

Brussell, 20 ta' Diċembru 2017
(OR. en)

15879/17

Fajl Interistituzzjonali:
2016/0379 (COD)

ENER 518
ENV 1079
CLIMA 353
COMPET 885
CONSOM 404
FISC 362
CODEC 2110

EŻITU TAL-PROCĊEDIMENTI

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Delegazzjonijiet
Nru. dok. preċ.:	15237/17
Nru dok. Cion:	15135/1/16 ENER 418 ENV 758 CLIMA 169 COMPET 637 CONSOM 301 FISC 221 IA 131 CODEC 1809 REV1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1
Suġġett:	Proposta għal REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL dwar is-suq intern tal-elettriku (riformulazzjoni)

Fit-18 ta' Diċembru 2017, il-Kunsill eżamina l-kompromess tal-Presidenza kif jinsab fl-Anness. It-test gie modifikat matul il-laqgħa tal-Kunsill u sussegwentement intlaħaq approċċ ġenerali.

L-approċċ ġenerali jistabbilixxi l-pozizzjoni proviżorja tal-Kunsill dwar din il-proposta, u jiffirma l-bażi għat-tnejniet għan-negozjati mal-Parlament Ewropew.

Židiet mit-3 revizjonijiet (dok. 10681/2017, 10681/17 REV 1, 14625/17, 15237/17) meta mqabbla mal-proposta tal-Kummissjoni huma indikati b'**tipa grassa**.

Test ġdid mizjud wara l-laqgħa tal-Kunsill fit-18 ta' Dicembru (dok. 15237/17) hu indikat b'**tipa grassa ssottolinjata**.

It-tħassir kollu huwa mmarkat bi [].

2016/0379 (COD)

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

dwar is-suq intern tal-elettriku

(riformulazzjoni)

(Test b'relevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 194 (2) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġislattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja,

Billi:

- (1) Ir-Regolament (KE) 714/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹ gie emendat sostanzjalment diversi drabi. Peress li għandhom isiru aktar emendi, jenħtieg li dan ir-Regolament jiġi riformulat fl-interess taċ-ċarezza.
- (2) L-Unjoni tal-Energija għandha l-għan li tipprovdi lill-konsumaturi, kemm jekk huma unità domestika kif ukoll negozju, b'energija **minghajr periklu**, sigura, sostenibbli, kompetittiva u għall-but ta' kulhadd. Tradizzjonalment is-sistema tal-elettriku kienet iddominata b'monopolji integrati vertikalment u li ta' spiss kienu jkun ta' proprjetà pubblika, b'impjanti kbar ċentralizzati tal-energija nukleari u tal-karburant fossili. Is-suq intern tal-elettriku, li ilu jiġi implimentat progressivament mill-1999, għandu l-mira li jipprovdi għażla reali lill-konsumaturi kollha fl-Unjoni, kemm għaċ-ċittadini u għan-negozji, kif ukoll opportunitajiet ġodda ta' negozju u aktar kummerċ transkonfinali sabiex jiġu żgurati gwadanji f'termini ta' effiċjenza, prezzijiet kompetittivi u standards ogħla ta' servizz, kif ukoll sabiex jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-provvista u għas-sostenibbiltà. Is-suq intern tal-elettriku zied il-kompetizzjoni, b'mod partikolari fil-livell bl-ingrossa u fil-kummerċ transkonfinali. Dan jibqa' l-pedament ta' suq effiċjenti fl-energija.
- (3) Bhalissa s-sistema tal-energija tal-Ewropa għaddejja mill-akbar bidla radikali tagħha matul dawn l-aħħar għexieren ta' snin u s-suq tal-elettriku jinsab fil-qalba ta' din il-bidla. [] **Din il-bidla tohloq u tiffaċilita** opportunitajiet u sfidi ġodda għall-partecipanti fis-suq. Fl-istess ħin l-iżviluppi teknoloġiċi jippermettu forom ġodda ta' partecipazzjoni tal-konsumatur u ta' kooperazzjoni transkonfinali.

¹ Ir-Regolament (KE) Nru 714/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks għall-bdil bejn il-fruntieri fl-elettriku u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003 (ĠU L 211, 14.8.2009, p. 15).

- (3a) Dan ir-Regolament qed jistabbilixxi regoli sabiex jiġi żgurat il-funzjonament tas-suq intern tal-enerġija filwaqt li jintegra għadd limitat ta' rekwiziti relatati mal-iżvilupp ta' forom ta' enerġija rinnovabbli u mal-politika ambjentali, b'mod partikolari [] regoli speċifiċi għal ċerti [] faċilitajiet li jiġġeneraw enerġija rinnovabbli, dwar l-ibbilanċjar tar-responsabbiltà, id-dispaċċ u d-dispaċċ mill-ġdid [] kif ukoll limitu massimu għall-emissjonijiet tas-CO₂ tal-kapaċità ta' generazzjoni l-ġdida meta tkun soġġetta għal mekkanizmu ta' kapaċità.**
- (4) L-interventi Statali li ta' spiss ma jitfasslux b'mod koordinat, wasslu għal zieda fid-distorsjonijiet tas-suq tal-elettriku bl-ingrossa, b'konsegwenzi negattivi għall-investimenti u għall-kummerċ transkonfinali.
- (5) Fil-passat il-klijenti tal-elettriku kienu purament passivi, tant li ta' spiss kienu jixtru l-elettriku bi prezzijiet regolati li ma kellhom l-ebda relazzjoni diretta mas-suq. Fil-futur il-klijenti jridu jkunu f'pożizzjoni li jipparteċipaw bis-sħiħ fis-suq, fuq l-istess livell mal-parteċipanti l-oħra fis-suq. Sabiex jiġu integrati l-ishma dejjem akbar tal-enerġija rinnovabbli, jenħtieġ li s-sistema futura tal-elettriku tuża s-sorsi kollha disponibbli ta' flessibbiltà, b'mod partikolari r-rispons tad-domanda u l-ħżin. [] Jenħtieġ ukoll li tinkoraġġixxi l-effiċjenza fl-enerġija.
- (6) L-integrazzjoni akbar fis-suq u l-bidla għal produzzjoni tal-elettriku aktar volatili jenħtieġu sforzi akbar biex jikkoordinaw il-politiki tal-enerġija nazzjonali ma' dawk tal-pajjiżi ġirien u biex jużaw l-opportunitajiet tal-kummerċ transkonfinali tal-elettriku.
- (7) Ġew żviluppati oqfsa regolatorji li permezz tagħhom l-elettriku jista' jiġi kkummerċjalizzat fl-Unjoni kollha. Dak l-iżvilupp kien appoġġat bl-adozzjoni ta' diversi kodiċijiet tan-netwerk u ta' linji gwida għall-integrazzjoni tas-swieq tal-elettriku. Dawk il-kodiċijiet tan-netwerk u l-linji gwida jinkludu dispożizzjonijiet dwar ir-regoli tas-suq, it-tħaddim tas-sistema u l-konnessjoni tan-netwerk. Sabiex tiġi żgurata t-trasparenza sħiħa u tiżdied iċ-ċertezza tad-dritt, jenħtieġ li jiġu adottati l-prinċipji ewlenin tal-funzjonament tas-suq u tal-allokkazzjoni tal-kapaċità fil-perjodi ta' żmien tas-suq tal-ibbilanċjar, tas-suq tal-istess ġurnata, tas-suq ta' ġurnata bil-quddiem u tas-suq forward, skont il-proċedura legiżlattiva ordinarja u inkorporati f'att uniku.

- (7a) Fl-Artikolu 13 taghha, il-Linji gwida dwar l-Ibbilanċjar jistabbilixxu proċess fejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jistghu jiddelegaw il-kompiti kollha tagħhom jew parti minnhom lil parti terza. Jenhtieg li l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni li jiddelegaw jibqghu responsabbli mill-iżgurar tal-konformità mal-obbligi f'dan ir-Regolament. Bl-istess mod, jenhtieg li l-Istati Membri jkunu jistghu jassenjaw kompiti u obbligi lil parti terza. Jenhtieg li tali assenjazzjoni tkun limitata għall-kompiti u l-obbligi eżegwiti fuq livell nazzjonali (bhas-saldu tal-iżbilanċ). Jenhtieg li l-limitazzjonijiet għall-assenjazzjoni ma jwasslux għal tibdil żejjed fl-arranġamenti nazzjonali eżistenti. Madankollu, jenhtieg li l-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni jibqghu responsabbli għall-kompiti fdati lilhom skont l-Artikolu 40 ta' [id-Direttiva dwar l-Elettriku riformulata].
- (7b) Fl-Artikoli 18, 30 u 32 tagħhom, il-Linji gwida dwar l-Ibbilanċjar stabbilixxew li l-metodu tal-ipprezzar għal prodotti standard u speċifiċi għall-enerġija tal-ibbilanċjar għandu jgħid inċentivi pożittivi għall-parteċipanti fis-suq biex iżommu u/jew jghinu biex jerga' jinkiseb il-bilanċ tas-sistema fiż-żona tagħhom ta' prezz tal-iżbilanċ, inaqqsu l-iżbilanċi fis-sistema u l-kostijiet għas-soċjetà. Jenhtieg li tali approċċ ta' pprezzar jimmira għal użu ekonomikament effiċjenti tar-rispons tad-domanda u riżorsi oħra tal-ibbilanċjar soġġett għal-limiti tas-sigurtà operazzjonali. Jenhtieg li l-metodu ta' pprezzar użat fl-akkwist tal-kapaċità ta' bbilanċjar jimmira għal użu ekonomikament effiċjenti tar-rispons tad-domanda u riżorsi oħra tal-ibbilanċjar soġġett għal-limiti tas-sigurtà operazzjonali.
- (7c) Jenhtieg li l-integrazzjoni tas-swieq tal-enerġija tal-ibbilanċjar tiffacilita l-funzjonament effiċjenti tas-suq tal-istess ġurnata sabiex il-parteċipanti fis-suq jinghataw l-opportunità li jibbilanċjaw lilhom infushom mill-aktar qrib possibbli għall-hin reali skont il-hin tal-gheluq tan-negozju għall-enerġija tal-ibbilanċjar kif definit fl-Artikolu 24 tal-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar. Huma biss l-iżbilanċi li jkun għad fadal wara t-tmiem tas-suq tal-istess ġurnata li jenhtieg li jiġu bbilanċjati mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni mas-suq tal-ibbilanċjar. Il-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar jipprevedu, fl-Artikolu 53 tagħhom, l-armonizzazzjoni tal-perjodu ta' saldu tal-iżbilanċ għal 15-il minuta fl-Ewropa. Tali armonizzazzjoni għandha tappoġġa kummerċ tal-istess ġurnata u trawwem l-iżvilupp ta' għadd ta' prodotti kummerċjali bl-istess żmien ta' kunsinna.

- (7d) Sabiex l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jkunu jistghu jakkwistaw u jużaw kapaċità tal-ibbilanċjar b'mod effiċjenti, ekonomiku u bbażat fuq is-suq, jehtieg li titrawwem l-integrazzjoni tas-suq. F'dan ir-rigward, il-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar stabbilixxew, fit-Titolu IV tagħhom, tliet metodoloġiji li permezz tagħhom l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jistghu jallokaw kapaċità transżonali għall-iskambju ta' kapaċità tal-ibbilanċjar u l-kondiviżjoni tar-riżervi, meta msejjes fuq il-bażi ta' analiżi tal-ispejjeż u l-benefiċċji: il-proċess ta' koottimizzazzjoni, il-proċess ta' allokazżjoni abbażi tas-suq u l-allokazżjoni bbażata fuq analiżi tal-effiċjenza ekonomika. Jenhtieg li l-proċess ta' allokazżjoni koottimizzata jsir fuq bażi ta' ġurnata bil-quddiem filwaqt li l-proċess ta' allokazżjoni bbażat fis-suq jista' jitwettaq meta l-kuntratt isir mhux aktar minn ġimgħa qabel l-ghoti tal-kapaċità ta' bbilanċjar u l-allokazżjoni tkun ibbażata fuq analiżi tal-effiċjenza ekonomika meta l-kuntratt isir aktar minn ġimgħa qabel l-ghoti tal-kapaċità ta' bbilanċjar dment li l-volumi allokatati jkunu limitati u li ssir valutazzjoni kull sena. Ladarba l-metodoloġija għall-proċess tal-allokazżjoni tal-kapaċità transżonali tiġi approvata mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti, l-applikazzjoni bikrija tal-metodoloġija minn żewġ operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jew aktar tkun tista' ssehh biex tinkiseb l-esperjenza u biex tkun tista' tiġi applikata bla xkiel minn aktar operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fil-futur. Madankollu jenhtieg li l-applikazzjoni ta' tali metodoloġija, fejn tkun teżisti, tiġi armonizzata mill-operaturi kollha tas-sistema ta' trażmissjoni sabiex titrawwem l-integrazzjoni tas-suq.
- (7e) Il-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar jistabbilixxu fit-Titlu V tagħhom li l-oġettiv ġenerali tas-saldu tal-iżbilanċ huwa li jiġi żgurat li l-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar jappoġġaw il-bilanċ tas-sistema b'mod effiċjenti u li l-partecipanti fis-suq jiġu inċentivati biex iżommu l-bilanċ fis-sistema u/jew jghinu biex ireġġghu lura dan il-bilanċ. Biex is-swieq tal-ibbilanċjar u s-sistema ġenerali tal-enerġija jkunu adatti għall-integrazzjoni ta' ishma dejjem akbar ta' sorsi rinnovabbli varjabbli, il-prezzijiet tal-iżbilanċ għandhom jirriflettu l-valur tal-enerġija f'hin reali.

- (7f) Il-linji gwida dwar l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni² jistabbilixxu linji gwida dettaljati dwar l-allokazzjoni tal-kapaċità transżonali u l-ġestjoni tal-kongestjoni fis-swieq ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata, inkluż ir-rekwiziti għall-istabbiliment ta' metodoloġiji komuni għad-determinazzjoni tal-volumi ta' kapaċità disponibbli simultanjament bejn iż-żoni tal-offerti, kriterji għall-valutazzjoni tal-effiċjenza u proċess ta' reviżjoni biex jiġu definiti ż-żoni tal-offerti. L-Artikoli 32 u 34 jistabbilixxu regoli dwar ir-reviżjoni tal-konfigurazzjoni taż-żoni tal-offerti, l-Artikoli 41 u 54 jistabbilixxu limiti armonizzati dwar il-prezzijiet massimi u minimi ta' kklirjar għal perjodi ta' żmien ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata, l-Artikolu 59 jistabbilixxi regoli dwar l-hin tal-għeluq tan-negozju tal-kapaċità transżonali tal-istess ġurnata, filwaqt li l-Artikolu 74 tal-linji gwida jistabbilixxi regoli dwar il-metodoloġiji ta' kondivizjoni tal-ispejjeż tad-dispaċċ mill-ġdid u t-tpartit.
- (7g) Il-linja gwida dwar l-allokazzjoni bil-quddiem tal-kapaċità³ tistabbilixxi regoli dettaljati dwar l-allokazzjoni tal-kapaċità transżonali fis-swieq forward, dwar l-istabbiliment ta' metodoloġija komuni biex tiġi determinata l-kapaċità transżonali fit-tul, dwar l-istabbiliment ta' pjattaforma unika ta' allokazzjoni fil-livell Ewropew li toffri drittijiet tat-trażmissjoni għal żmien twil, u dwar il-possibbiltà li jinghataw lura d-drittijiet tat-trażmissjoni għal żmien twil għal allokazzjoni sussegwenti bil-quddiem tal-kapaċità jew li jiġu ttrasferiti d-drittijiet tat-trażmissjoni għal żmien twil bejn il-partecipanti fis-suq. L-Artikolu 30 tal-linji gwida jistabbilixxi regoli dwar prodotti għall-ihheġġjar forward.

² Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222 tal-24 ta' Lulju 2015 li jistabbilixxi Linji Gwida dwar l-Allokazzjoni tal-Kapaċità u l-Ġestjoni tal-Kongestjoni.

³ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1719 tas-26 ta' Settembru 2016 li jistabbilixxi linja gwida dwar l-allokazzjoni bil-quddiem tal-kapaċità.

- (7h) Il-kodiċi tan-netwerk dwar ir-rekwiżiti għall-ġeneraturi⁴ jistabbilixxi r-rekwiżiti għall-konnessjoni mal-grilja tal-faċilitajiet ta' ġenerazzjoni tal-enerġija, jiġifieri l-moduli ta' ġenerazzjoni sinkronika tal-enerġija, il-moduli ta' parks tal-enerġija u l-moduli ta' parks tal-enerġija fil-baħar, mas-sistema interkonnessa. Għalhekk, jgħin biex jiġu mharsa l-kondizzjonijiet ġusti tal-kompetizzjoni fis-suq intern tal-elettriku, biex tiġi żgurata s-sigurtà tas-sistema u l-integrazzjoni tas-sorsi rinnovabbli tal-elettriku, u biex jiġi ffaċilitat il-kummerċ fl-elettriku madwar l-Unjoni kollha. L-Artikoli 66 u 67 tal-kodiċi tan-netwerk jistabbilixxu regoli għat-teknoloġiji emergenti fil-ġenerazzjoni tal-elettriku.
- (8) Jenhtieg li l-prinċipji ewlenin tas-suq jistabbilixxu li l-prezzijiet tal-elettriku jridu jiġu stabbiliti skont id-domanda u l-provvista. Jenhtieg li daww il-prezzijiet jidentifikaw meta jkun mehtieg l-elettriku u jipprovdu inċentivi tas-suq għall-investimenti f'sorsi flessibbli bħall-ġenerazzjoni flessibbli, l-interkonnessjoni, ir-rispons tad-domanda jew il-ħzin.
- (9) **Filwaqt li** d-dekarbonizzazzjoni tas-settur tal-elettriku, bl-enerġija rinnovabbli li qed issir parti importanti tas-suq, **hija wiehed mill-ghanijiet tal-Unjoni tal-Enerġija []** huwa fundamentali li s-suq jelimina l-ostakoli eżistenti għall-kummerċ transkonfinali u jheggeg l-investimenti fl-infrastruttura ta' appogg, pereżempju b'zieda fil-ġenerazzjoni flessibbli, l-interkonnessjoni, ir-rispons tad-domanda u l-ħzin. Biex tiġi appoggata din il-bidla lejn ġenerazzjoni varjabbli u distribwita u biex ikun żgurat li l-prinċipji tas-suq tal-enerġija jkunu l-bażi tas-swieq futuri tal-elettriku tal-Unjoni, huwa essenzjali li jkun hemm attenzjoni ġdida fuq is-swieq integrati tul perjodu qasir u fuq il-prezzijiet li jirriflettu n-nuqqas ta' domanda.

⁴ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/631 tal-14 ta' April 2016 li jistabbilixxi kodiċi tan-netwerk dwar rekwiżiti għall-konnessjoni tal-ġeneraturi mal-grilja.

- (10) Is-swieq għal perjodu qasir se jtejbu l-likwidità u l-kompetizzjoni għax permezz tagħhom aktar rizorsi se jkunu jistgħu jipparteċipaw bis-sħiħ fis-suq, speċjalment dawk li huma aktar flessibbli. L-ipprezzar tal-iskarsezza effettiv se jhegġeg lill-parteċipanti fis-suq biex ikunu disponibbli meta s-suq ikollu l-aktar bżonnhom u se jiżgura li dawn jistgħu jirkupraw il-kostijiet tagħhom fis-suq bl-ingrossa. Għalhekk huwa fundamentali li, kemm jista' jkun, jitnehhew il-limiti amministrattivi u impliċiti fuq il-prezzijiet biex b'hekk il-prezzijiet li jirriflettu n-nuqqas tad-domanda jkunu jistgħu jiżdiedu sal-valur tat-tagħbija mitlufa. Hekk kif ikunu integrati għalkollox fl-istruttura tas-suq, is-swieq integrati tul perjodu qasir u l-ipprezzar tal-iskarsezza se jikkontribwixxu għat-tnehhija ta' miżuri oħra, bħall-mekkaniżmi ta' kapacità biex jiżguraw is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija. Fl-istess hin, l-ipprezzar tal-iskarsezza mingħajr limiti fuq il-prezzijiet tas-suq bl-ingrossa jenhtieg li ma jipperikolax il-possibbiltà ta' prezzijiet affidabbli u stabbli għall-klijenti aħharija, b'mod partikolari għall-unitajiet domestiċi u l-SMEs.
- (11) **Sogġett għar-regoli tal-Unjoni dwar l-ghajnuna mill-istat skont l-Artikoli 107, 108 u 109**, id-derogi għall-prinċipji fundamentali tas-suq, bħall-ibbilanċjar tar-responsabbiltà, id-dispaċċ ibbażat fuq is-suq jew [] id-dispaċċ mill-gdid, inaqqsu s-sinjali ta' flessibbiltà u jaġixxu bhala ostakolu għall-iżvilupp tas-soluzzjonijiet bħall-hżin, ir-rispons tad-domanda jew l-aggregazzjoni. Għalkemm id-derogi għadhom meħtieġa biex jiġi evitat il-piż amministrattiv mhux meħtieġ għal ċerti atturi, b'mod partikolari għall-unitajiet domestiċi u għall-SMEs, id-derogi ġenerali li jkopru t-teknoloġiji kollha mhumiex konsistenti mal-għan li **jinkiseb proċess ta'** dekarbonizzazzjoni effiċjenti u bbażat fuq is-suq, u għalhekk, jenhtieg li tinbidel b'aktar miżuri mmirati.

- (12) Il-prekondizzjoni għal kompetizzjoni effettiva fis-suq intern tal-elettriku hija li jkun hemm tariffi trasparenti u mhux diskriminatorji għall-użu tan-netwerks, fosthom il-linji ta' interkonnnessjoni fis-sistema ta' trażmissjoni. **It-tnaqqis mhux ikkoordinat tal-kapaċitajiet tal-interkonnnetturi jillimitaw dejjem aktar l-iskambju tal-elettriku bejn l-Istati Membri u sar ostakolu serju għall-iżvilupp ta' suq intern tal-elettriku li jiffunzjona.** Il-kapaċità disponibbli ta' [] **interkonnnetturi** jenhtieg **ghaldaqstant** li tkun stabbilita fl-ogħla livelli konsistenti mal-istandards ta' sigurtà tat-tħaddim tan-netwerk bla periklu **inkluż ir-rispett għas-sigurtà (n-1).** Madankollu, **hemm xi limitazzjonijiet għall-iffissar tal-livell ta' kapaċità fi grilja mxibbka.** Il-livell ta' flussi mhux skedati jenhtieg li ma jmurx lil hinn minn dak li jista' jiġi mistenni f'żona tal-offerti mingħajr kongestjonijiet strutturali. Barra minn hekk, jista' jkun hemm problemi prevedibbli għall-iżgurar tas-sigurtà tal-grilja, pereżempju fil-każ ta' manutenzjoni tal-grilja. Jista' wkoll ikun hemm problemi ta' sigurtà tal-grilja skont il-każ. Limitazzjonijiet lil hinn minn dak il-livell jistgħu jiġu aċċettati biss għal fażi tranżizzjonali limitata li hi mehtieġa biex [] tiġi adattata s-sitwazzjoni fiżika attwali fil-grilji biex tintuża l-kapaċità massima tal-interkonnnetturi. Il-punt ta' riferiment fil-mira l-ġdid, u jekk applikabbli, it-trajettorja lineari lejn dan il-livell, jenhtieg li jiżgura li sehem minimu tal-kapaċità tal-interkonnnettur ikun disponibbli għall-kummerċ jew jintuża fil-kalkolu tal-kapaċità rispettivament. Il-flussi ta' enerġija mhux mixtieqa jenhtieg li jitqiesu biss għall-kalkolu tal-kapaċità sa fejn kienu jeżistu mingħajr kongestjoni interna. Filwaqt li ċerti limitazzjonijiet ċirkoskritti b'mod ċar fil-kapaċità transzjonali jistgħu jkunu ġustifikabbli, jehtieg li jiġi stabbilit limitu minimu ċar, li jipprevjeni użu eċċessiv tal-possibbiltajiet ta' deroga u jagħti valur ta' kapaċità prevedibbli għall-partecipanti fis-suq. Fejn jintuża approċċ ibbażat fuq il-flussi, dan il-livell limitu jenhtieg li jiddetermina s-sehem minimu tal-kapaċità termali ta' interkonnnettur li jintuża bhala input għal kalkolu tal-kapaċità koordinat fil-qafas tal-linja gwida dwar il-kalkolu tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni.

- (13) Huwa importanti li tkun evitata d-distorsjoni tal-kompetizzjoni li tirrizulta minn standards differenti ta' sigurtà, ta' tħaddim u ta' ppjanar użati minn operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fl-Istati Membri. Barra dan, jenħtieg li jkun hemm trasparenza għall-partiċipanti fis-suq dwar il-kapaċitajiet disponibbli għat-trasferiment u l-istandards ta' sigurtà, ta' ppjanar u operazzjonali, li jaffettwaw il-kapaċitajiet disponibbli għat-trasferiment.
- (14) Sabiex l-investimenti neċessarji jitmexxew b'mod effiċjenti, jeħtieg li l-prezzijiet jipprovdu wkoll sinjali fejn l-elettriku huwa l-aktar bżonnjuż. F'sistema tal-elettriku żonali, is-sinjali ta' lokalizzazzjoni korretti jeħtiegu determinazzjoni koerenti, oġġettiva u affidabbli taż-żoni tal-offerti bi proċess trasparenti. Sabiex jiġi żgurat it-tħaddim u l-ippjanar effiċjenti tan-netwerk tal-elettriku tal-Unjoni u biex jingħataw sinjali tal-prezzijiet effettivi għall-ġenerazzjoni tal-kapaċità, ir-rispons tad-domanda jew l-infrastruttura tat-trażmissjoni godda, jenħtieg li ż-żoni tal-offerta jirriflettu l-kongestjoni strutturali. B'mod partikolari, jenħtieg li ma titnaqqasx il-kapaċità transżonali biex tissolva l-kongestjoni interna.

(14a) Biex jiġu riflessi l-prinċipji divergenti tal-ottimizzazzjoni taż-żoni tal-offerti minghajr ma jiġu pperikolati s-swieq likwidi u l-investimenti fil-grilja, jenhtieg li jiġu previsti żewġ ghażliet biex jinghelbu l-kongestjonijiet. L-Istati Membri jistghu jagħzlu bejn li tinqasam iż-żona tal-offerti jew miżuri bhall-infurzar tal-grilja u l-ottimizzazzjoni tal-grilja. Il-punt tat-tluq għal deċiżjoni bhal din jenhtieg li jkun l-identifikazzjoni ta' kongestjonijiet strutturali fit-tul mill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni ta' Stat Membru jew mir-reviżjoni taż-żona tal-offerti. Jenhtieg li l-Istati Membri jippruvaw isibu soluzzjoni komuni l-ewwel dwar l-aħjar mod kif jistghu jiġu indirizzati l-kongestjonijiet. F'dak il-proċess l-Istati Membri jistghu jadottaw pjanijiet ta' azzjoni multinazzjonali jew nazzjonali biex jegħlbu l-kongestjonijiet. Fi tmiem l-implimentazzjoni ta' dan il-pjan ta' azzjoni, l-Istati Membri jenhtieg li jkollhom possibbiltà li jiddeċiedu jekk jagħzlux qsim jew li jkopru l-kongestjonijiet li fadal b'azzjonijiet ta' rimedju li għalihom iġarrbu l-ispejjeż. Fil-każ tal-aħhar mhumiex ser jinqasmu kontra r-rieda tagħhom, sakemm il-livell tal-punt ta' riferiment minimu tal-kapaċità jintlahaq. Il-livell minimu ta' kapaċità li jenhtieg li jintuża fil-kalkolu tal-kapaċità jenhtieg li jkun perċentwal tal-kapaċità ta' element kritiku tan-netwerk wara li jiġu rrispettati l-limiti tas-sigurtà operazzjonali f'sitwazzjoni ta' kontinġenza u filwaqt li jitqies il-marġni tal-affidabbiltà. Jenhtieg li l-kapaċità tal-elementi kritiċi tan-netwerk ma tqisx il-kongestjonijiet interni jew il-flussi li johorġu u jidhlu fl-istess żoni tal-offerti bla ma jkun previst. Jenhtieg li tkun possibbli deċiżjoni tal-Kummissjoni dwar il-konfigurazzjoni taż-żona tal-offerti bhala miżura tal-aħhar rikors u li tiġi emendata biss il-konfigurazzjoni taż-żona tal-offerti f'dawk l-Istati Membri li jkunu ghażlu qsim jew li ma jkunux laħqu l-livell minimu tal-punt ta' riferiment. Għall-Istati Membri li jadottaw pjan ta' azzjoni biex jegħlbu l-kongestjonijiet b'miżuri, jenhtieg li japplika perjodu ta' introduzzjoni gradwali għall-ftuh ta' interkonnnetturi. Għal dan il-għan l-Istati Membri jenhtieg li jaqblu dwar trajettorja lineari li l-punt ta' tluq tagħha jkun il-kapaċità allokata f'din il-fruntiera qabel l-implimentazzjoni tal-pjan ta' azzjoni.

- (15) [] L-integrazzjoni effiċjenti tas-suq teħtieġ li jitneħħew l-ostakoli b'mod sistematiku għall-kummerċ transkonfinali biex tingħeleb il-frammentazzjoni tas-suq u biex b'hekk il-klijenti tal-enerġija tal-Unjoni jkunu jistgħu jibbenefikaw bis-sħiħ mill-vantaġġi tas-swieq tal-elettriku integrati u mill-kompetizzjoni.
- (16) Jenħtieġ li dan ir-Regolament jistabbilixxi prinċipji bażiċi dwar l-istruttura tat-tariffi u l-allokazzjoni tal-kapaċità, waqt li jipprovdi għal adozzjoni ta' linji gwida li jelenkaw prinċipji u metodoloġiji oħrajn rilevanti, sabiex ikunu jistgħu jsiru adattamenti mgħaġġla għal ċirkostanzi li jkunu nbidlu.
- (17) Il-ġestjoni tal-problemi ta' kongestjoni jenħtieġ li tipprovdi sinjali ekonomiċi korretti lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u lill-partecipanti fis-suq u li tkun ibbażata fuq mekkaniżmi tas-suq.
- (18) F'suq miftuħ u kompetittiv, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jenħtieġ li jkunu kompensati għall-kostijiet imġarrba b'konsegwenza li jippermettu l-użu tan-netwerks tagħhom għall-flussi transkonfinali minn operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni li minnhom joriġinaw flussi transkonfinali u mis-sistemi fejn jaslu dawk il-flussi.
- (19) Il-pagamenti u l-irċevuti li jirrizultaw mill-kumpens bejn l-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni jenħtieġ li jitqiesu meta t-tariffi tan-netwerks nazzjonali jkunu qegħdin jiġu stabbiliti.

- (20) L-ammont reali pagabbli għal aċċess transkonfinali jista' jvarja konsiderevolment, skont l-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni involut u minhabba differenzi fl-istruttura tas-sistemi tat-tariffi applikati fl-Istati Membri. Ċertu element ta' armonizzazzjoni huwa għalhekk meħtieġ biex ikunu evitati d-distorsjonijiet fil-kummerċ.
- (21) Jenħtieġ li jkun hemm regoli dwar l-użu tad-dhul li ġej minn proċeduri għall-ġestjoni tal-kongestjoni, kemm-il darba n-natura speċifika tal- interkonnnettur ikkonċernat tiġġustifika eżenzjoni minn dawn ir-regoli.
- (22) Biex jinholqu kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni bejn il-parteciċipanti kollha fis-suq, jenħtieġ li t-tariffi tan-netwerk jiġu applikati b'mod li ma jiddiskriminax fil-produzzjoni konnessa fil-livell ta' distribuzzjoni fir-rigward tal-produzzjoni konnessa fil-livell ta' trażmissjoni, kemm b'mod pożittiv kif ukoll b'mod negattiv. Jenħtieġ li dawn ma jiddiskriminawx kontra l-ħżin tal-enerġija u ma joħolqux diżinċentivi għall-parteciċipazzjoni fir-rispons tad-domanda jew jirrapprezentaw ostakolu għat-titjib fl-effiċjenza tal-enerġija.
- (23) Sabiex jiżdiedu t-trasparenza u l-komparabbiltà fl-iffissar tat-tariffi meta l-armonizzazzjoni vinkolanti ma titqiesx adegwata, jenħtieġ li [] **r-rapport dwar l-ahjar prassi għall-** metodoloġiji tariffarji jinhareġ mill-Aġenzija Ewropea għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija stabbilita bir-[riformulazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 713/2009 kif propost minn COM(2016) 863/2] ("l-Aġenzija").
- (24) Biex jiġi żgurat l-aqwa investment fil-grilja trans-Ewropea u tiġi indirizzata l-isfida meta ma jistgħux jinbdew proġetti interkonnessi b'mod vijabbli minhabba nuqqas ta' prijoritizzazzjoni fuq livell nazzjonali, jenħtieġ li l-użu tar-redditu mill-kongestjoni jiġi kkunsidrat mill-gdid u **jikkontribwixxi** [] biex jiżgura d-disponibbiltà u jzomm jew iżid il-kapaċitajiet interkonnessi.

- (25) Sabiex tkun żgurata l-aħjar ġestjoni tan-netwerk tat-trażmissjoni tal-elettriku u jkun permess kummerċ u forniment ta' elettriku transkonfinali fl-Unjoni, jenħtieġ li jiġi stabbilit Network Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku ("l-ENTSO għall-Elettriku"). Il-kompiti tal-ENTSO għall-Elettriku jenħtieġ li jitwettqu skont ir-regoli tal-kompetizzjoni tal-Unjoni li jibqgħu applikabbli għad-deċiżjonijiet tal-ENTSO għall-Elettriku. Jenħtieġ li l-kompiti tal-ENTSO għall-Elettriku jkunu definiti sew u l-metodu ta' ħidma tiegħu jenħtieġ li jiżgura l-effiċjenza, it-trasparenza u n-natura rappreżentattiva tal-ENTSO għall-Elettriku. Il-kodiċijiet tan-netwerk imħejjija mill-ENTSO għall-Elettriku mhumiex intenzjonati li jissostitwixxu l-kodiċijiet tan-netwerk nazzjonali meħtieġa għal kwistjonijiet mhux transkonfinali. Ladarba jista' jsir aktar progress effettiv permezz ta' azzjoni fuq livell reġjonali, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jenħtieġ li jistabbilixxu strutturi reġjonali fi ħdan l-istruttura kumplessiva ta' kooperazzjoni, filwaqt li jiżguraw li r-riżultati fil-livell reġjonali jkunu kompatibbli ma' kodiċijiet tan-netwerk u ma' pjanijiet ta' żvilupp tan-netwerks fuq perjodu ta' għaxar snin mhux vinkolanti għall-Unjoni. Jenħtieġ li l-Istati Membri jippromwovu l-kooperazzjoni u jissorveljaw l-effettività tan-netwerk f'livell reġjonali. Il-kooperazzjoni f'livell reġjonali jenħtieġ li tkun kompatibbli mal-progress li jwassal għal suq intern kompetittiv u effiċjenti tal-elettriku.
- (26) Jenħtieġ li n-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni (ENTSO) tal-Elettriku jwettaq valutazzjoni soda fuq terminu medju u twil dwar l-adeqgatezza tar-riżorsi fil-livell tal-Unjoni biex tipprovdi bażi oġġettiva għall-valutazzjoni ta' kwistjonijiet ta' adegwatezza. **Sabiex tiġi pprovduta din il-bażi oġġettiva għat-tipi kollha ta' mekkaniżmi ta' kapaċità, il-valutazzjoni tal-adeqgatezza tar-riżorsi għandha tirrifletti, fix-xenarji u s-sensittivitajiet tagħha, it-tipi differenti ta' mekkaniżmi ta' kapaċità.** Il-kwistjoni tal-adeqgatezza tar-riżorsi indirizzata mill-mekkanizmi ta' kapaċità jenħtieġ li tkun ibbażata fuq valutazzjoni [] **kkoordinata sew fil-livell nazzjonali u Ewropew tal-adeqgatezza tar-riżorsi.**

- (27) Il-valutazzjoni fuq terminu medju u twil dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi (minn 10 snin sa sena bil-quddiem) stabbilita f'dan ir-Regolament għandha skop differenti mill-prospettivi stagġunali (ta' sitt xhur bil-quddiem) kif stabbiliti fl-Artikolu 9 [ir-Regolament dwar it-tnejn għar-riskji kif propost minn COM(2016) 862]. Il-valutazzjonijiet fuq terminu medju u twil jintużaw l-aktar biex jivvalutaw il-ħtieġa ta' mekkaniżmi ta' kapaċità billi l-prospettivi stagġunali jintużaw biex jinfurmaw dwar ir-riskji li jistgħu jinqalgħu fi żmien is-sitt xhur ta' wara, li x'aktarx jirriżultaw f'deterjorament sinifikanti tas-sitwazzjoni tal-provvista tal-elettriku. Barra minn hekk, [] **il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** jwettqu wkoll valutazzjonijiet dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi kif definiti fil-leġiżlazzjoni Ewropea dwar it-tħaddim tas-sistema ta' trażmissjoni tal-elettriku. Dawn huma valutazzjonijiet dwar l-adeqwatezza fuq terminu qasir ħafna (minn ġimgħa sa ġurnata bil-quddiem) użati fil-kuntest tat-tħaddim tas-sistema.
- (28) Qabel l-introduzzjoni tal-mekkanizmu ta' kapaċità, jenħtieġ li l-Istati Membri jivvalutaw id-distorsjonijiet regolatorji li jikkontribwixxu għall-kwistjoni relatata tal-adeqwatezza tar-riżorsi. Jenħtieġ li dawn ikunu obbligati jadottaw miżuri biex jeliminaw id-distorsjonijiet identifikati flimkien ma' perjodu ta' żmien għall-implimentazzjoni tagħhom. Il-mekkanizmi ta' kapaċità jenħtieġ li jiġu introdotti biss għall-kwistjonijiet [] li ma jistgħux jiġu indirizzati billi jitneħħew dawn id-distorsjonijiet.
- (29) L-Istati Membri li beħsiebhom jintroduċu mekkaniżmi ta' kapaċità jenħtieġ li jiksibu l-miri dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi bi proċess trasparenti u verifikabbli. Jenħtieġ li l-Istati Membri jkollhom il-libertà li jistabbilixxu l-livell mixtieq tagħhom ta' sigurtà tal-provvista tal-enerġija.
- (30) Jenħtieġ li jiġu stabbiliti l-prinċipji ewlenin tal-mekkanizmi ta' kapaċità. Il-mekkanizmi ta' kapaċità li huma diġà fis-seħħ jenħtieġ li jiġu riveduti fid-dawl ta' dawn il-prinċipji. F'każ li l-valutazzjoni Ewropea **u dik nazzjonali** dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi turi n-nuqqas ta' kwalunkwe kwistjoni ta' adegwatezza, la għandu jiġi stabbilit mekkaniżmu ta' kapaċità ġdid u lanqas ma għandhom isiru impenji tal-kapaċità godda skont il-mekkanizmi diġà fis-seħħ. Trid tiġi rispettata dejjem l-applikazzjoni tar-regoli ta' kontroll dwar l-għajjnuna mill-Istat skont l-Artikoli 107 sa 109 tat-TFUE.

- (31) Barra l-iskemi ta' riserva jenħtieg li jiġu stabbiliti wkoll regoli dettaljati li jiffacilitaw il-partecipazzjoni transkonfinali effettiva fil-mekkanizmi ta' kapaċità. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni bejn il-fruntieri jenħtieg li jiffacilitaw il-ġeneraturi interessati li jixtiequ jippartecipaw fil-mekkanizmi ta' kapaċità fi Stati Membri oħra. Għalhekk jenħtieg li jikkalkulaw il-kapaċitajiet sa fejn hu possibbli l-partecipazzjoni bejn il-fruntieri, jippermettu l-partecipazzjoni u jikkontrollaw id-disponibbiltajiet. Jenħtieg li l-awtoritajiet regolatorji [] jinfurzaw ir-regoli transkonfinali fl-Istati Membri.
- (32) Fid-dawl tad-differenzi fis-sistemi nazzjonali tal-enerġija u tal-limitazzjonijiet tekniċi tan-netwerks tal-elettriku eżistenti, l-aħjar approċċ biex jinkiseb il-progress fl-integrazzjoni tas-suq se jkun ta' spiss fuq livell reġjonali. Għaldaqstant jenħtieg li tissaħħaħ il-kooperazzjoni reġjonali tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni. Sabiex tiġi żgurata l-kooperazzjoni effiċjenti, jenħtieg li qafas regolatorju ġdid jipprevedi governanza reġjonali u sorveljanza regolatorja aktar b'saħħithom, anke billi tissaħħaħ is-setgħa tat-teħid tad-deċiżjonijiet tal-Aġenzija dwar kwistjonijiet transkonfinali. F'sitwazzjonijiet ta' kriżi hemm mnejn ikun hemm bżonn ukoll ta' kooperazzjoni aktar mill-qrib mal-Istati Membri biex tiżdied is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija u jiġu limitati d-distorsjonijiet fis-suq.
- (33) Il-koordinazzjoni bejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fil-livell reġjonali giet ifformalizzata bil-partecipazzjoni obligatorja tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fil-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà, fejn jenħtieg li jsir **żvilupp ulterjuri u jiġi appoġġat** [] it-tħaddim dejjem aktar integrat tas-sistemi tal-elettriku fl-Unjoni, filwaqt li tkun żgurata l-prestazzjoni effiċjenti u sigura tagħhom.
- (34) Jenħtieg li l-ambitu ġeografiku [] **tal-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** jippermetti li jagħtu **kontribut** effettiv lill-koordinazzjoni [] tal-operaturi tat-tħaddim tas-sistema ta' trażmissjoni fuq [] reġjuni akbar **u jwassal għal sigurtà tas-sistemi u effiċjenza tas-swieq imsahha. Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà jenħtieg li jkollhom il-flessibbiltà li jwettqu l-kompiti fir-reġjun bl-aħjar mod adattat għan-natura tal-kompiti individwali fdati lilhom.**

- (35) **Jenhtieg li l-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà jwettqu kompiti** fejn r-reġjonalizzazzjoni tagħhom iġġib valur mizjud meta mqabbel mal-funzjonijiet li jitwettqu fil-livell nazzjonali. Jenhtieg li l-**kompiti** **tal-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** jkopru l-funzjonijiet imwettqa mill-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà **skont il-Linji Gwida dwar it-Thaddim tas-Sistema**⁵ kif ukoll it-thaddim addizzjonali tas-sistema, it-thaddim tas-suq u l-funzjonijiet tat-tnejjija għar-riskji. Il-**kompiti** mwettqa **mill-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** jenhtieg li jeskludu t-thaddim f'hin reali tas-sistema tal-elettriku.
- (36) Jenhtieg li **l-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** jaġixxu primarjament fl-interess tat-thaddim tas-sistema u tas-suq tar-reġjun meta jitqabblu mal-interessi ta' kwalunkwe entità unika. Għaldaqstant, jenhtieg li **l-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** jiġu fdati bis-setgħat **mehtieġa** biex **jappoġġaw** azzjonijiet li jridu jittiehdu mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni tar-reġjun tat-thaddim tas-sistema għal ċerti funzjonijiet u bi rwol konsultattiv akbar għall-funzjonijiet li jifdal.
- (37) Jenhtieg li l-ENTSO għall-Elettriku jiżgura li l-azzjonijiet **tal-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** jiġu kkoordinati lil hinn mill-konfini tar-reġjuni.
- (38) Sabiex jiżdiedu l-effiċjenzi fin-netwerk ta' distribuzzjoni tal-elettriku fl-Unjoni u biex tiġi żgurata l-kooperazzjoni mill-qrib mal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u mal-ENTSO għall-Elettriku, jenhtieg li fl-Unjoni tiġi stabbilita entità Ewropea tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni ("l-entità tal-UE għad-DSO"). Jenhtieg li l-kompiti tal-entità tal-UE għad-DSO jiġu ddefiniti sew u l-metodu ta' ħidma tagħha jiżgura l-effiċjenza, it-trasparenza u r-rappreżentattività fost l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni tal-Unjoni. Jenhtieg li l-entità tal-UE għad-DSO tikkoopera mill-qrib mal-ENTSO għall-Elettriku dwar it-tnejjija u l-implimentazzjoni tal-kodicijiet tan-netwerk, fejn ikun applikabbli, u li taħdem biex tipprovdi gwida dwar l-integrazzjoni, fost l-ohrajn tal-ġenerazzjoni distribwita u tal-ħzin fin-netwerk ta' distribuzzjoni jew f'oqsma oħra relatati mal-ġestjoni tan-netwerk ta' distribuzzjoni. **Jenhtieg li l-entità tal-UE għad-DSO tqis ukoll debitament l-ispeċifitàjiet inerenti għas-sistemi ta' distribuzzjoni konnessi downstream ma' sistemi tal-elettriku fuq gzejjer li mhumiex konnessi ma' sistemi oħra tal-elettriku permezz ta' interkonnnetturi.**

⁵ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/1485 tat-2 ta' Awwissu 2017 li jistabbilixxi linja gwida dwar it-thaddim tas-sistema ta' trażmissjoni tal-elettriku (ĠU L 220, 25.8.2017, p. 1).

- (39) Jeħtieg li jkun hemm aktar kooperazzjoni u koordinazzjoni fost l-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni biex jinħolqu kodiċijiet tan-netwerk biex jingħata u jiġi għestit l-aċċess effettiv u trasparenti għan-netwerks ta' trażmissjoni transkonfinali, u biex jiżguraw l-ippjanar ikkoordinat u suffiċjentement bil-quddiem li jkollu viżjoni u l-evoluzzjoni teknika soda tas-sistema ta' trażmissjoni fl-Unjoni, inkluż il-ħolqien ta' kapaċitajiet ta' interkonnessjoni, b'attenzjoni xierqa għall-ambjent. Dawk il-kodiċijiet tan-netwerk jenħtieg li jkunu konformi ma' linji gwida ta' qafas li fin-natura tagħhom ma jkunux vinkolanti (linji gwida ta' qafas) u li jkunu żviluppati mill-Aġenzija. Jenħtieg li l-Aġenzija jkollha rwol fir-reviżjoni tal-abbozz tal-kodiċijiet tan-netwerk, abbażi ta' kwistjonijiet ta' fatt, inkluż il-konformità tagħhom mal-linji gwida ta' qafas, u jenħtieg li tkun tista' tirrakkomandahom għall-adozzjoni mill-Kummissjoni. L-Aġenzija jenħtieg ukoll li tivvaluta l-emendi proposti għall-kodiċijiet tan-netwerk u li tkun tista' tirrakkomandahom għall-adozzjoni mill-Kummissjoni. L-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni jenħtieg li jhaddmu n-netwerks tagħhom skont dawk il-kodiċijiet tan-netwerk.
- (40) Biex jiġi assigurat il-funzjonament xieraq tas-suq intern tal-elettriku, jenħtieg li jsiru dispożizzjonijiet għal proċeduri li jippermettu l-adozzjoni ta' deċiżjonijiet u ta' linji gwida dwar, fost affarijiet oħra, it-tariffi u l-allokazzjoni tal-kapaċità mill-Kummissjoni filwaqt li jkun assigurat l-involviment tal-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri f'dak il-proċess, fejn xieraq permezz tal-assoċjazzjoni Ewropea tagħhom. L-awtoritajiet regolatorji, flimkien ma' awtoritajiet rilevanti oħrajn fl-Istati Membri, għandhom rwol importanti biex jikkontribwixxu għall-funzjonament xieraq tas-suq intern tal-elettriku.
- (41) Il-partecipanti kollha fis-suq għandhom interess fil-ħidma mistennija mill-ENTSO għall-Elettriku. Għalhekk huwa essenzjali li jkun hemm proċess ta' konsultazzjoni effettiv u li l-istrutturi ezistenti li jitwaqqfu biex jiffaċilitaw u jissimplifikaw il-proċess ta' konsultazzjoni, pereżempju permezz ta' regolaturi nazzjonali jew l-Aġenzija, jenħtieg li jkollhom rwol importanti.

- (42) Sabiex tkun żgurata aktar trasparenza dwar in-netwerk kollu ta' trażmissjoni tal-elettriku fl-Unjoni, jenhtieg li l-ENTSO għall-elettriku jfassal, jippubblika u jaġġorna b'mod regolari pjan ta' żvilupp tan-netwerk fuq perjodu ta' għaxar snin, mhux vinkolanti, għall-Unjoni kollha (Pjan ta' żvilupp tan-netwerk għall-Unjoni kollha). In-netwerks tat-trażmissjoni tal-elettriku vijabbli u l-interkonnessjonijiet reġjonali neċessarji li huma rilevanti minn perspettiva kummerċjali jew minn perspettiva ta' sigurtà tal-provvista tal-enerġija, jenhtieg li jkunu inklużi fil-pjan ta' żvilupp tan-netwerk.
- (43) L-esperjenza fl-iżvilupp u fl-adozzjoni tal-kodiccijiet tan-netwerk uriet li huwa utli li tiġi ssimplifikata l-proċedura ta' żvilupp billi tikkjarifika li l-Aġenzija għandha d-dritt [] **tapprova** l-abbozz tal-kodiccijiet tan-netwerk tal-elettriku qabel ma tippreżentahom lill-Kummissjoni.
- (44) Jenhtieg li jiġu xprunati l-investimenti fl-infrastruttura ewlenija ġdida filwaqt li jiġi żgurat il-funzjonament xieraq tas-suq intern tal-elettriku. Sabiex jissahħa l-effett pożittiv tal-interkonnetturi tal-kurrent dirett eżentati fuq il-kompetizzjoni u s-sigurtà tal-provvista, jenhtieg li jiġi ttestjat l-interess fis-suq matul il-fażi ta' ppjanar tal-proġett u li jiġu adottati regoli tal-ġestjoni tal-kongestjoni. Meta l-interkonnetturi tal-kurrent dirett ikunu qegħdin fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wiehed, jenhtieg li l-Aġenzija , bħala l-aħhar mezz, tipproċessa t-talba għall-eżenzjoni sabiex jitqiesu ahjar l-implikazzjonijiet transkonfinalitaghha u jiffacilitaw l-ipproċessar amministrattiv tagħha. Barra minn hekk, minhabba l-profil eċċezzjonali ta' riskju fil-bini ta' dawn il-proġetti kbar ta' infrastruttura eżentati, jenhtieg li l-imprizi b'interessi ta' provvista u ta' produzzjoni jkunu jistgħu jgawdu minn deroga temporanja mir-regoli kollha ta' separazzjoni għall-proġetti kkonċernati. L-eżenzjonijiet mogħtija skont ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003⁶ jkomplu japplikaw sad-data tal-iskadenza ppjanata kif deċiż fi-deċiżjoni ta' eżenzjoni mogħtija.

⁶ Ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 dwar kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks għall-bdil bejn il-fruntieri fl-elettriku (ĠU L 176, 15.7.2003, p. 1).

- (45) Sabiex tissaħħaħ il-fiduċja fis-suq, jeħtieġ li l-parteciċipanti tiegħu jkunu ċerti li min jabbuża jista' jkun soġġett għal penali effettivi, proporzjonati u dissważivi. Jenħtieġ li l-awtoritajiet kompetenti jingħataw is-setgħa li jinvestigaw b'mod effettiv l-allegazzjonijiet ta' abbuż tas-suq. Għaldaqstant jenħtieġ li l-awtoritajiet kompetenti jkollhom aċċess għad-dejta li tipprovdi informazzjoni dwar id-deċiżjonijiet operattivi meħuda mill-impriži ta' provvista. Fis-suq tal-elettriku bosta deċiżjonijiet rilevanti jittieħdu mill-generaturi, li jenħtieġ li jżommu l-informazzjoni li għandha x'taqsam ma' dan, disponibbli u faċilment aċċessibbli għall-awtoritajiet kompetenti għal perjodu ta' żmien fiss. Barra minn hekk, jenħtieġ li l-awtoritajiet kompetenti jissorveljaw b'mod regolari l-konformità mar-regoli tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni. Il-generaturi ż-żgħar mingħajr il-kapaċità reali ta' distorsjoni tas-suq jenħtieġ li jkunu eżentati minn dak l-obbligu.
- (46) L-Istati Membri u l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti jenħtieġu li jipprovdu l-informazzjoni rilevanti lill-Kummissjoni. Tali informazzjoni jenħtieġ li tiġi trattata b'mod kunfidenzjali mill-Kummissjoni. Fejn meħtieġ, jenħtieġ li l-Kummissjoni jkollha l-opportunità titlob l-informazzjoni rilevanti direttament lill-impriża kkonċernata, sakemm l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti jkunu mġarrfa.
- (47) L-Istati Membri jenħtieġ li jistipulaw ir-regoli dwar il-penali applikabbli għall-ksur tad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament u jiżguraw li dawn jiġu implimentati. Dawk il-penali jridu jkunu effettivi, proporzjonati u dissważivi.
- (48) Jenħtieġ li l-Istati Membri, [] il-Partijiet Kontraenti tal-Komunità tal-Energija **u pajjiżi terzi oħra li qed japplikaw dan ir-Regolament jew li jagħmlu parti mill-grilja sinkronika tal-Ewropa Kontinentali** [] jikkooperaw mill-qrib dwar il-kwistjonijiet kollha li jikkonċernaw l-iżvilupp ta' reġjun ta' kummerċ fl-elettriku integrat u li ma jieħdu l-ebda miżura li tipperikola l-integrazzjoni ulterjuri tas-swieq tal-elettriku jew tas-sigurtà tal-provvista tal-enerġija tal-Istati Membri u tal-Partijiet Kontraenti.

(49) **Fil-mument tal-adozzjoni tar-Regolament 714/2009, kienu jeżistu biss ftit regoli ghas-suq intern tal-elettriku fil-livell tal-UE. Minn dakinhar, is-suq intern tal-UE sar aktar kumpless minhabba l-bidla fundamentali li għaddejjin minnha s-swieq b'mod partikolari b'rabta mal-użu ta' produzzjoni ta' elettriku rinnovabbli varjabbli. Għaldaqstant il-Kodiċijiet tan-Netwerk u l-Linja Gwida saru komprensivi b'mod estensiv filwaqt li jindirizzaw kwistjonijiet kemm tekniċi kif ukoll ġenerali.** Sabiex jiġi żgurat il-livell minimu ta' armonizzazzjoni meħtieġ għall-funzjonament effettiv tas-suq, jenħtieġ li s-setgħa li jiġu adottati **u emendati atti ta' implimentazzjoni** skont l-Artikolu 291 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea [] **tinghata** lill-Kummissjoni fir-rigward ta' **elementi mhux essenzjali ta' ċerti oqsma speċifiċi** li huma fundamentali għall-integrazzjoni tas-suq. Jenħtieġ li dawn jinkludu [] l-adozzjoni u l-emenda tal-kodiċijiet tan-netwerk u tal-linji gwida, kif ukoll l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' eżenzjoni għall-interkonnetturi l-ġodda. Huwa partikolarment importanti li l-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa matul il-ħidma ta' tnejn tagħha, anke fil-livell ta' esperti, u li daww il-konsultazzjonijiet jitwettqu f'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016⁷. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata l-partecipazzjoni ugwali fit-tnejn ta' atti [] **ta' implimentazzjoni**, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill iridu jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess ħin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom sistematikament aċċess għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jittrattaw it-tnejn ta' atti [] **ta' implimentazzjoni**.

(49a) **L-għoti ta' setgħa lill-Kummissjoni biex temenda l-kodiċijiet tan-netwerk u l-linji gwida hu limitat sal-31 ta' Diċembru 2027. Dan il-perjodu interim għandu jipprovdi biżżejjed żmien biex il-Kummissjoni twettaq rieżami tal-kodiċijiet tan-netwerk u l-linji gwida eżistenti u jekk ikun meħtieġ tipproponi atti leġislattivi tal-Unjoni.**

⁷ ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1.

- (50) Ladarba l-għan ta' dan ir-Regolament, jiġifieri l-provvediment ta' qafas armonizzat għall-iskambji transkonfinali tal-elettriku, ma jistax jinkiseb b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri u għalhekk jista' jinkiseb aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri skont il-prinċipju ta' sussidjarjetà, kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat tal-Unjoni Ewropea. Skont il-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li hu meħtieġ sabiex jinkiseb dak l-għan.
- (51) Jenhtieg li r-regoli tas-suq jippermettu l-integrazzjoni tal-elettriku minn sorsi ta' enerġija rinnovabbli u jipprovdu inċentivi biex tizzied l-effiċjenza enerġetika.**
- (52) Għal raġunijiet ta' koerenza u ċertezza legali, jenhtieg li xejn f'dan ir-Regolament ma jipprevjeni l-applikazzjoni tad-derogi li johorġu minn [Artikolu 66] ta' [id-Direttiva dwar l-Elettriku].**
- []
- []
- (53) F'dak li jirrigwarda s-swieq tal-ibbilanċjar, biex il-formazzjoni tal-prezzijiet tkun effiċjenti u ma tohloqx distorsjonijiet fl-akkwist ta' kapaċità tal-ibbilanċjar u enerġija tal-ibbilanċjar jenhtieg li l-kapaċità tal-ibbilanċjar ma tiffissax il-prezz tal-enerġija tal-ibbilanċjar. Dan huwa mingħajr preġudizzju għas-sistemi ta' dispaċċ bl-użu ta' proċess ta' skedar integrat skont ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/XXXX [Ibbilanċjar].**

ADDOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

Kapitolu I

Suġġett, kamp ta' applikazzjoni u definizzjonijiet

Artikolu 1

Suġġett u kamp ta' applikazzjoni

Dan ir-Regolament jimmira li:

- (a) jistabbilixxi l-bażi biex jinkisbu b'mod effiċjenti l-għanijiet tal-Unjoni tal-Energija Ewropea u b'mod partikolari il-qafas għall-klima u l-enerġija għall-2030⁸ bis-sinjali tas-suq li jwasslu għal aktar **sigurtà tal-provvista**, flessibbiltà, **sostenibbiltà**, dekarbonizzazzjoni u innovazzjoni;
- (b) jistabbilixxi l-prinċipji fundamentali għal swieq tal-elettriku integrati u li jiffunzjonaw tajjeb, li jippermettu l-aċċess mhux diskriminatorju għas-suq għall-fornituri tar-riżorsi u għall-klijenti tal-elettriku kollha, jagħtu s-setgħa lill-konsumaturi, jippermettu r-rispons tad-domanda u l-effiċjenza fl-enerġija, jiffaċilitaw l-aggregazzjoni tad-domanda u tal-provvista distribwiti, [] u **jippermettu** l-integrazzjoni tas-suq u r-remunerazzjoni bbażata fuq is-suq tal-elettriku ġġenerat minn sorsi ta' enerġija rinnovabbli [];

⁸ COM/2014/015 final.

- (c) jistabbilixxi regoli ġusti għall-iskambji transkonfinali tal-elettriku, u b'hekk titkabbar il-kompetizzjoni fis-suq intern tal-elettriku, filwaqt li jitqiesu l-karatteristiċi partikolari tas-swieq nazzjonali u reġjonali. Dan jinkludi t-twaqqif ta' mekkanizmu ta' kumpens għal flussi transkonfinali tal-elettriku u l-istabbiliment ta' prinċipji armonizzati dwar l-imposti tat-trażmissjoni transkonfinali u l-allokazzjoni ta' kapaċitajiet disponibbli ta' interkonnessjonijiet bejn sistemi ta' trażmissjoni nazzjonali;
- (d) jiffaċilita l-izvilupp ta' suq bl-ingrossa li jiffunzjona tajjeb u li jkun trasparenti, b'livell għoli ta' sigurtà tal-provvista tal-elettriku. Huwa jipprovdi għal mekkanizmi biex jarmonizza r-regoli għall-iskambji transkonfinali tal-elettriku.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

1. Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li jinsabu fl-Artikolu 2 tad-Direttiva [riformulazzjoni tad-Direttiva 2009/72/KE kif proposta mill-COM(2016) 864/2] , fl-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) Nru 1227/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁹, fl-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 543/2013¹⁰ u fl-Artikolu 2 ta' [Riformulazzjoni tad-Direttiva dwar l-Energiji Rinnovabbli] [...].

⁹ Ir-Regolament (UE) Nru 1227/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2011 dwar l-integrità u t-trasparenza tas-swieq tal-enerġija bl-ingrossa (ĠU L 326, 8.12.2011, p. 1).

¹⁰ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 543/2013 tal-14 ta' Ġunju 2013 dwar is-sottomissjoni u l-pubblikazzjoni ta' data (dejta) fis-swieq tal-elettriku u li jemenda l-Anness I tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 163, 15.6.2013, p. 1).

2. Barra minn hekk, għandhom japplikaw ukoll id-definizzjonijiet li ġejjin:
- (a) "awtoritajiet regolatorji" tfisser l-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 57(1) ta' [riformulazzjoni tad-Direttiva 2009/72/KE kif proposta mill-COM(2016) 864/2];
 - (b) "fluss transkonfinali" tfisser fluss fiżiku tal-elettriku fuq netwerk ta' trażmissjoni ta' Stat Membru li jirriżulta mill-impatt tal-attività ta' produttori u/jew klijenti barra dak l-Istat Membru fuq in-netwerk ta' trażmissjoni tiegħu;
 - (c) "kongestjoni" tfisser sitwazzjoni fejn it-talbiet kollha mill-partecipanti fis-suq biex isir kummerç **bejn żoni tan-netwerk []** ma jistgħux jintlaqgħu peress li kieku jaffettwaw b'mod sinifikanti l-flussi fiżiċi tal-elementi tan-netwerk li ma jistgħux jakkomodaw dawk il-flussi;
 - (d) "interkonnettur ġdid" tfisser xi interkonnettur li ma jkunx tlesta sal-4 ta' Awwissu 2003;
 - (e) "kongestjoni strutturali" tfisser kongestjoni fis-sistema ta' trażmissjoni li **tista' tiġi definita mingħajr ambigwià**, hija prevedibbli, ġeografikament stabbli tul iż-żmien u li terġa' sseħħ ta' spiss skont kundizzjonijiet normali tas-sistema tal-enerġija;
 - (f) "operatur tas-suq" tfisser entità li tipprovi servizz li permezz tagħha l-offerti għall-bejgħ tal-elettriku jitqabblu mal-offerti għax-xiri tal-elettriku;
 - (g) "operatur nominat tas-suq tal-elettriku" jew "NEMO" tfisser operatur tas-suq innominat mill-awtorità kompetenti biex iwettaq kompiti relatati mal-akkoppjament singolu ta' ġurnata bil-quddiem jew mal-akkoppjament singolu tal-istess ġurnata;
 - (h) "valur tat-tagħbija mitlufa" tfisser stima f'EUR/MWh tal-prezz massimu tal-elettriku li l-klijenti huma lesti li jhallsu biex jevitaw l-indisponibbiltà tal-elettriku;

- (i) "ibbilanċjar" tfisser l-azzjonijiet u l-proċessi kollha, fil-perjodi kollha ta' żmien, li permezz tagħhom l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jiżguraw, b'mod kontinwu, iż-żamma tal-frekwenza tas-sistema f'firxa tal-istabbiltà predefinita u l-konformità mal-ammont ta' riservi meħtieġa fir-rigward tal-kwalità meħtieġa;
- (j) "enerġija ta' bbilanċjar" tfisser l-enerġija użata mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni biex iwettqu l-ibbilanċjar;
- (k) "fornitur tas-servizz ta' bbilanċjar" tfisser parteċipant fis-suq li jipprovdi l-enerġija ta' bbilanċjar jew il-kapaċità ta' bbilanċjar, jew it-tnejn li huma, lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni;
- (l) "kapaċità ta' bbilanċjar" tfisser il-volum ta' kapaċità li fornitur tas-servizz ta' bbilanċjar ikun qabel li jżomm u li fir-rigward tiegħu l-fornitur tas-servizz ta' bbilanċjar ikun qabel li jippreżenta offerti għall-volum korrispondenti ta' enerġija ta' bbilanċjar lill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni għat-tul kollu tal-kuntratt;
- (m) "parti inkarigata mill-ibbilanċjar" tfisser parteċipant fis-suq jew ir-rappreżentant magħżul tiegħu responsabbli mill-iżbilanċi tiegħu fis-suq tal-elettriku;
- (n) "perjodu ta' saldu tal-iżbilanċ" tfisser l-unità temporali li għaliha huwa kkalkulat l-iżbilanċ tal-partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar;
- (o) "prezz tal-iżbilanċ" tfisser il-prezz, kemm jekk pożittiv, zero kif ukoll negattiv, f'kull perjodu ta' saldu tal-iżbilanċ għal żbilanċ f'kull direzzjoni;
- (p) "żona tal-prezz tal-iżbilanċ" tfisser iż-żona li fiha jiġi kkalkulat il-prezz tal-iżbilanċ;
- (q) "proċess ta' prekwalfikazzjoni" tfisser il-proċess biex tiġi vverifikata l-konformità ta' fornitur tal-kapaċità ta' bbilanċjar mar-rekwiziti stabbiliti mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni;
- (r) "kapaċità ta' riserva" tfisser l-ammont ta' riservi ta' konteniment tal-frekwenza, ta' riservi tar-restawr tal-frekwenza jew ta' riservi ta' sostituzzjoni li jeħtieġ li jkunu disponibbli għall-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni;

- (s) "dispaċċ ta' prijorità" tfisser fil-mudell imsejjaħ "self-dispatch" id-dispaċċ tal-impjanti tal-elettriku abbazi ta' kriterji differenti mill-ordni ekonomika tal-offerti u, fil-mudell ta' dispaċċ ċentralizzat [] anke mil-limitazzjonijiet tan-netwerk li jagħtu prijorità lid-dispaċċ ta' generazzjoni partikolari tat-teknoloġiji;
- (t) "reġjun bil-kapaċità kalkolata" tfisser iż-żona ġeografika li fiha jiġi applikat il-kalkolu tal-kapaċità koordinata;
- (u) "mekkanizmu ta' kapaċità" tfisser [] miżura amministrattiva **jew miżura bbażata fuq is-suq** biex tiġi żgurata l-kisba tal-livell ta' **adegwatezza tar-riżorsi** [] mixtieq bir-remunerazzjoni tar-riżorsi għad-disponibbiltà tagħhom u li teskludi l-miżuri relatati mas-servizzi anċillari **u l-ġestjoni tal-kongestjoni** [] ;
- []
- (w) "koġenerazzjoni ta' effiċjenza għolja" tfisser koġenerazzjoni li tissodisfa l-kriterji stabbiliti fl-Anness II tad-Direttiva 2012/27/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹¹;
- (x) "proġett ta' dimostrazzjoni" tfisser proġett li juri teknoloġija bħala l-ewwel waħda tat-tip tagħha fl-Unjoni u li tirrappreżenta innovazzjoni sinifikanti li tmur lil hinn mit-teknoloġija l-aktar avvanzata.
- (y) **"parteciġant fis-suq" tfisser persuna fiżika jew ġuridika, li qed tiġġenera, tixtri jew tbigħ l-elettriku, is-servizzi ta' rispons tad-domanda jew il-ħżin, inkluż it-tqegħid ta' ordnijiet għall-kummerċ, f'wiehed jew f'iktar mis-swieq tal-elettriku inkluż is-swieq tal-enerġija tal-ibbilanċjar.**

¹¹ Id-Direttiva 2012/27/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar l-effiċjenza fl-enerġija, li temenda d-Direttivi 2009/125/KE u 2010/30/UE u li tħassar id-Direttivi 2004/8/KE u 2006/32/KE (GU L 315, 14.11.2012, p. 1).

- (z) "dispaċċ mill-ġdid" tfisser miżura, inkluż tnaqqis, attivata minn operatur wiehed tas-sistema jew minn diversi operaturi tas-sistema bil-modifika tal-mudell ta' ġenerazzjoni u/jew tat-tagħbija sabiex jinbidlu l-flussi fiżiċi fis-sistema tat-trażmissjoni u tittaffa kongestjoni fiżika.
- (aa) "skambju kompensatorju" tfisser skambju transzonalni mibdi minn operaturi tas-sistema bejn żewġ [] żoni tal-offerti biex tittaffa l-kongestjoni fiżika.
- (bb) "faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija" tfisser faċilità li taqleb l-enerġija primarja f'enerġija elettrika u li tikkonsisti f'modulu ta' ġenerazzjoni tal-enerġija wiehed jew aktar konness ma' netwerk [] .
- (cc) "mudell ta' dispaċċ ċentralizzat" tfisser mudell ta' skedar u ta' dispaċċ fejn l-iskedi tal-ġenerazzjoni u l-iskedi tal-konsum, kif ukoll id-dispaċċ ta' faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u faċilitajiet tad-domanda, b'referenza għall-faċilitajiet li jistgħu jkunu suġġetti għal dispaċċ, jiġu determinati minn TSO fi hdan il-proċess integrat ta' skedar.
- (dd) "prodott standard tal-ibbilanċjar" tfisser prodott tal-ibbilanċjar armonizzat definit mit-TSOs kollha għall-iskambju ta' servizzi tal-ibbilanċjar kif stipulat [] fil-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009.
- (ee) "prodott speċifiku tal-ibbilanċjar" tfisser prodott differenti minn prodott standard, li r-rekwiżiti għalih huma stipulati [] fil-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009.
- (ff) "operatur delegat" tfisser entità li lilha ġew delegati kompiti jew obbligi speċifiċi f'dati lil operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jew operatur nominat tas-suq tal-elettriku skont dan ir-Regolament jew kwalunkwe Regolament, Direttiva, Kodiċi tan-Netwerk jew Linji Gwida oħrajn minn dak l-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jew operatur nominat tas-suq tal-elettriku jew li ġew assenjati lilha minn Stat Membru jew Awtorità Regulatorja [];

Kapitolu II

Regoli generali ghas-suq tal-elettriku

Artikolu 3

Prinċipji dwar it-tħaddim tas-swieq tal-elettriku

1. L-Istati Membri, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, [] l-operaturi tas-suq **u l-operaturi delegati** għandhom jiżguraw li s-swieq tal-elettriku jithaddmu skont il-prinċipji li ġejjin:
 - (a) il-prezzijiet għandhom jiġu stabbiliti skont id-domanda u l-provvista;
 - (b) għandhom jiġu evitati l-azzjonijiet li jipprevjenu l-formazzjoni tal-prezzijiet abbażi tad-domanda u tal-provvista jew li jikkostitwixxu dizinċentiv għall-iżvilupp ta' generazzjoni aktar flessibbli, generazzjoni b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju jew domanda aktar flessibbli;
 - (c) il-klijenti għandhom jithallew jibbenefikaw minn opportunitajiet tas-suq u minn kompetizzjoni akbar tas-swieq tal-konsumaturi;
 - (d) il-partecipazzjoni fis-suq tal-konsumaturi u tan-negozji ż-żgħar għandha ssir bl-aggregazzjoni tal-generazzjoni minn faċilitajiet multipli ta' generazzjoni jew ta' tagħbija minn faċilitajiet multipli tad-domanda biex jipprovdu offerti kongunti dwar is-suq tal-elettriku u jithaddmu b'mod kongunt fis-sistema tal-elettriku, soġġetti għall-konformità mar-regoli tat-Trattat tal-UE dwar il-kompetizzjoni;
 - (e) ir-regoli tas-suq għandhom [] **jakkumpanjaw** id-dekarbonizzazzjoni tal-ekonomija **eż.** billi jippermettu l-integrazzjoni tal-elettriku minn sorsi ta' enerġija rinnovabbli u jipprovdu inċentivi għall-effiċjenza fl-enerġija;

- (f) ir-regoli tas-suq għandhom iwasslu għal incentivi xierqa ta' investiment għall-generazzjoni, il-ħzin, l-effiċjenza fl-enerġija u r-rispons tad-domanda biex jissodisfaw il-htigijiet tas-suq u b'hekk jiżguraw is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija;
 - (g) għandhom jiġu evitati l-ostakoli għall-flussi transkonfinali tal-elettriku **bejn iż-żoni tal-offerti jew l-Istati Membri** u għat-tranzazzjonijiet transkonfinali fis-swieq tal-elettriku u tas-servizzi relatati;
 - (h) ir-regoli tas-suq għandhom jipprovdu għall-kooperazzjoni reġjonali meta tkun effettiva;
 - (i) il-generazzjoni, il-ħzin u d-domanda **siguri u sostenibbli** għandhom jipparteċipaw fis-suq fuq bażi ugwali, **skont ir-rekwiżiti previsti fid-dritt tal-UE**;
 - (j) il-produtturi kollha għandhom ikunu direttament jew indirettament responsabbli għall-bejgħ tal-elettriku li jiġġeneraw;
-
- (l) ir-regoli tas-suq għandhom jippermettu d-dispaċċ effiċjenti tal-assi ta' generazzjoni u tar-rispons tad-domanda;
 - (m) ir-regoli tas-suq għandhom jippermettu d-dhul u l-ħruġ tal-imprizi tal-generazzjoni tal-elettriku u tal-provvista tal-elettriku skont il-valutazzjoni tagħhom tal-vijabbiltà finanzjarja u ekonomika tal-operazzjonijiet tagħhom;
 - (n) **sabiex** il-parteciċipanti fis-suq **ikunu protetti** kontra r-riskji ta' volatilità tal-prezzijiet abbażi tas-suq u **tittaffa** l-inċertezza fuq ir-redditu futur fuq l-investiment, **l-opportunitajiet ta' hheġġjar fit-tul** għandhom ikunu kummerċjabbli fil-Borża b'mod trasparenti u **l-kuntratti ta' provvista fit-tul għandhom ikunu negozjabbli barra l-Borża**, soġġett għall-konformità mar-regoli tat-Trattat tal-UE dwar il-kompetizzjoni.
 - (o) **il-parteciċipanti fis-suq għandhom id-dritt li jiksbu aċċess għan-netwerks ta' trażmissjoni u distribuzzjoni b'kondizzjonijiet oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji.**
-

Artikolu 4

Responsabbiltà *fil-qasam tal-ibbilanċjar* []

1. Il-parteċipanti kollha fis-suq għandhom [] ikunu responsabbli [] mill-iżbilanċi li jikkawżaw fis-sistema []. **Għal dak l-ghan, il-parteċipanti fis-suq [] għandhom ikunu partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar jew jiddelegaw b'mod kuntrattwali r-responsabbiltà tagħhom lil parti inkarigata mill-ibbilanċjar tal-ghazla tagħhom. F'konformità mal-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati abbażi tal-Artikolu 17 u 18 tar-Regolament 714/2009, kull parti inkarigata mill-ibbilanċjar għandha tkun finanzjarjament responsabbli mill-iżbilanċi tagħha u tfittex li tkun ibbilanċjata jew li tikkontribwixxi għall-ibbilanċjar tas-sistema tal-elettriku.**
2. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu [] derogi [] mir-responsabbiltà għall-ibbilanċjar fil-kazijiet li ġejjin biss:
 - (a) proġetti ta' dimostrazzjoni **għal teknoloġiji emergenti kif definit fl-Artikoli 66 u 67 tar-Regolament (UE) 2016/631¹²**;
 - (b) **faċilità li tiġġenera l-elettriku**, li tuża sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew koġenerazzjoni ta' effiċjenza għolja b'kapacità tal-elettriku installata **totali** ta' inqas minn [] 250 kW;
 - (c) **Minghajr preġudizzju għall-kuntratti konklużi qabel [dhul fis-seħh tal-legislazzjoni]**, u installazzjonijiet li jibbenefikaw minn appoġġ ipprovdut mill-Kummissjoni taht ir-regoli tal-Unjoni dwar l-ghajnuna mill-Istat skont l-Artikoli 107 sa 109 tat-TFUE u kkummissjonati qabel [OP: dhul fis-seħh]. L-Istati Membri jistgħu, [] **minghajr preġudizzju għall-Artikoli 107 u 108 TFUE**, jincentivaw lill-parteċipanti fis-suq li huma eżentati kompletament jew parzjalment mill-ibbilanċjar tar-responsabbiltà, biex jaċċettaw l-ibbilanċjar sħiħ tar-responsabbiltà. []

¹² **Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/631 tal-14 ta' April 2016 li jistabbilixxi kodiċi tan-netwerk dwar rekwiżiti għall-konnessjoni tal-ġeneraturi mal-grilja (ĠU L 112, 27.4.2016, p. 1).**

- 2a. **Meta Stat Membru jagħzel li jipprevedi deroga skont l-Artikolu 4(2), irid jiżgura li r-responsabbiltajiet finanzjarji tal-iżbilanċi jintrefghu minn parti oħra.**
3. **Għall-faċilitajiet li jiġġeneraw l-elettriku kkummissjonati wara l-1 ta' Jannar 2026, il-punt (b) tal-paragrafu 2 għandu japplika biss għal sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew koġenerazzjoni ta' effiċjenza għolja b'kapaċità tal-elettriku installata **totali** ta' inqas minn [] **150 kW. L-Istati Membri jistgħu japplikaw livell limitu aktar baxx.****

Artikolu 5

Suq tal-ibbilanċjar

[]

2. Is-swieq tal-ibbilanċjar, **inkluż il-proċessi ta' prekwalfikazzjoni**, għandhom jiġu organizzati b'tali mod li:
- (a) **jiżguraw in-nondiskriminazzjoni effettiva bejn il-parteċipanti fis-suq filwaqt li jqisu l-htigijiet tekniċi differenti tas-sistema tal-elettriku, definizzjoni trasparenti u teknoloġikament newtrali tas-servizzi u l-akkwist trasparenti u bbażat fuq is-suq tagħhom [],**
 - (b) **jiżguraw l-aċċess għall-parteċipanti prekwalfikati tas-suq, kemm jekk individwalment jew b'aggregazzjoni;**
 - (c) **jirrispettaw il-htieġa li jakkomodaw l-ishma dejjem akbar ta' ġenerazzjoni varjabbli kif ukoll iż-żieda fir-rispons tad-domanda u l-introduzzjoni ta' teknoloġiji ġodda.**

[]

4. Skont l-Artikolu 15, is-swieq tal-ibbilanċjar għandhom jiżguraw is-sigurtà operazzjonali filwaqt li jippermettu l-użu massimu u l-allokkazzjoni effiċjenti tal-kapaċità transzjonali fil-limiti kollha ta' zmien.
5. [] Għal **prodotti tal-ibbilanċjar** standard u speċifiċi, is-saldu tal-enerġija ta' bbilanċjar **għandu jkun ibbażat fuq ipprezzar marginali, hlas skont il-prezz ta' kklirjar, minghajr preġudizzju [] għal-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009.** Il-parteciċipanti fis-suq għandhom jithallew jifgħu l-offerti tagħhom kemm jista' jkun qrib tal-ħin reali, u [] **l-ħin tal-gheluq tan-negożju għall-enerġija tal-ibbilanċjar m'għandux jippreċedi l-ħin tal-gheluq tan-negożju tal-kapaċità transzjonali tal-istess ġurnata stabbilit skont l-Artikolu 59 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222¹³. L-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni li japplika mudell ta' dispaċċ ċentralizzat jista' jiddefinixxi regoli addizzjonali skont [] il-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009.**
- 5a. **Il-prezz tal-enerġija tal-ibbilanċjar ma għandux jiġi determinat minn qabel [] f'kuntratt għall-kapaċità tal-ibbilanċjar. Tista' tiġi applikata eżenzjoni għal prodotti speċifiċi tal-ibbilanċjar skont il-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009. Il-proċessi ta' akkwist għandhom ikunu trasparenti filwaqt li fl-istess ħin jirrispettaw il-kunfidenzjalità skont il-paragrafu 4 tal-Artikolu 40 ta' [id-Direttiva dwar l-Elettriku riformulata].**

¹³ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222 tal-24 ta' Lulju 2015 li jistabbilixxi Linji Gwida dwar l-Allokkazzjoni tal-Kapaċità u l-Ġestjoni tal-Kongestjoni (ĠU L 197, 25.7.2015, p. 24).

6. L-izbilanċi għandhom jiġu saldati bi prezz li jirrifletti l-valur tal-enerġija fil-ħin reali u għandhom jiġu kkalkulati skont il-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009.
- 6a. Iż-żona tal-prezz tal-izbilanċ għandha tkun daqs żona tal-offerti hlief fil-każ ta' mudell ta' dispaċċ ċentralizzat u skont il-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009. Iż-żona tal-izbilanċ għandha tkun daqs iż-żona ta' skedar, hlief fil-każ ta' mudell ta' dispaċċ ċentralizzat fejn iż-żona ta' żbilanċ tista' tikkostitwixxi parti minn żona ta' skedar skont il-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009.
7. Id- dimensjonament tal-kapaċità ta' riserva għandu jitwettaq mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni skont il-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009 u jista' jiġi ffaċilitat fuq livell reġjonali.
8. L-akkwist tal-kapaċità ta' bbilanċjar għandu jitwettaq mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, iffaċilitat fuq livell reġjonali f'konformità mal-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati fuq il-bażi tal-Artikoli 18 tar-Regolament 714/2009. L-akkwist ta' kapaċità tal-ibbilanċjar għandu jkun ibbażat fuq is-suq u organizzat b'tali mod li ma jkunx diskriminatorju bejn il-parteciċipanti fis-suq fil-proċess ta' prekwifikazzjoni sew jekk b'mod individwali u sew jekk b'mod aggregat skont il-paragrafu 4 tal-Artikolu 40 ta' [id-Direttiva dwar l-Elettriku riformulata].

9. L-akkwist tal-kapaċità ta' bbilanċjar 'il fuq u tal-kapaċità ta' bbilanċjar 'l isfel għandu jitwettaq b'mod separat, [] skont [] **il-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009. Sa fejn possibbli, u mill-inqas għal minimament 40 % tal-prodotti standard [] użati għall-kapaċità ta' bbilanċjar, l-ikkuntrattar tal-kapaċità ta' bbilanċjar għandu jsir għal mhux aktar minn gurnata qabel l-għoti tal-kapaċità ta' bbilanċjar u l-perjodu ta' kkuntrattar għandu jkollu perjodu massimu ta' gurnata. L-ikkuntrattar tal-bqija tal-kapaċità ta' bbilanċjar għandu jitwettaq għal perjodu massimu ta' xahar qabel il-forniment tal-kapaċità ta' bbilanċjar u l-perjodu ta' kkuntrattar tal-parti li jifdal tal-kapaċità ta' bbilanċjar għandu jkollu perjodu massimu ta' xahar.**
- 9a. **Fuq talba tal-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni, l-awtorità regolatorja [] tista' [] testendi l-perjodu ta' kkuntrattar tal-parti li jifdal tal-kapaċità ta' bbilanċjar imsemmi fil-paragrafu 9 għal [] perjodu massimu ta' [] tnax-il xahar dment li tali deċiżjoni tkun limitata fiż-żmien, u li l-effetti pożittivi f'termini ta' tnaqqis tal-ispejjeż għall-konsumatur ikunu akbar mill-impatti negattivi fuq is-suq []. It-talba għandha tinkludi:**
- (a) **speċifikazzjoni tal-perjodu ta' żmien li matulu tkun tapplika l-eżenzjoni;**
 - (b) **speċifikazzjoni tal-volum ta' kapaċità ta' bbilanċjar [] li għalih tkun tapplika l-eżenzjoni;**
 - (c) **analizi tal-impatt ta' eżenzjoni bħal din fuq il-partiċipazzjoni tar-riżorsi tal-ibbilanċjar; u**
 - (d) **ġustifikazzjoni għall-eżenzjoni li turi li tali eżenzjoni twassal għal inqas spejjeż għall-konsumatur [].**

10. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jippubblikaw, **mill-iktar fis possibbli iżda mhux aktar tard minn 30 minuta wara []** l-**hin reali, l-informazzjoni dwar is-sistema attwali tal-ibbilanċjar []** taż-żoni ta' [] **skedar** tagħhom u dwar il-prezzijiet [] **stmati** tal-enerġija ta' bbilanċjar. **Sa fejn ir-responsabbiltà għall-ghoti ta' din l-informazzjoni tkun giet assenjata jew delegata lil parti terza, skont [] il-Linji Gwida dwar l-Ibbilanċjar adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009, dawk il-partijiet ser ikunu responsabbli biex jissodisfaw ir-rekwiziti ta' dan l-Artikolu.**

Artikolu 6

Is-suq ta' ġurnata bil-quddiem u s-suq tal-istess ġurnata

1. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u l-operaturi nominati tas-suq tal-elettriku għandhom jorganizzaw b'mod kongunt il-ġestjoni tas-swieq integrati ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata bbażata fuq l-akkoppjament tas-swieq kif stabbilit fir-Regolament (UE) 2015/1222. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u l-operaturi nominati tas-suq tal-elettriku għandhom jikkooperaw fil-livell tal-Unjoni jew, meta jkun aktar xieraq, fuq bażi reġjonali sabiex jimmassimizzaw l-effiċjenza u l-effettività tal-kummerċ ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata tal-elettriku tal-Unjoni. L-obbligu ta' kooperazzjoni għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tad-dritt tal-kompetizzjoni tal-Unjoni. Fil-funzjonijiet tagħhom relatati mal-kummerċ fl-elettriku, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u l-operaturi nominati tas-suq **tal-elettriku** għandhom ikunu soġġetti għal sorveljanza regolatorja mir-regolaturi u mill-Aġenzija skont l-Artikolu 59 ta' [riformulazzjoni tad-Direttiva 2009/72/KE kif proposta mill-COM(2016) 864/2] u l-Artikoli 4 u 9 ta' [riformulazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 713/2009 kif proposta mill-COM(2016) 863/2].

2. Is-suq ta' ġurnata bil-quddiem u s-suq tal-istess ġurnata għandhom

- (a) ikunu organizzati b'tali mod li ma jkunux diskriminatorji;
- (b) jimmassimizzaw l-abilità tal-parteciċipanti **kollha** fis-suq li **jimmanigġjaw** l-iżbilanċi **tagħhom**;
- (c) jimmassimizzaw l-opportunitajiet għall-parteciċipanti **kollha** fis-suq biex jipparteċipaw fil-kummerċ **transżonali** kemm jista' jkun qrib il-hin reali fiż-żona tal-offerti kollha;
- (d) jipprovdu prezzijiet li jirriflettu l-prinċipji fundamentali tas-suq, **inkluż il-valur tal-enerġija fil-hin reali**, u li l-parteciċipanti fis-suq jistgħu jserrħu fuqhom meta jaqblu dwar l-iħħegġjar tal-prodotti fuq perjodu itwal ta' żmien;
- (e) jiżguraw is-sigurtà operazzjonali filwaqt li jippermettu li jsir l-aħjar uzu mill-kapaċità tat-trażmissjoni;
- (f) ikunu trasparenti u fl-istess hin jirrispettaw il-kunfidenzjalità **u jiżguraw li l-kummerċ isir b'mod anonimu**; u;

(h) ma jagħmlu l-ebda distinzjoni bejn il-kummerċ li jsir fiż-żona tal-offerti u dak li jsir madwar żoni tal-offerti.

Artikolu 7

Kummerċ fis-suq ta' ġurnata bil-quddiem u fis-suq tal-istess ġurnata

1. L-operaturi **nominati tas-suq tal-elettriku** għandhom iħallu lill-parteċipanti fis-suq jikkummerċjalizzaw l-enerġija kemm jista' jkun qrib tal-ħin reali, u mill-inqas sal-ħin tal-gheluq tan-negozju tal-kapaċità transżonali tal-istess ġurnata stabbilit skont [] **il-kapaċità ta' allokazżjoni u l-linja gwida ta' ġestjoni tal-kongestjoni adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 714/2009.**
2. L-operaturi **nominati tas-suq tal-elettriku** għandhom jipprovdu lill-parteċipanti fis-suq bl-opportunità li jikkummerċjalizzaw l-enerġija f'intervalli ta' żmien li jkunu qosra mill-inqas daqs il-perjodu ta' saldu tal-iżbilanċ kemm fis-suq ta' ġurnata bil-quddiem kif ukoll fis-suq tal-istess ġurnata **skont [] il-linja gwida dwar l-ibbilanċjar adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 714/2009.**
3. L-operaturi **nominati tas-suq tal-elettriku** għandhom jipprovdu għall-kummerċ fis-swieq ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata prodotti li huma ta' daqs żgħir biżżejjed, b'daqsijiet minimi tal-offerti ta' 1 Megawatt [], biex jippermettu l-parteċipazzjoni effettiva tar-rispons fin-naħa tad-domanda, tal-ħżin tal-enerġija u tas-sorsi ta' enerġija rinnovabbli fuq skala żgħira f'konformità mal-metodologiji żviluppati [] **fl-allokazżjoni tal-kapaċità u l-linja gwida ta' ġestjoni tal-kongestjoni adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 714/2009.**
4. [] **Sal-1 ta' Jannar 1, il-perjodu ta' saldu tal-iżbilanċ għandu jkun 15-il minuta fiż-żoni kollha [] ta' skedar sakemm [] l-awtoritajiet regolatorji ma jkunux taw deroga jew eżenzjoni f'konformità [] mal-linja gwida dwar l-ibbilanċjar adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009. []**

Artikolu 8

Swieq tal-futuri

1. Skont ir-Regolament (UE) 2016/1719, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jippubblikaw drittijiet ta' trażmissjoni ta' terminu twil jew ikollhom fis-seħh miżuri ekwivalenti li jippermettu lill-parteciċipanti fis-suq, [] **inkluż** sidien ta' faċilitajiet ta' generazzjoni li jużaw sorsi ta' enerġija rinnovabbli, biex jihhegġjaw ir-riskji fil-prezz lil hinn mill-konfini taż-żona tal-offerti, **sakemm valutazzjoni tas-suq tal-futuri mwettqa mill-awtoritajiet regolatorji kompetenti fuq il-konfini taż-żona tal-offerti ma turix opportunitajiet suffiċjenti ta' hhegġjar fiż-żoni tal-offerti kkonċernati f'konformità [] mal-linja gwida dwar l-allokazzjoni tal-kapaċità tal-futuri adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009.**
2. Id-drittijiet ta' trażmissjoni ta' terminu twil għandhom ikunu allokatati b'mod trasparenti, nondiskriminatorju u bbażat fuq is-suq permezz ta' pjattaforma unika ta' allokazzjoni **skont id-dispożizzjonijiet tal-[] linja gwida dwar l-allokazzjoni bil-quddiem tal-kapaċità, adottata fuq il-bażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009. []**
3. Soġġetti għall-konformità mar-regoli tat-Trattat dwar il-kompetizzjoni, l-operaturi tas-suq għandhom ikunu liberi li jizviluppaw prodotti għall-ihhegġjar tal-futuri, inkluż għal perjodu twil biex jipprovdu lill-parteciċipanti fis-suq, [] **inkluż** is-sidien ta' faċilitajiet ta' generazzjoni li jużaw sorsi ta' enerġija rinnovabbli, b'possibiltajiet xierqa ta' hhegġjar tar-riskji finanzjarji mill-fluttwazzjonijiet tal-prezzijiet. L-Istati Membri ma għandhomx jillimitaw dawn l-attivitajiet ta' hhegġjar għal kummerċ fl-Istat Membru jew fiż-żona tal-offerti.

[] Limiti tekniċi tal-offerti

1. **Il-prezzijiet tal-elettriku bl-ingrossa u l-prezzijiet għall-enerġija tal-ibbilanċjar, inkluż il-prezzijiet tal-offerti u l-ikklerjar, ma għandhomx ikunu soġġetti għal limitu minimu jew massimu. Dan huwa minghajr preġudizzju għal-limiti tekniċi tal-prezzijiet li jistgħu jiġu applikati fil-perjodu ta' żmien tal-ibbilanċjar skont [] il-Linja gwida dwar l-Ibbilanċjar adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009 u għall-perjodi ta' żmien ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata kif stipulat fil-paragrafu li ġej. []**
2. L-operaturi [] **nominati tas-suq tal-elettriku** jistgħu japplikaw limiti **armonizzati** fuq il-prezzijiet massimi **u minimi** tal-ikklerjar għall-perjodi ta' żmien ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata f'konformità [] **mal-allokazzjoni tal-kapaċità u l-linja gwida ta' ġestjoni tal-kongestjoni** adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009. **Dawn il-limiti għandhom jiehdu kont tal-valur massimu ta' tagħbija mitlufa. L-operaturi nominati tas-suq għandhom jimplementaw mekkaniżmu trasparenti biex jaġġusta b'mod awtomatiku l-limiti tekniċi tal-offerta fi żmien dovut f'każ li l-limiti stabbiliti jkunu [] mistennija li jintlaħqu[]. Il-limiti l-gholja aġġustati għandhom jibqgħu applikabbli sakemm ikunu jenħtieġu aktar żidiet skont dan il-mekkanizmu.**
3. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ma għandhom jiehdu l-ebda miżura bil-għan li jinbidlu l-prezzijiet bl-ingrossa. []
4. **L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jew awtoritajiet kompetenti ohra mahtura mill-Istati Membri għandhom jidentifikaw il-politiki u l-miżuri applikati fit-territorju tagħhom li jistgħu jikkontribwixxu biex jillimitaw b'mod indirett il-formazzjoni tal-prezzijiet bl-ingrossa, anki bil-limitazzjoni tal-offerti relatati mal-attivazzjoni tal-enerġija ta' bbilanċjar, tal-mekkanizmi ta' kapaċità, miżuri mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, miżuri maħsuba biex jisfidaw ir-rizultati tas-suq jew biex jipprevjenu l-abbuż tal-pożizzjonijiet dominanti jew taż-żoni tal-offerti ddefiniti b'mod ineffiċjenti.**

5. Meta awtorità regolatorja nazzjonali jew awtorità kompetenti ohra mahtura mill-Istat Membru tidentifika politika jew miżura li tista' tghin biex tillimita l-formazzjoni tal-prezzijiet, din għandha tiegħu l-azzjonijiet kollha xierqa biex telimina jew, jekk dan ma jkunx possibbli, tillimita l-impatt fuq l-imġiba tal-offerti. L-Istati Membri għandhom jipprovdu rapport lill-Kummissjoni sa [OP: *sitt xhur wara d-dhul fis-seħh*] li jagħti dettalji dwar il-miżuri u l-azzjonijiet li hađu jew li beħsiebhom jieħdu.

Artikolu 10

Valur tat-tagħbija mitlufa

1. Sa [OP: *sena wara d-dhul fis-seħh*] **fejn mehtieġ għall-iffissar ta' standard ta' affidabbiltà skont l-Artikolu 20 l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jew awtoritajiet kompetenti ohra mahtura mill-Istati Membri għandhom jistabbilixxu stima unika tal-Valur tat-Tagħbija Mitlufa (VoLL) għat-territorju tagħhom []**. Dik l-istima għandha tkun [] disponibbli għall-pubbliku. **L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jew awtoritajiet kompetenti ohra mahtura mill-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu stimi [] differenti għal kull zona tal-offerti jekk ikollhom diversi zoni tal-offerti fit-territorju tagħhom. F'każ li zona tal-offerti tkun tikkonsisti minn territorji ta' aktar minn Stat Membru wiehed, l-Istati Membri kkonċernati għandhom jistabbilixxu VoLL uniku għal dik iż-żona tal-offerti.** Fl-istabbiliment tal-VoLL, **l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jew awtoritajiet kompetenti ohra mahtura mill-Istati Membri għandhom japplikaw il-metodoloġija żviluppata skont l-Artikolu 19(5).**
2. L-Istati Membri għandhom jaġġornaw l-istima tagħhom mill-inqas kull hames snin **jew meta tiġi osservata bidla sinifikanti.**

Artikolu 11

Dispaċċ tar-rispons ta' generazzjoni u tad-domanda

1. Id-dispaċċ tal-faċilitajiet ta' generazzjoni tal-enerġija u tar-rispons tad-domanda għandu jkun nondiskriminatorju, **trasparenti** u, **sakemm ma jkunx previst mod ieħor skont l-Artikolu 11 (2) sal-Artikolu 11 (4)**, ibbażat fuq is-suq. []
2. [] **Minghajr preġudizzju** [] għall-Artikoli 107 sa 109 TFUE, l-Istati Membri jistgħu **jipprevedu li l-elettriku** generat [] bl-użu ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew koġenerazzjoni ta' effiċjenza għolja minn [] **faċilità tal-generazzjoni tal-enerġija** żghira jew **faċilità tal-generazzjoni tal-enerġija** li tuża teknoloġiji emergenti **tinghata prijorità ta' dispaċċ** sa kif li ġej:
 - (a) [] **faċilità tal-generazzjoni tal-enerġija** li tuża sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew koġenerazzjoni ta' effiċjenza għolja b'kapacità tal-elettriku installata ta' inqas minn [] **250 kW**; jew
 - (b) proġetti ta' dimostrazzjoni għal teknoloġiji **emergenti** [] **kif definit** [] **fil-kodiċi tan-netwerk dwar ir-rekwiżiti għall-generaturi adottat fuq il-bażi tal-Artikolu 6 tar-Regolament 714/2009.**

[]

(Parti mill-paragrafu 3, tmexxiet bhala l-paragrafu 3a hawn taħt)

- 3a. **Għall-faċilità tal-generazzjoni tal-enerġija kkummissjonata mill-1 ta' Jannar 2026, il-punt (a) tal-paragrafu 2 għandu japplika biss għall-faċilitajiet tal-generazzjoni tal-enerġija** [] li jużaw sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew koġenerazzjoni ta' effiċjenza għolja b'kapacità tal-elettriku installata ta' inqas minn [] **150 kW** []. **L-Istati Membri jistgħu japplikaw livell limitu aktar baxx.**

4. [] **Mingħajr preġudizzju għall-kuntratti konklużi qabel [dħul fis-seħħ tal-leġislazzjoni], faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija** li tuża sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew kogenerazzjoni ta' effiċjenza għolja li giet ikkummissjonata qabel [OP: id-dħul fis-seħħ] u, meta giet ikkummissjonata, kienet soġġetta għal dispaċċ ta' prijorità skont l-Artikolu 15(5) tad-Direttiva 2012/27/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill jew l-Artikolu 16(2) tad-Direttiva 2009/28/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁴ għandha [] **tibqa' tibbenefika minn** dispaċċ ta' prijorità. Id-dispaċċ ta' prijorità ma għandux jibqa' japplika mid-data li fiha [] **l-faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija** tkun soġġetta għal modifiki sinifikanti, f'każ li mill-inqas ikun meħtieġ ftehim ta' konnessjoni ġdid jew tizdied il-kapaċità ta' ġenerazzjoni.
5. Id-dispaċċ ta' prijorità ma għandux jipperikola t-tħaddim sigur tas-sistema tal-elettriku, ma għandux jintuża bħala ġustifikazzjoni għat-tnaqqis fil-kapaċitajiet transkonfinali lil hinn minn dak li huwa previst fl-Artikolu 14 u għandu jkun ibbażat fuq kriterji trasparenti u nondiskriminatorji.

¹⁴ Id-Direttiva 2009/28/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' April 2009 dwar il-promozzjoni tal-użu tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli u li temenda u sussegwentement tħassar id-Direttivi 2001/77/KE u 2003/30/KE (ĠU L 140, 5.6.2009, p. 16).

Artikolu 12

Dispaċċ mill-ġdid []

1. **Id-dispaċċ mill-ġdid tal-ġenerazzjoni u d-dispaċċ mill-ġdid tar-rispons tad-domanda għandhom ikunu bbażati fuq kriterji oġġettivi, trasparenti u nondiskriminatorji. **Għandha tkun miftuħa għal kull teknoloġija ta' ġenerazzjoni, hżin u rispons għad-domanda, inkluż operaturi li jinsabu fi Stati Membri oħra hliet jekk ma jkunx teknikament vijabbli.****
2. Ir-rizorsi [] li jkunu l-oġġett ta' dispaċċ mill-ġdid għandhom jintgħazlu fost il-faċilitajiet ta' ġenerazzjoni, **hżin** jew domanda [] bl-użu ta' mekkaniżmi bbażati fuq is-suq u jkunu kkompensati finanzjarjament. [] **Offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar użati għad-dispaċċ mill-ġdid [] ma għandhomx [] jistabbilixxu l-prezz għall-enerġija tal-ibbilanċjar [] f'konformità [] mal-Linja gwida dwar l-Ibbilanċjar adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009.**

(Partijiet mill-paragrafu 2, tmexxew bhala l-paragrafu 2a hawn taħt)

- 2a. **Minghajr preġudizzju [] għall-Artikoli 107 sa 109 TFUE d-dispaċċ mill-ġdid [] li mhux ibbażat fuq is-suq tal-ġenerazzjoni jew id-dispaċċ mill-ġdid tar-rispons tad-domanda jista' [] jintuża biss [] soġġett għall-kondizzjonijiet li ġejjin:**
- (a) ebda alternattiva bbażata fuq is-suq ma hija disponibbli,
 - (b) [] ir-rizorsi bbażati fuq is-suq kollha jkunu intużaw, jew
 - (c) [] l-għadd ta' faċilitajiet ta' ġenerazzjoni jew ta' domanda disponibbli fiż-żona fejn il-faċilitajiet xierqa ta' ġenerazzjoni jew ta' domanda għall-ghoti tas-servizz jinsabu huwa baxx wisq biex jiżgura l-kompetizzjoni effettiva. []

(d) is-sitwazzjoni attwali tal-grilja tirrizulta f'kongestjoni tant regolari u prevedibbli li dispaċċ mill-ġdid ibbażat fuq is-suq iwassal għal offerti regolari strateġiċi li jżidu l-livell ta' kongestjoni interna u l-Istat Membru kkonċernat ikun adotta pjan ta' azzjoni biex jindirizza dawn il-kongestjonijiet jew jiżgura li l-kapaċità disponibbli minima għal kummerċ transzjonali tkun [] f'konformità mal-Artikolu 14(7).

3. L-operaturi responsabbli mis-sistema għandhom jirrapportaw mill-inqas darba fis-sena lill-awtorità regolatorja kompetenti dwar [] id-dispaċċ mill-ġdid 'l isfel ta' **faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija** [] li tuża sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew koġenerazzjoni ta' effiċjenza għolja []
4. Soġġetti għar-rekwiziti dwar iż-zamma tal-affidabbiltà u tas-sikurezza tal-grilja, abbażi ta' kriterji trasparenti u nondiskriminatorji ddefiniti mill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni għandhom:
- (a) jiżguraw il-kapaċità tan-netwerks ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni biex jittrażmettu l-elettriku prodott mis-sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew mill-koġenerazzjoni ta' effiċjenza għolja bl-inqas [] dispaċċ mill-ġdid possibbli. Dak ma għandux jipprevjeni ppjanar tan-netwerk milli jiehu kont ta' dispaċċ mill-ġdid [] limitat fejn dan ikun intwera li hu aktar effiċjenti ekonomikament u [] ma jaqbiżx 5 % tal-[] **elettriku ġġenerat annwali f'installazzjonijiet** li jużaw sorsi ta' enerġija rinnovabbli [] **u li huma konnessi direttament mal-grilja rispettiva tagħhom, sakemm ma jiġix previst mod ieħor minn Stat Membru li fih l-elettriku minn faċilità ta' ġenerazzjoni tal-enerġija li tuża sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew koġenerazzjoni b'effiċjenza għolja jirrapprezenta aktar minn 50% tal-konsum finali gross annwali tal-elettriku;**
- (b) jieħdu miżuri operazzjonali xierqa relatati mal-grilja u mas-suq biex jiġi minimizzat [] id-dispaċċ mill-ġdid 'l isfel tal-elettriku prodott mis-sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew mill-koġenerazzjoni ta' effiċjenza għolja.

5. Fejn jintuza d-dispaċċ mill-ġdid 'l isfel mhux ibbażat fuq is-suq [] , għandhom japplikaw il-prinċipji li ġejjin:
- (a) [] **faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija** li jużaw sorsi ta' enerġija rinnovabbli għandhom ikunu soġġetti biss għad-dispaċċ mill-ġdid 'l isfel [] jekk ma tkun teżisti l-ebda alternattiva oħra jew jekk soluzzjonijiet oħra jirrizultaw f'kostijiet jew f'riskji **severisproporzjonati** għas-sigurtà tan-netwerk;
 - (b) **l-elettriku ġġenerat fi** [] **proċess** ta' koġenerazzjoni ta' effiċjenza għolja għandu jkun soġġett biss għad-dispaċċ mill-ġdid 'l isfel [] jekk, hliet [] għad-dispaċċ mill-ġdid 'l isfel ta' [] **faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija** li jużaw sorsi ta' enerġija rinnovabbli, ma tkun teżisti l-ebda alternattiva oħra jew jekk soluzzjonijiet oħra jirrizultaw f'kostijiet jew f'riskji **severi** sproporzjonati għas-sigurtà tan-netwerk;
- []
- (d) id-dispaċċ mill-ġdid 'l isfel [] skont l-ittri a [] **u b** [] **għandu** jkun iġġustifikat debitament u b'mod trasparenti. Il-ġustifikazzjoni għandha tkun inkluża fir-rapport skont il-paragrafu 3.
6. Fejn jintuza d-dispaċċ mill-ġdid [] mhux ibbażat fuq is-suq, għandu jkun soġġett għal kumpens finanzjarju mill-operatur tas-sistema li jitlob [] id-dispaċċ mill-ġdid [] **lill-operatur** [] tal-ġenerazzjoni jew il-faċilità ta' domanda li tkun l-oġġett ta' dispaċċ mill-ġdid **hliet fil-każ ta' ġeneraturi li jaċċettaw** [] **ftehim ta' konnessjoni li fih ma jkunx iggarantit forniment fis-sod tal-enerġija**. Kumpens finanzjarju ta' mill-inqas daqs l-ogħla wiehed mill-elementi li ġejjin **jew kombinazzjoni tagħhom jekk l-applikazzjoni ta' wiehed mill-elementi twassal għal kumpens iġġustifikabbilment baxx jew iġġustifikabbilment għoli:**

- (a) il-kostijiet ta' thaddim addizzjonali kkawżati mid-dispaċċ mill-ġdid, bhall-kostijiet addizzjonali tal-karburant f'każ ta' dispaċċ mill-ġdid 'il fuq jew il-provvista ta' shana ta' riserva f'każ ta' dispaċċ mill-ġdid 'l isfel jew ta' tnaqqis ta' **faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija** li tuża koġenerazzjoni ta' effiċjenza għolja;
- (b) Id-dhul nett mill-bejgħ tal-elettriku fis-suq ta' ġurnata bil-quddiem li l-faċilità ta' ġenerazzjoni jew ta' domanda kieku tiġġenera mingħajr it-talba ta' dispaċċ mill-ġdid. Meta jingħata l-appoġġ finanzjarju lill-faċilitajiet ta' ġenerazzjoni jew ta' domanda abbażi tal-volum tal-elettriku ġġenerat jew ikkonsmat, l-appoġġ finanzjarju mitluf għandu jitqies bhala parti mid-dhul nett.

Kapitolu III

Aċċess għan-netwerk u ġestjoni tal-kongestjoni

TAQSIMA 1

ALLOKAZZJONI TAL-KAPAĊITÀ

Artikolu 13

Miżuri biex jindirizzaw il-kongestjoni u d-definizzjoni ta' żoni tal-offerti

1. **L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri adatti kollha biex [] jindirizzaw il-kongestjonijiet.** Il-konfini taż-żona tal-offerti għandhom ikunu bbażati fuq il-kongestjonijiet strutturali u fuq terminu twil tan-netwerk tat-trażmissjoni []. **Iż-żoni tal-offerti ma għandhomx jinkludu dawn il-kongestjonijiet strutturali hlief jekk ma jkollhomx impatt, jew l-impatt tagħhom fuq żoni tal-offerti ġirien huwa mmitigat bl-użu ta' azzjonijiet ta' rimedju u l-kongestjonijiet ma jwasslux għal tnaqqis ta' kapaċità kummerċjali transżonali.** Il-konfigurazzjoni taż-żoni tal-offerti fl-Unjoni għandha titfassal b'tali mod li timmassimizza l-effiċjenza ekonomika u **sabiex timmassimizza** l-opportunitajiet ta' kummerċ transkonfinali, [] **bir-rispett dovut għad-dispożizzjonijiet fl-Artikolu 14.**

[]

[]

[]

3. Sabiex tiġi żgurata **l-konfigurazzjoni** ottimali taż-żona tal-offerti għandha titwettaq reviżjoni taż-żona tal-offerti. Dik ir-reviżjoni għandha **tidentifika l-kongestjoni strutturali kollha u tinkludi** analiżi ta' konfigurazzjonijiet **differenti** ta' żoni tal-offerti b'mod koordinat bl-involviment tal-partijiet ikkonċernati mill-Istati Membri **rilevanti** kollha, filwaqt li l-proċess ikun f'konformità **mal-linja gwida dwar l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 714/2009.** **L-operaturi kollha rilevanti tas-sistema ta' trażmissjoni** **għandhom jipprezentaw proposta lill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali rilevanti għall-approvazzjoni. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali rilevanti għandhom jaslu għal deċiżjoni unanima dwar il-proposta fi żmien [3 xhur]. Fil-każ li ma jaqblux f'dan il-perjodu ta' żmien, l-Aġenzija għandha** **tiddeċiedi** dwar il-metodoloġija u s-suppożizzjonijiet li ser jintużaw fil-proċess ta' reviżjoni taż-żona tal-offerti kif ukoll il-konfigurazzjonijiet taż-żona tal-offerti alternattivi kkunsidrati. **Il-metodoloġija għandha tkun ibbażata fuq kongestjonijiet strutturali li mhumiex mistennija li jinghelbu fil-hames snin li ġejjin, pereżempju billi jittiehed kont ta' progress tanġibbli fuq proġetti ta' żvilupp tal-infrastruttura, li huma mistennija li jittwettqu fil-hames snin li ġejjin.**
- 3a. **Irrispettivament mill-eżiti konkreti tal-proġetti ta' żvilupp tal-infrastruttura, l-Artikolu 14 għandu japplika għall-kalkolu tal-kapaċità disponibbli għall-iskambji transżonali. Meta pjan ta' azzjoni jiġi implimentat skont il-paragrafu 4a, il-livell limitu msemmi fl-Artikolu 14(7[] għandu jintlaħaq sa mhux aktar tard minn [] tmiem l- 2025.**

4. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni li jipparteċipaw fir-reviżjoni taż-żona tal-offerti għandhom jipprezentaw proposta **kongunta** lill-Istati Membri rilevanti jew l-awtoritajiet kompetenti mahtura tal-Istati Membri rilevanti *[sa mhux aktar tard minn 12-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, id-data speċifika tiddaħhal mill-ĠU]*. F'dan l-artikolu, l-Istati Membri rilevanti [] jirreferu għal daww l-Istati Membri li jipparteċipaw fir-reviżjoni [] tal-konfigurazzjoni ta' żoni tal-offerti kif ukoll daww fl-istess reġjun bil-kapaċità kkalkulata [] skont [] il-linja gwida dwar l-allokkazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 714/2009.

[]

- 4a. Fejn tkun ġiet identifikata kongestjoni strutturali minn operatur [] tas-sistema ta' trażmissjoni wiehed jew aktar jew fejn ir-reviżjoni ta' żona tal-offerti tirrakkomanda bidla ta' żona tal-offerti ta' wiehed jew aktar mill-Istati Membri, l-Istati Membri kkonċernati f'kooperazzjoni mal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni tagħhom ikollhom il-possibbiltà, fi żmien 6 xhur, li jiddefinixxu pjanijiet ta' azzjoni, nazzjonali jew multinazzjonali. Dawn il-pjanijiet ta' azzjoni għandhom jinkludu skeda ta' żmien konkreta għall-adozzjoni ta' miżuri li jnaqqsu l-kongestjonijiet strutturali identifikati fil-perjodu ta' *[mhux aktar tard minn [4] snin wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, id-data speċifika tiddaħhal mill-ĠU]*, inkluż pereżempju aċċellerazzjoni tal-iżvilupp tan-netwerk, użu aktar effiċjenti tal-infrastruttura eżistenti, reviżjoni tal-prattiki tal-operat tas-sistema attwali, aktar koordinazzjoni tal-operat tas-sistema ma' operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni ġirien rilevanti, reviżjoni tar-regolament dwar azzjonijiet ta' rimedju u ostakli għal aktar flessibbiltà u miżuri tal-politika nazzjonali dwar l-enerġija li jcaqilqu l-post tal-produzzjoni u l-konsum.

4b. Stat Membru li jimplimenta l-pjanijiet ta' azzjoni [] skont il-paragrafu 4a ghandu [] jizgura li minghajr preġudizzju ghal derogi skont l-Artikoli 14(7a) u 14(7b), il-livell ta' kapaċità allokata stabbilit fl-Artikolu 14(7) jinkiseb fl-aħħar sena tal-pjan ta' azzjoni, u f'ebda każ aktar tard minn [] tmiem l-2025, il-kapaċità allokata minima. L-Istati Membri ghandhom jiksbu [] l-kapaċità msemmija f'dan il-paragrafu permezz ta' trajettorja lineari. Din it-trajettorja lineari u l-bidu ta' din it-trajettorja, li ghandu jkun il-kapaċità allokata f'din il-fruntiera fis-sena qabel l-implimentazzjoni tal-pjan ta' azzjoni jew il-medja tal-aħħar tliet snin qabel il-pjan ta' azzjoni, skont liema minn dawn ikun l-ogħla, ghandhom ikunu maqbula mal-Istati Membri tal-istess reġjun bil-kapaċità kkalkulata. Għall-perjodu meta Stat Membru qed jimplimenta pjan ta' azzjoni, [] l-Istat Membru ghandu jizgura li l-kapaċità li ssir disponibbli ghal kummerċ transzjonali tkun konformi mal-paragrafu 7 tkun mill-inqas daqs il-valuri tat-trajettorja, inkluż bl-użu ta' azzjonijiet ta' rimedju fir-reġjun bil-kapaċità kkalkulata, iżda d-deċiżjonijiet tal-awtoritajiet regolatorji msemmijin fil-paragrafi 7a u 7b ma jkunux applikabbli ghal Stat Membru bhal dan. [] Il-kostijiet tal-azzjonijiet ta' rimedju meħtieġa biex tiġi segwita t-trajettorja jew issir disponibbli kapaċità transzjonali fil-fruntieri kkonċernati mill-pjan ta' azzjoni ghandhom jiġġarbu mill-Istat Membru jew Stati Membri li jimplimentaw il-pjan ta' azzjoni.

- 4c. Sitt xhur qabel l-iskadenza tal-pjan ta' azzjoni, l-Istati Membri [] ghandhom jiddeċiedu jekk jaqsmux iż-żona tal-offerti tagħhom biex jindirizzaw il-kongestjonijiet li jifdal jew jekk jindirizzawx il-kongestjonijiet interni li jifdal b'azzjonijiet ta' rimedju li għalihom huma ghandhom ikopru l-kostijiet. Kull sena waqt l-implimentazzjoni tal-pjan ta' azzjoni u fi żmien sitt xhur wara l-iskadenza tal-pjan ta' azzjoni, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni li jipparteċipaw fir-reviżjoni ta' żona tal-offerti ghandhom jivvalutaw il-kapaċità transżonali disponibbli kkalkulata f'konformità mal-metodoloġija msemmija fl-Artikolu 14(7) [] għall-perjodu tal-aħhar 12-il xahar, u [] jiddeterminaw f'rapport jekk il-kapaċità tal-kummerċ transkonfinali laħqitx il-livell [] minimu [] stipulat fl-Artikolu 14(7). Meta tkun giet identifikata kongestjoni strutturali skont il-paragrafu 4a iżda ebda pjan ta' azzjoni ma jkun gie definit fi żmien 6 xhur, l-operaturi rilevanti tas-sistema ta' trażmissjoni ghandhom, fi żmien tnax-il xahar wara li tkun giet identifikata kongestjoni strutturali, jivvalutaw il-kapaċità transżonali kkalkulata disponibbli skont il-metodoloġija msemmija fl-Artikolu 14(7) għall-perjodu tal-aħhar 12-il xahar, u jiddeterminaw f'rapport jekk il-kapaċità ta' kummerċ transkonfinali laħqitx il-livell minimu tagħha stipulat fl-Artikolu 14(7). Il-[] valutazzjonijiet skont dan il-paragrafu ghandhom jiġu mtennija kontinwament kull 24 xahar għall-perjodu tal-24 xahar ta' qabel.
- 4d. Għal dawk l-Istati Membri li għalihom il-valutazzjoni skont il-paragrafu 4c turi li operatur tas-sistema ta' trażmissjoni ma kienx konformi mal-livell stipulat fl-Artikolu 14(7) jew għal dawk l-Istati Membri li jkunu għażlu li tinqasam żona tal-offerti, l-Istati Membri rilevanti ghandhom jaslu għal deċiżjoni unanima fi żmien 6 xhur minn meta jirċievu r-rapport imsemmi fil-paragrafu 4c dwar jekk ghandhiex tinzamm jew tiġix emendata l-konfigurazzjoni ta' żona tal-offerti. Stati Membri ohra jistgħu jissottomettu kummenti lill-Istati Membri rilevanti li ghandhom jiehdu kont ta' dawn il-kummenti meta jaslu għad-deċiżjoni tagħhom. Id-deċiżjoni ghandha tkun ġustifikata, u ghandha tinghata notifika dwarha lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija.

- 4e. *(ex 4a)* Fil-każ li l-Istati Membri jonqsu milli jaslu għal deċiżjoni unanima fil-limitu ta' żmien permess, [] huma għandhom minnufih jinnotifikaw lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni tista' tagħmel proposti ulterjuri u tista' tistieden lill-Istati Membri rilevanti għal [] konsultazzjoni bil-ghan li tithejja soluzzjoni bilanċjata fi żmien tliet xhur. [] Bħala miżura tal-aħhar rikors, il-Kummissjoni, wara konsultazzjoni mal-Aġenzija u l-partijiet ikkonċernati rilevanti għandha tadotta deċiżjoni dwar jekk temendax jew iżzommx il-konfigurazzjoni ta' zona tal-offerti **fi u bejn daww l-Istati Membri li jkunu soġġetti għad-deċiżjoni skont il-paragrafu 4d**, [] sa sitt xhur wara [] li tirċievi tali notifika.
- 4f. F'każ li wahda mill-valutazzjonijiet mill-ġdid konsekuttivi msemmija fil-paragrafu 4c turi li operatur tas-sistema ta' trażmissjoni ma jkunx konformi mad-dispożizzjonijiet mill-Artikolu 14(7c), [] għandha tapplika l-proċedura skont il-paragrafi 4d u 4e.
5. Id-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 4d jew 4e għandha tkun ibbażata fuq **ir-rapport li jidentifika l-konġestjoni strutturali jew ir-riżultat tar-reviżjoni taż-zona tal-offerti u fuq il-proposta tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fil-paragrafu 4a u r-rapport fil-paragrafu 4c**li jikkonċernaw iż-żamma jew l-emenda tagħha []. Id-deċiżjoni għandha tkun iġġustifikata, b'mod partikolari fir-rigward tad-devjazzjonijiet possibbli mir-riżultat tar-reviżjoni ta' zona tal-offerti **u għandha tiehu kont tal-pożizzjonijiet u l-impenji tal-Istati Membri [] kkonċernati u l-kummenti pprovduti minn Stati Membri ohra.**
6. Fejn jitnedew revizjonijiet ulterjuri taż-zoni tal-offerti skont [] **il-linja gwida dwar l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-konġestjoni adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 714/2009**, għandha tiġi segwita l-proċedura deskritta [] f'dan l-Artikolu[].

[]

8. [] **Kwalunkwe** deċiżjoni [] **adottata skont dan l-Artikolu** għandha tispeċifika d-data ta' implimentazzjoni ta' kwalunkwe bidla. Dik id-data ta' implimentazzjoni għandha tibbilanċja l-ħtieġa għall-espedjenza ma' kunsiderazzjonijiet prattiċi, inkluż il-kummerċ fil-futuri tal-elettriku **u ma għandhiex tkun inqas minn 12-il xahar wara li d-deċiżjoni tkun għet ippubblikata sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor mal-Istati Membri rilevanti.** Id-deċiżjoni [] tista' tiddefinixxi l-arrangamenti tranżitorji xierqa [].

Artikolu 14

Prinċipji generali tal-allokazzjoni tal-kapaċità u tal-ġestjoni tal-kongestjoni

1. Il-problemi dwar il-kongestjoni tan-netwerks għandhom jiġu indirizzati b'soluzzjonijiet mhux diskriminatorji bbażati fuq is-suq li jagħtu sinjali ekonomiċi effiċjenti lill-parteciċipanti fis-suq u lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni. Il-problemi dwar il-kongestjoni tan-netwerks għandhom jiġu riżolti b'metodi mhux ibbażati fuq tranżazzjonijiet, jiġifieri metodi li ma jinvolvu għażla minn fost il-kuntratti tal-parteciċipanti individwali fis-suq. Meta jieħu miżuri operazzjonali biex jiżgura li s-sistemi ta' trażmissjoni tiegħu jibqgħu fi stat normali, l-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni għandu jqis l-effett ta' dawk il-miżuri fuq iż-żoni ġirien ta' kontroll u jikkoordina dawk il-miżuri ma' operaturi oħra affettwati tas-sistema ta' trażmissjoni kif previst [] **fil-linja gwida dwar l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 714/2009.**
2. Il-proċeduri li jillimitaw t-tranżazzjonijiet għandhom jintużaw biss f'sitwazzjonijiet ta' emerġenza fejn l-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni huwa obligat li jaġixxi malajr kemm jista' jkun u la d-dispaċċ mill-ġdid u lanqas l-iskambju kompensatorju ma jkun possibbli. Kull proċedura bħal din għandha tkun applikata b'mod mhux diskriminatorju. Hlief f'każijiet ta' forza maġġuri, il-parteciċipanti fis-suq li jkun allokat kapata għandhom ikunu kkompensati għal kull tnaqqis.

2a. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jistgħu jiddeċiedu li ma jimplementawx l-azzjonijiet ikkoordinati mahruġin mill-koordinatur reġjonali tas-sigurtà tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema jew il-koordinatur reġjonali tas-sigurtà nnifsu jista' jnaqqas il-kapaċitajiet ikkalkulati fl-azzjonijiet ikkoordinati tagħhom fejn l-eżitu tal-kalkolu tal-kapaċità koordinat, imwettaq skont il-linji gwida dwar l-allokkazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni u l-paragrafi 3 u 7, jirriżulta fi ksur tal-limiti ta' sigurtà operazzjonali definiti mill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni skont il-Linji Gwida dwar l-Operazzjoni tas-Sistema adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009, pereżempju fil-każ ta' potenzjal insuffiċjenti ta' dispaċċ mill-ġdid fi hdan ir-reġjun bil-kapaċità kkalkulata. Tali devjazzjoni għandha tiġi ġustifikata kif misthoqq mill-operaturi rilevanti tas-sistema ta' trażmissjoni. L-operaturi rilevanti tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jgħarrfu lill-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà u lill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali tar-reġjun bil-kapaċità kkalkulata dwar tali devjazzjoni minghajr dewmien mhux mehtieġ skont l-Artikolu 38(2a) ta' dan ir-Regolament. Darba f'sena, il-Koordinatur Reġjonali tas-Sigurtà għandu jirrapporta lill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali rilevanti u lill-Aġenzija dwar id-devjazzjonijiet skont dan il-paragrafu u għandu jivvaluta l-inċidenzi u janalizza, jekk ikun mehtieġ, kif jiġu evitati tali devjazzjonijiet fil-ġejjieni. Jekk l-Aġenzija tasal għall-konkluzjoni li l-prerekwiżiti għal devjazzjoni skont dan il-paragrafu li ma ġewx issodisfati jkunu ta' natura strutturali, l-Aġenzija għandha tippreżenta opinjoni lill-awtorità regolatorja rilevanti u lill-Kummissjoni. L-awtorità regolatorja għandha tiehu azzjoni xierqa kontra l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jekk il-prerekwiżiti għal devjazzjoni skont dan il-paragrafu ma jkunux ġew issodisfati. []

3. **Sakemm mhux previst mod ieħor fil-paragrafi 7, 7a, 7b, 7d u [], 2a il-livell ta' kapaċità massima tal-interkonnessjonijiet u/jew tan-netwerks ta' trażmissjoni affettwati mill-kapaċità ta' [] tranżazzjonijiet transkonfinali għandu jkun disponibbli għall-parteciġanti fis-suq u tikkonforma mal-istandards ta' sikurezza tat-tħaddim sigur tan-netwerk. [] L-iskambju kompensatorju u d-dispaċċ mill-ġdid, inkluż id-dispaċċ mill-ġdid transkonfinali, għandhom jintużaw biex itejbu l-kapaċitajiet disponibbli [] u għandu jiġi applikat proċess koordinat u mhux diskriminatorju għal azzjonijiet ta' rimedju transkonfinali biex dan ikun possibbli, wara l-implimentazzjoni tal-metodoloġija ta' qsim tal-kostijiet tad-dispaċċ mill-ġdid u l-iskambju kompensatorju skont [] il-linja gwida dwar l-allokkazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 714/2009 [].**
4. Il-kapaċità għandha tkun allokata biss permezz ta' rkanti tal-kapaċità espliciti jew ta' rkanti impliċiti li jinkludu kemm il-kapaċità kif ukoll l-enerġija. Iż-żewġ metodi jistgħu jikkoeżistu fuq l-istess interkonnessjoni. Għall-kummerċ tal-istess ġurnata għandu jintuża l-kummerċ kontinwu, li jista' jiġi kkumplementat bl-irkanti.
5. **F'każ ta' kongestjoni, l-offerti valida** bl-ogħla valur **għall-kapaċità tan-netwerk**, kemm jekk impliċitu jew esplicitu, **li toffri l-ogħla valur għall-kapaċità (skarsa) ta' trażmissjoni** fi skeda ta' zmien partikolari, għandha tkun dik li tirnexxi. Hlief fil-każ tal-interkonnetturi l-ġodda li jibbenefikaw minn eżenzjoni skont l-Artikolu 7 tar-Regolament (KE) Nru 1228/2003, l-Artikolu 17 tar-Regolament 714/2009 jew l-Artikolu 59, ma għandux ikun permess l-istabbiliment ta' prezzijiet ta' riserva f'metodi ta' allokkazzjoni ta' kapaċità.
6. Il-kapaċità għandha tkun kummerċjalizzata liberament fuq bażi sekondarja, sakemm l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jkunu infurmati biżżejjed minn qabel. Meta l-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jiċhad kwalunkwe kummerċ sekondarju (tranżazzjoni), dan għandu jkun ikkomunikat u spjegat b'mod ċar u trasparenti lill-parteciġanti kollha fis-suq minn dak l-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni u għandu jiġi nnotifikat lill-awtorità regolatorja.

7. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni [] ma għandhomx jillimitaw il-volum tal-kapaċità ta' interkonnessjoni li għandu jsir disponibbli għal [] parteċipanti tas-suq sabiex isolvi l-kongestjoni **fiż-żona tal-offerti** tagħhom stess [] jew **bhala mezz ta' ġestjoni tal-flussi li johorġu u jidhlu mill-ġdid fl-istess zona tal-offerti minghajr ma jkunu skedati sakemm mhux previst mod iehor fil-paragrafu 7a jew 7b.**

Minghajr preġudizzju għall-applikazzjoni tad-derogi skont il-paragrafu 7a u 7b, dan il-paragrafu jitqies li hemm konformità miegħu jekk dawn il-livelli minimi ta' kapaċità disponibbli għal kummerċ transżonali, li huwa kkalkulat skont il-linja gwida dwar l-allokkazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni adottata fuq il-bażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) Nru 714/2009 b'kont mehud tal-kriterju N-1, jintlahqu:

- (i) Għall-fruntieri bl-użu ta' approċċ koordinat tal-kapaċità netta ta' trażmissjoni, 75% tal-kapaċità ta' trasferiment netta skont il-linja gwida dwar l-allokkazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni adottata fuq il-bażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009;**
- (ii) Għall-fruntieri bl-użu ta' approċċ ibbażat fuq il-fluss, 75% tal-margini disponibbli li jkun fadal fuq l-elementi interni u transkonfinali kritiċi tan-netwerk disponibbli għal flussi transkonfinali skont il-linja gwida dwar l-allokkazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni adottata fuq il-bażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009.**

Id-derogi skont il-paragrafu 7a ma għandhomx jirrizultaw f'valur taht dan il-livell limitu.

7a. Abbazi ta' proposta mill-operaturi kollha tas-sistema ta' trażmissjoni, l-awtoritajiet regolatorji rilevanti b'deroga mill-paragrafu 7 għandhom japprovaw il-livell tal-kapaċità transżonali disponibbli totali f'kull fruntiera taż-zona tal-offerti, li għandu jintuża fil-kapaċità tal-metodoloġija għall-kalkolu tal-kapaċità, biex jiehdu kont ta' flussi mhux skedati transżonali sa kemm jista' ikun mistenni minghajr kongestjonijiet strutturali f'żona tal-offerti.

(Parti mill-paragrafu 7, tmexxiet bħala l-paragrafu 7b hawn taħt)

7b. Fuq talba mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni **ta' reġjun tal-kalkolu tal-kapaċità** l-awtoritajiet regolatorji rilevanti jistgħu jagħtu deroga mill-**paragrafu 7 għal raġunijiet prevedibbli** fejn ikun meħtiegħ għaż-żamma tas-sigurtà operazzjonali **minbarra dawk koperti fil-paragrafu 7a, pereżempju fil-każ ta' miżuri ta' żamma tal-grilja.** Tali deroga, li tista' ma tkunx relatata mat-tnaqqis tal-kapaċitajiet diġà allokat skont il-paragrafu 5, għandha tkun limitata **għal sena waħda kull darba, jew sa massimu ta' sentejn b'livell ta' deroga li jonqos b'mod sinifikanti kull sena,** tkun strettament limitata għal dak neċessarju u tevita d-diskriminazzjoni bejn l-iskambji interni u transżonali. Il-ġustifikazzjoni u r-raġunijiet għad-deroga għandhom jiġu ppubblikati. Meta tingħata deroga, l-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni rilevanti għandhom jiżviluppaw u jipubblikaw metodoloġija u proġetti li għandhom jipprovdu soluzzjoni fuq terminu twil għall-kwistjoni li għandha tindirizza d-deroga. Id-deroga għandha tiskadi meta jintlaħaq il-limitu ta' żmien jew, hekk kif tiġi applikata s-soluzzjoni, skont liema jiġi l-ewwel.

8. Il-parteċipanti fis-suq għandhom jinfurmaw lill-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni kkonċernati fi żmien raġonevoli qabel il-perjodu operazzjonali rilevanti jekk humiex behsiebhom jużaw il-kapaċità allokata. Kull kapaċità li ma tkunx se tintuża għandha tiġi attribwita mill-ġdid fis-suq, f'mod miftuħ, trasparenti u mhux diskriminatorju.
9. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom, sa fejn ikun teknikament possibbli, jikkalkulaw il-valur nett tal-htigijiet ta' kwalunkwe fluss ta' enerġija fid-direzzjoni opposta fuq il-linja ta' interkonnessjoni li jkollha kongestjoni sabiex jużaw din il-linja sal-kapaċità massima tagħha. B'kunsiderazzjoni shiha tas-sigurtà tan-netwerk, ma għandhom qatt jinċaħdu t-tranzazzjonijiet li jtaffu l-kongestjoni.
10. Il-konsegwenzi finanzjarji talli ma jkunux onorati l-obbligi assoċjati mal-allokkazzjoni ta' kapaċità għandhom ikunu attribwiti lil dawk li jkunu responsabbli minn dan in-nuqqas. Meta l-parteċipanti fis-suq jonqsu milli jużaw il-kapaċità li jkunu impenjaw ruhhom li jużaw jew, fil-każ ta' kapaċità espliċitament irkantata, jonqsu milli jagħmlu kummerċ fuq bażi sekondarja jew milli jagħtu l-kapaċità lura fiż-żmien dovut, dawn għandhom jitilfu d-drittijiet għal din il-kapaċità u jhallsu imposta li tirrifletti l-kost. Kwalunkwe imposta li tirrifletti l-kost dovut talli ma ntuzatx il-kapaċità, għandha tkun iġġustifikata u proporzjonata. Jekk operatur tas-sistema ta' trażmissjoni ma jissodisfax l-obbligi tiegħu, dan għandu jkun responsabbli li jikkompensa lill-parteċipant fis-suq għat-telf tad-drittijiet tal-kapaċità. Għal dak il-għan, ma għandu jitqies l-ebda telf konsegwenzjali. Il-kunċetti u l-metodi ewlenin għall-istabbiliment tar-responsabbiltajiet li jirriżultaw wara li ma jkunux ġew onorati l-obbligi, għandhom ikunu stabbiliti minn qabel skont il-konsegwenzi finanzjarji u għandhom ikunu soġġetti għal revizjoni mill-awtoritajiet regolatorji [] rilevanti.
- 11. Meta jallokaw kostijiet ta' azzjonijiet ta' rimedju bejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, ir-regolaturi għandhom janalizzaw l-estent kemm il-flussi li jhallu u jidhlu mill-ġdid f'żona tal-offerti minghajr ma jkunu skedati jikkontribwixxu għall-kongestjoni bejn żewġ żoni tal-offerti osservati, u jallokaw il-kostijiet proporzjonalment mal-kontribut għall-kongestjoni skont il-metodoloġija ta' kondivizjoni tal-kostijiet tad-dispaċċ mill-ġdid u tal-iskambju kompensatorju f'konformità mal-linja gwida tal-allokkazzjoni ta' kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) Nru 714/2009 u l-Artikolu 76 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/XYZZ. Dan ma għandux japplika [] għal-limitu li jirriżulta mill-paragrafu 7a.**

Artikolu 15

Allokazzjoni tal-kapaċità transżonali fil-perjodi kollha ta' żmien

1. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jikkalkulaw mill-ġdid il-kapaċità transżonali disponibbli mill-inqas wara l-ħin tal-għeluq tan-negozju tal-kapaċità transżonali tal-istess ġurnata u ta' ġurnata bil-quddiem. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jallokaw il-kapaċità transżonali disponibbli flimkien ma' kwalunkwe kapaċità transżonali pendenti li ma tkunx ġiet allokata qabel u kwalunkwe kapaċità transżonali rilaxxata mid-detenturi tad-dritt fiżiku ta' trażmissjoni mill-allokazzjonijiet preċedenti fil-proċess ta' allokazzjoni tal-kapaċità transżonali li jmiss.
 - 1a. **L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jiddefinixxu struttura adatta għall-allokazzjoni ta' kapaċità transżonali fil-perjodi kollha ta' żmien, inkluż dawk ta' ġurnata bil-quddiem, tal-istess ġurnata u tal-ibbilanċjar. [] Tali struttura ta' allokazzjoni għandha tkun soġġetta għal reviżjoni mill-awtoritajiet regolatorji rispettivi. Fit-tfassil tal-proposti tagħhom, it-TSOs għandhom jiehdu kont:**
 - a) tal-karatteristiċi tas-swieq;
 - b) tal-kondizzjoni operattiva, bħall-implikazzjonijiet ta' nettjar ta' skedi speċifikati b'mod deċiżiv;
 - c) tal-livell ta' armonizzazzjoni tal-perċentwali u l-perjodi adottati għall-mekkanizmi stabbiliti tal-allokazzjoni tal-kapaċità transżonali differenti.
2. Meta l-kapaċità transżonali tkun disponibbli wara l-ħin tal-għeluq tan-negozju tal-kapaċità transżonali tal-istess ġurnata, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jużaw il-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija ta' bbilanċjar jew għat-tħaddim tal-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi.

3. **Fejn il-kapaċità transżonali tkun allokata għall-iskambju ta' kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni ta' riżervi skont l-Artikolu 5(8), l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jużaw il-metodoloġiji żviluppata f'konformità [] **mal-linja gwida tal-ibbilanċjar adottata abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009. []****
4. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ma għandhomx iżidu l-margni ta' affidabbiltà kkalkulat skont ir-Regolament (UE) 2015/1222 minhabba l-iskambju tal-kapaċità ta' bbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi.

TAQSIMA 2

IMPOSTI TAN-NETWERK U INTROJTU MILL-KONĠESTJONI

Artikolu 16

*Imposti għal **konnessjoni u aċċess** għan-netwerks*

1. L-imposti applikati minn operaturi tan-netwerks għall-aċċess għan-netwerks, inkluż l-imposti għall-konnessjoni man-netwerks, l-imposti għall-użu tan-netwerks u, fejn applikabbli, l-imposti għar-rinfurzar tan-netwerk, għandhom ikunu trasparenti, filwaqt li jqisu l-ħtieġa għas-sigurtà u l-flessibbiltà tan-netwerk u jirriflettu l-kostijiet reali mgarrba sakemm jikkorrispondu għal dawk ta' operatur tan-netwerk effiċjenti u strutturalment komparabbli u jkunu applikati b'mod mhux diskriminatorju. [] **Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 15(1) u (6) u l-kriterji fl-Anness XI tad-Direttiva 2012/27/UE [] il-metodu użat biex jiżviluppa t-tariffi tan-netwerk għandu b'mod partikolari jkun applikat b'mod li ma jiddiskriminax bejn il-produzzjoni konnessa fil-livell ta' distribuzzjoni u l-produzzjoni konnessa fil-livell ta' trażmissjoni, kemm b'mod pożittiv kif ukoll b'mod negattiv. Ma għandhomx jiddiskriminaw **indebitament la b'mod pożittiv u lanqas b'mod negattiv** kontra l-ħżin tal-enerġija u lanqas ma għandhom joħolqu diżinċentivi għall-parteciżazzjoni fir-rispons tad-domanda. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 3, dawk l-imposti ma għandhomx ikunu relatati mad-distanza.**

2. Il-metodoloġġi [] **tat-tariffi** għandhom [] **jirriflettu** l-inċentivi adatti **u l-kostijiet fissi ta'** [] operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni. **Id-dhul permess li għandu jiġi rkuprat permezz ta'** [] **tariffi għandu jirrifletti l-inċentivi adatti għal operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni** matul kemm il-perjodu qasir kif ukoll fit-tul, biex iżid l-effiċjenzi, inkluż l-effiċjenza fl-enerġija, irawwem l-integrazzjoni tas-suq, [] is-sigurtà tal-provvista, u jappoġġa l-investimenti, **l-attivitajiet ta' riċerka relatati u [] jiffaċilita l-innovazzjoni fl-interess tal-konsumatur.**
3. Fejn jixraq, il-livell tat-tariffi applikati lill-produtturi u/jew lill-konsumaturi għandu jipprovdi sinjali differenzjati skont il-lokalità fil-livell tal-Unjoni, u jqis l-ammont ta' telf u ta' kongestjoni tan-netwerk ikkawżat u l-kostijiet tal-investment għall-infrastruttura.
4. Meta jiġu stabbiliti l-imposti għall-aċċess għan-netwerk, għandu jittiehed kont ta' dawn li ġejjin:
 - (a) pagamenti u dhul li jirriżultaw mill-mekkanizmu ta' kumpens għal operatur tas-sistema ta' intertrażmissjoni;
 - (b) pagamenti reali li twettqu u li ġew riċevuti kif ukoll pagamenti mistennija għal perjodi ta' żmien futuri, stmati abbażi tal-perjodi passati.
5. L-istabbiliment tal-imposti għall-aċċess għan-netwerks taht dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-imposti li jirriżultaw mill-ġestjoni tal-kongestjoni li hemm referenza għaliha fl-Artikolu 14.
6. Ma għandu jkun hemm l-ebda imposta tan-netwerk speċifika fuq tranzazzjonijiet individwali għall-kummerċ [] **transżonali** tal-elettriku.
7. It-tariffi ta' distribuzzjoni għandhom jirriflettu l-kost għall-użu tan-netwerk ta' distribuzzjoni mill-utenti tas-sistema inklużi l-klijenti attivi u jistgħu jkunu differenzjati abbażi tal-profilu ta' konsum jew ta' generazzjoni tal-utenti tas-sistema. Fejn l-Istati Membri jkunu implimentaw is-sistemi ta' kejl intelligenti, **jistgħu jiġu introdotti []** tariffi tan-netwerk differenzjati skont il-ħin, li jirriflettu l-użu tan-netwerk b'mod trasparenti u prevedibbli għall-klijent.

8. **Id-dhul permess li għandu jiġi kopert permezz ta' tariffi tad-distribuzzjoni jista' jinkludi miri tal-prestazzjoni sabiex jincentivizzaw l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni biex joperaw in-netwerks tagħhom bl-aktar mod effiċjenti possibbli.**
9. Sa *[OP: jekk jogħġbok żid data speċifika – tliet xhur wara d-dhul fis-seħħ]* **biex tnaqqas ir-riskju ta' frammentazzjoni tas-suq** l-Aġenzija għandha tipprovdi **rapport dwar l-ahjar Prattiki dwar il-metodologiji tat-tariffi ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni filwaqt li thalli spazju suffiċjenti biex jittiehed kont ta' speċifitàjiet nazzjonali.** Dak **ir-rapport dwar l-ahjar Prattiki** għandu jindirizza mill-inqas:
- (a) il-proporzjon tat-tariffi applikati għall-produtturi u l-konsumaturi;
 - (b) il-kostijiet li jridu jiġu rkuprati mit-tariffi;
 - (c) it-tariffi tan-netwerk differenzjati skont il-hin;
 - (d) is-sinjali differenzjati skont il-lokalità;
 - (e) ir-relazzjoni bejn it-tariffi ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni,
 - (f) il-metodi biex jiżguraw it-trasparenza fl-istabbiliment u fl-istruttura tat-tariffi;
 - (g) il-gruppi tal-utenti tan-netwerk soġġetti għat-tariffi, inklużi l-eżenzjonijiet mit-tariffi.

L-Aġenzija għandha taġġorna r-rapport tagħha mill-inqas darba kull sentejn.

Artikolu 17

Introjtu mill-kongestjoni

1. Il-proċeduri ta' ġestjoni tal-kongestjoni assoċjati ma' perjodu ta' żmien speċifikat minn qabel jistgħu jiġġeneraw dhul biss f'każ ta' kongestjoni li tirriżulta minn dak il-perjodu ta' żmien, hlief fil-każ ta' interkonnetturi ġodda li jibbenefikaw minn eżenzjoni skont l-Artikolu 7 tar-Regolament (KE) Nru 1228/2003, l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew l-Artikolu 59. Il-proċedura għad-distribuzzjoni ta' dan id-dhul għandha tkun soġġetta għal reviżjoni mill-awtoritajiet regolatorji u la għandha tfixkel il-proċess ta' allokkazzjoni favur kwalunkwe parti li teħtieġ il-kapaċità jew l-enerġija u lanqas ma tipprovdi diżinċentiv biex titnaqqas il-kongestjoni.
2. Kull dhul li jirriżulta mill-allokkazzjoni ta' kapaċità ta' interkonnessjoni għandu jintuża għall-għanijiet li ġejjin:
 - (a) biex jiggarrantixxi d-disponibbiltà attwali tal-kapaċità allokata **inkluż il-kumpens għas-sodezza**;
 - (b) iż-żamma jew iż-żieda ta' kapaċitajiet tal-interkonnessjoni permezz ta' investimenti fin-netwerk, b'mod partikolari f'interkonnetturi ġodda **u linji interni li jkunu elenkati fil-Pjan ta' Żvilupp tan-Netwerk fuq Perjodu ta' Ghaxar Snin tal-ENTSO għall-Elettriku bhala rilevanti biex titnaqqas il-kongestjoni tal-interkonnettur, []**
 - (c) **jew jekk applikabbli, azzjonijiet ta' rimedju transkonfinali bħad-dispaċċ mill-ġdid u l-iskambju kompensatorju.**

(Parti mill-paragrafu 2(b), tmexxiet bhala l-paragrafu 2a hawn taħt)

2a. Id-dhul jista' jintuża, soġġett għall-approvazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri kkonċernati, bhala introjtu li għandu jittiehed kont tiegħu mill-awtoritajiet regolatorji meta japprovaw il-metodoloġija għall-kalkolu tat-tariffi tan-netwerk u/jew l-istabbiliment ta' tariffi tan-netwerk.

3. L-użu tad-dhul f'konformità mal-punti (a) (b) jew (c) tal-paragrafu 2 għandu jkun soġġett għal metodoloġija proposta **mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni f'konsultazzjoni mal-awtoritajiet regolatorji u approvata mill-Aġenzija. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jipprezentaw il-proposta lill-Aġenzija sa [OP: 12-il xahar wara d-dhul fis-sehh] u l-Aġenzija għandha tiegħu deċiżjoni dwarha fi żmien sitt xhur.**

(Parti mill-paragrafu 3, tmexxiet bhala l-paragrafu 3a hawn taħt)

3a. Il-metodoloġija għandha tiddekrivi bhala minimu l-kondizzjonijiet li bihom id-dhul jittqies li jkun issodisfa l-oġġettivi stipulati fil-punti (a) (b) jew (c) tal-paragrafu 2 .

3b. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jistabbilixxu biċ-ċar minn qabel kif se jintuża kull introjtu mill-kongestjoni u jirrapportaw dwar l-użu reali ta' dak l-introjtu. Fuq bażi annwali, u **sal-1 ta' Marzu** ta' kull sena, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jippubblikaw rapport li jistabbilixxi l-ammont ta' dhul migbur għall-perjodu ta' 12-il xahar li jispiċċa fil-31 **ta' Diċembru tas-sena kalendarja preċedenti** u kif intuża dak id-dhul **skont il-paragrafu 2**, inkluż il-proġetti speċifiċi li l-introjtu ntuża għalihom jew l-ammont imqiegħed fuq linja ta' kont separata **jew l-ammont li jkun intuża meta jkunu qed jiġu kkalkulati t-tariffi tan-netwerk**, flimkien mal-verifika li dak l-użu jikkonforma ma' dan ir-Regolament u mal-metodoloġija żviluppata skont il-paragrafu 3. **F'tali każijiet fejn xi dhul tal-kongestjoni jintuża meta jkunu qed jiġu kkalkulati t-tariffi tan-netwerk, ir-rapport għandu jstipula kif it-TSOs issodisfaw l-oġġettivi ta' priorità fl-Artikolu 2 fejn applikabbli.**

Kapitolu IV

Adegwatezza tar-rizorsi

Artikolu 18

Adegwatezza tar-rizorsi

1. L-Istati Membri għandhom jissorveljaw l-adeqwatezza tar-rizorsi fit-territorju tagħhom [] **abbaži** tal-valutazzjoni Ewropea dwar l-adeqwatezza tar-rizorsi skont l-Artikolu 19 u **jistgħu jwettqu [] barra minn hekk valutazzjoni nazzjonali dwar l-adeqwatezza tar-rizorsi skont l-Artikolu 19a.**
2. Fejn il-valutazzjonijiet Ewropej **jew nazzjonali** dwar l-adeqwatezza tar-rizorsi jidentifikaw kwistjonijiet ta' adegwatezza tar-rizorsi l-Istati Membri għandhom jidentifikaw kull distorsjoni regolatorja **jew distorsjonijiet tas-suq, jew restrinġimenti tas-sistema bħal pereżempju infrastruttura insuffiċjenti,** li kkawżaw jew ikkontribwew biex tfigg il-kwistjoni.
3. L-Istati Membri għandhom jippubblikaw **pjan direzzjonali** bi skeda ta' żmien **konkreta** għall-adozzjoni ta' miżuri biex jeliminaw kull distorsjoni regolatorja [] **jew distorsjonijiet tas-suq, jew restrinġimenti tas-sistema** identifikati. Meta jindirizzaw kwistjonijiet adegwatezza tar-rizorsi l-Istati Membri għandhom b'mod partikolari **jieħdu kont tal-prinċipji definiti fl-Artikolu 3 u** jikkunsidraw it-tneħħija ta' distorsjonijiet regolatorji, li tippermetti l-ipprezzar tal-iskarsezza **permezz ta' formazzjoni libera tal-prezzijiet,** jiżviluppaw interkonnessjonijiet **ma' Stati Membri ohra,** li jippermetti aċċess għal suq mingħajr distorsjonijiet għall-partecipanti kollha tas-suq inkluz, **izda mhux limitat,** għall-ħżin tal-enerġija, miżuri min-naħa tad-domanda u effiċjenza fl-enerġija.

3a. Fejn il-valutazzjoni nazzjonali dwar l-adeqwatezza tar-rizorsi tidentifika kwistjoni rigward zona tal-offerti u l-valutazzjoni Ewropea dwar l-adeqwatezza tar-rizorsi ma tkunx identifikat kwistjonijiet rigward l-istess zona tal-offerti, [] il-korp li jirregola l-valutazzjoni nazzjonali dwar l-adeqwatezza tar-rizorsi għandu [] jikkonsulta l-ENTSO għall-Elettriku u jitlob għal opinjoni tal-Aġenzija. Sa dan il-punt il-korp li jirregola l-valutazzjoni nazzjonali tal-adeqwatezza tar-rizorsi għandu, fi żmien [] xahar mill-pubblikazzjoni tal-valutazzjoni nazzjonali tal-adeqwatezza tar-rizorsi, jissottometti lill-ENTSO għall-Elettriku u lill-Aġenzija rapport li jagħti r-raġunijiet għad-diverġenza li qed tirriżulta bejn iż-żewġ valutazzjonijiet dwar l-adeqwatezza tar-rizorsi. (Il-paragrafu 3b gie integrat mal-paragrafu 3a.) [] Fi żmien xahar mid-data tal-preżentazzjoni tar-rapport [] l-ENTSO għall-Elettriku għandu jipprovdi [] l-valutazzjoni tiegħu dwar dawn id-diverġenzi u fi żmien xahrejn mid-data tal-preżentazzjoni tar-rapport l-Aġenzija għandha tagħti opinjoni [] . L-Istat Membru kkonċernat għandu jiehu kont dovut tal-valutazzjoni u tal-opinjoni.

Artikolu 19

Valutazzjoni Ewropea dwar l-adeqwatezza tar-rizorsi

1. Il-valutazzjoni Ewropea dwar l-adeqwatezza tar-rizorsi għandha tkopri l-adeqwatezza ġenerali tas-sistema tal-elettriku għall-provvista tad-domandi attwali u proġettati għall-elettriku **għal kull sena fil-perjodu ta' għaxar snin mid-data ta' dik il-valutazzjoni []**.
2. Sa [OP: *sitt xhur wara d-dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament*], l-ENTSO għall-Elettriku għandu jippreżenta lill-**Grupp għall-Koordinazzjoni tal-Elettriku u lill-Aġenzija** b'abbozz tal-metodoloġija għall-valutazzjoni Ewropea dwar l-adeqwatezza tar-rizorsi bbażat fuq il-prinċipji previsti fil-paragrafu 4.

3. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jipprovdu lill-ENTSO għall-Elettriku bid-data meħtieġa [] biex iwettaq il-valutazzjoni Ewropea dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi. L-ENTSO għall-Elettriku għandu jwettaq il-valutazzjoni kull sena. **Ġeneraturi u parteċipanti ohra fis-suq għandhom jipprovdu lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni d-data rigward l-użu mistenni tar-riżorsi ta' ġenerazzjoni, filwaqt li jikkunsidraw id-disponibbiltà ta' riżorsi primarji u xenarji adatti tad-domanda u l-provvista proġettati.**
4. Il-valutazzjoni Ewropea dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi għandha tkun ibbażata fuq metodoloġija li għandha [] **tagħmel possibbli** li l-valutazzjoni:
- (a) titwettaq f'kull livell taż-żona tal-offerti **rispettiv** li jkopri mill-inqas l-Istati Membri kollha []
- (b) tkun ibbażata fuq [] xenarji **ċentrali** adatti ta' projezzjonijiet tad-domanda u tal-provvista inkluża valutazzjoni ekonomika tal-probabbiltà ta' rtirar, ta' ħolqien ġdid tal-assi ta' ġenerazzjoni u ta' miżuri biex jinkisbu l-miri tal-effiċjenza fl-enerġija u aspetti sensitivi adatti dwar **avvenimenti estremi tat-temp, il-kundizzjonijiet idroloġiċi**, il-prezzijiet bl-ingrossa u l-iżviluppi fil-prezzijiet tal-karbonju;
- (ba) tirrifletti dwar kif it-tipi differenti ta' mekkanizmi ta' kapaċità jindirizzaw kwistjonijiet ta' adegwatezza;**
- (c) tqis b'mod xieraq il-kontribuzzjoni tar-riżorsi kollha inkluża l-ġenerazzjoni eżistenti u futura, il-ħżin tal-enerġija, ir-rispons tad-domanda u l-possibiltajiet ta' importazzjoni u ta' esportazzjoni u l-kontribuzzjoni tagħhom għat-tħaddim flessibbli tas-sistema;
- (d) tantiċipa l-impatt probabbli tal-miżuri msemmija fl-Artikolu 18(3);

- (e) tinkludi xenarji mingħajr **u fejn applikabbli b'**mekkaniżmi ta' kapacità ezistenti jew ippjanati;
 - (f) tkun ibbażata fuq mudell tas-suq li, fejn applikabbli, juża l-approċċ ibbażat fuq il-fluss;
 - (g) tapplika kalkoli probabilistiċi;
 - (ga) tapplika għodda ta' mmodellar unika bil-possibbiltà li tintuża għal xenarji, sensitivitàtiet u suppożizzjonijiet nazzjonali;**
 - (h) tapplika mill-inqas l-indikaturi li ġejjin **imsemmija fl-Artikolu 20**:
 - "l-enerġija mbassra mhux ipprovduta", u
 - "tbassir tat-telf tat-tagħbija";
 - (i) tidentifika s-sorsi ta' kwistjonijiet possibbli ta' adegwatezza tar-rizorsi, tindika b'mod partikolari jekk ikunx ostaklu tan-netwerk jew tar-rizorsi, jew tat-tnejn li huma.
 - (j) tiżgura li l-karatteristiċi [] nazzjonali tal-ġenerazzjoni, il-flessibbiltà tad-domanda u l-ħżin, [] id-disponibbiltà ta' rizorsi primarji u l-livell ta' interkonnessjoni jkun ittiehed kont tajjeb tagħhom;**
5. Sa [OP: *sitt xhur wara d-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament*], l-ENTSO għall-Elettriku għandu jippreżenta lill-Aġenzija abbozz tal-metodoloġija għall-kalkolu:
- (a) tal-valur tat-tagħbija mitlufa;

- (b) tal-"kost tal-entrata l-ġdida" għall-ġenerazzjoni jew għar-rispons tad-domanda; u
 - (c) tal-istandard ta' affidabbiltà **msemmi fl-Artikolu 20** []
6. Il-proposti skont il-paragrafi 2 u 5 **għall-abbozz ta' metodoloġija, ix-xenarji, is-sensittivitajiet u l-preżunzjonijiet li fuqhom ikunu bbażati**, u r-riżultati tal-valutazzjoni Ewropea dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi skont il-paragrafu 3 għandhom ikunu soġġetti għal konsultazzjoni minn qabel **mal-Istati Membri, il-Grupp ta' Koordinazzjoni tal-Elettriku u l-partijiet ikkonċernati rilevanti** u approvati mill-Aġenzija skont il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 22.

Artikolu 19a

Valutazzjonijiet nazzjonali dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi

1. Il-valutazzjoni [] nazzjonali dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi għandha tkun ibbażata fuq il-metodoloġija msemmija fl-Artikolu 19(2), b'mod partikolari d-dispożizzjonijiet previsti fil-paragrafu 4 (b) sa (j); madankollu tista' tipprovdi xenarji, sensitivitajiet u suppożizzjonijiet addizzjonali li jkunu konsiderazzjonijiet nazzjonali. Il-valutazzjoni [] nazzjonali dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi għandha tuża l-istess [] għodod ta' mmudellar kif użati mill-ENTSO għall-Elettriku għall-valutazzjoni Ewropea dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi u l-istess data tal-input u data oħra biex jirriflettu x-xenarji, is-sensittivitajiet u s-suppożizzjonijiet nazzjonali. Barra minn hekk, il-valutazzjonijiet nazzjonali dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi [], meta jivvalutaw il-kontribut barrani għas-sigurtà tal-provvista taż-żoni tal-offerti li jkopru, għandhom japplikaw il-valuri għall-kontribut barrani [] soġġett għad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 21.
- 1a. Minbarra l-valutazzjoni nazzjonali tal-adeqwatezza tar-riżorsi mwettqa skont il-paragrafu 1, l-Istati Membri jistgħu jwettqu t-tieni valutazzjoni bl-użu ta' għodod ta' mmodellar differenti minn dawk użati mill-ENTSO għall-Elettriku għall-valutazzjoni Ewropea dwar l-adeqwatezza tar-riżorsi filwaqt li jsejwu r-rekwiżiti li jifdal tal-paragrafu 1.

2. **Il-valutazzjonijiet nazzjonali dwar l-adeqwatezza tar-rizorsi u, fejn applikabbli, il-valutazzjoni tal-ENTSO għall-Elettriku u l-opinjoni tal-Aġenzija skont il-paragrafu 3a tal-Artikolu 18 għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku [].**

Artikolu 20

Standard ta' affidabbiltà

1. Meta japplikaw il-mekkanizmi ta' kapaċità, l-Istati Membri għandu jkollhom fis-seħh standard ta' affidabbiltà li jindika b'mod trasparenti l-livell mixtieq minnhom ta' sigurtà tal-provvista tal-enerġija.
2. L-istandard ta' affidabbiltà għandu jkun stabbilit [] **mill-Istat Membru jew awtorità kompetenti mahtura mill-Istat Membru** bbażat fuq il-metodoloġija skont l-Artikolu 19(5)
3. L-istandard ta' affidabbiltà għandu jiġi kkalkulat bl-użu ta' **mill-anqas** il-valur ta' tagħbija mitlufa u l-kost ta' entrata ġdida matul perjodu ta' żmien partikolari **u jiġi espress bhala "enerġija mbassra mhux ipprovduta" u "tbassir tat-telf tat-tagħbija"**.
4. **Meta japplikaw il-mekkanizmi ta' kapaċità** l-parametri li jiddeterminaw l-ammont ta' kapaċità akkwistata fil-mekkanizmu ta' kapaċità għandhom jiġu approvati **mill-Istat Membru jew awtorità kompetenti ohra mahtura mill-Istat Membru. []**

Artikolu 21

Parteċipazzjoni transkonfinali fil-mekkanizmi ta' kapaċità

1. Il-mekkanizmi hlief ir-rizervi strateġiċi **u fejn teknikament fattibbli, rizervi strateġiċi,** għandhom jinfetħu għal parteċipazzjoni **transkonfinali** diretta ta' fornituri tal-kapaċità li jinsabu fi Stat Membru ieħor [] **skont id-dispożizzjonijiet ta' dan [] l-Artikolu.**

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kapaċità barranija li kapaċi tipprovdi [] **prestazzjoni teknika ekwivalenti għall-kapaċitajiet domestiċi jkollha l-opportunità li tipparteċipa fl-istess proċess kompetittiv tal-kapaċità domestika. Fil-każ ta' mekkaniżmi tal-kapaċità li joperaw minn [id-data tad-dhul fis-seħh], l-Istati Membri jistgħu jippermettu l-parteeċipazzjoni diretta fl-istess proċess kompetittiv ta' interkonnnetturi bhala kapaċità barranija għal massimu ta' erba' snin wara [id-dhul fis-seħh] jew sentejn wara l-approvazzjoni tal-metodoloġiji msemmija fil-paragrafu 10 ta' dan l-Artikolu, skont liema wiehed jiġi qabel. L-Istati Membri jistgħu japplikaw ir-rekwiziti li ġejjin lill-kapaċità barranija:**
- (a) **il-kapaċità tkun tinsab fi Stat Membru [] b'konnessjoni tan-netwerk diretta bejn dak l-Istat Membru [] u l-Istat Membru [] li japplika l-mekkanizmu,**
 - (b) **il-kapaċità ma tkunx qed tipparteċipa f'mekkanizmu ta' kapaċità iehor li għalih il-kapaċità tenhtieg li tkun disponibbli,**
3. L-Istati Membri ma għandhomx jillimitaw il-kapaċità li tinsab fit-territorju tagħhom milli tipparteċipa fil-mekkanizmi ta' kapaċità ta' Stati Membri ohra.
4. Il-parteeċipazzjoni transkonfinali fil-mekkanizmi ta' kapaċità [] ma għandhiex tibdel, timmodifika jew thalli b'xi mod iehor impatt fuq il-perjodi transzjonali u l-flussi fiżiċi bejn l-Istati Membri li għandhom jiġu stabbiliti biss bir-riżultat tal-allokazzjoni tal-kapaċità skont l-Artikolu 14.
5. Il-fornituri tal-kapaċità **għandhom ikunu soġġetti għal pagamenti ta' nuqqas ta' disponibbiltà f'każ ta' nuqqas ta' disponibbiltà. Fil-każ li fornituri tal-kapaċità [] jipparteċipaw f'aktar minn mekkaniżmu wiehed għall-istess perjodu ta' konsenja, huma għandhom ikunu soġġetti għal pagamenti ta' nuqqas ta' disponibbiltà multipli meta ma jkunux jistgħu jissodisfaw impenji multipli[].**

6. **Fejn jiġu applikati mekkaniżmi tal-kapaċità, l-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni []** għandhom jikkalkulaw kull sena l-kapaċità massima ta' dħul disponibbli għall-partecipazzjoni ta' kapaċità barranija **abbażi tal-metodoloġija msemmija fil-punt (a) tal-paragrafu 10** u filwaqt li jieħdu kont **tal-valuri rakkomandati kkalkulati mill-Koordinaturi għas-Sigurtà Reġjonali skont l-Artikoli 34(q), 38 u 39, il-livell ta' interkonnessjoni fiżika bejn l-Istati Membri**, id-disponibbiltà mistennija ta' interkonnessjoni u l-konkorrenza probabbli ta' pressjoni fuq is-sistema bejn is-sistema fejn jiġi applikat il-mekkanizmu u s-sistema fejn tkun tinsab il-kapaċità barranija. Jehtieg li jsir kalkolu għal kull konfini taż-żona tal-offerti.
7. L-Istati Membri għandhom jizguraw li l-kapaċità ta' dħul msemmija fil-paragrafu 6 tkun allokata għall-fornituri tal-kapaċità eliġibbli b'mod trasparenti, nondiskriminatorju u bbażat fuq is-suq.
8. **Jekk ikun hemm mekkaniżmi tal-kapaċità miftuħa għall-partecipazzjoni transkonfinali f'zewġ Stati Membri ġirien**, kwalunkwe **dħul []** li jirriżulta mill-allokazzjoni msemmija fil-paragrafu 7 għandu jakkumula għall-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u tiġi kondiviża bejniethom skont il-metodoloġija msemmija fil-punt (b) tal-paragrafu 10 **jew metodoloġija komuni approvata miż-zewġ awtoritajiet regolatorji [] rilevanti. Jekk l-Istat Membru ġar ma jkunx qed japplika mekkaniżmu tal-kapaċità, is-sehem tad-dħul għandu jiġi approvat mill-awtorità nazzjonali kompetenti tal-Istat Membru fejn il-mekkanizmu tal-kapaċità qed jiġi implimentat wara li titfittex l-opinjoni tal-awtoritajiet regolatorji [] tal-Istati Membri ġirien.** L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jużaw dan id-dħul għall-finijiet stabbiliti fl-Artikolu 17(2).

9. L-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni fejn tkun tinsab il-kapaċità barranija għandu:
- (a) jistabbilixxi jekk il-fornituri tal-kapaċità interessati jistgħux jipprovdu l-prestazzjoni teknika kif meħtieġa mill-mekkanizmu ta' kapaċità li beħsiebhom jipparteċipaw fih u jirreġistrahom fir-reġistru bħala fornituri tal-kapaċità eliġibbli.
 - (b) iwettaq kontrolli tad-disponibbiltà []
 - (c) **jigi nnotifikat mill-fornitur tal-kapaċità rispettiv minghajr dewmien dwar il-parteċipazzjoni tiegħu f'mekkanizmu ta' kapaċità barranija**
 - (d) **jinnotifika lill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni fl-Istat Membru li japplika l-mekkanizmu tal-kapaċità l-informazzjoni riċevuta skont il-paragrafi 9a sa 9c.**
10. Sa [OP: *tnax-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament*], l-ENTSO għall-Elettriku għandu jippreżenta lill-Aġenzija:
- (a) metodoloġija għall-kalkolu **mill-Koordinatur tas-Sigurtà Reġjonali u l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni** tal-kapaċità massima ta' dhul għall-parteċipazzjoni transkonfinali kif imsemmija fil-paragrafu 6;
 - (b) metodoloġija għall-qsim tad-dhul imsemmija fil-paragrafu 8;
 - (c) regoli komuni biex jitwettqu l-kontrolli ta' disponibbiltà msemmija fil-punt (b) tal-paragrafu 9;
 - (d) [] **prinċipji** komuni biex jistabbilixxu meta jkun dovut pagament ta' nuqqas tad-disponibbiltà;

- (e) termini tat-tħaddim tar-registru kif imsemmija fil-punt (a) tal-paragrafu 9;
- (f) regoli komuni biex jidentifikaw il-kapaçità eliġibbli għall-parteeipazzjoni kif imsemmija fil-punt (a) tal-paragrafu 9.

Il-proposta għandha tkun soġġetta għall-konsultazzjoni u l-approvazzjoni minn qabel mill-Aġenzija skont il-proçedura stabbilita fl-Artikolu 22.

- 11. **L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali kkoncernati** għandhom jivverifikaw jekk il-kapaçitajiet ġewx ikkalkulati f'konformità mal-metodoloġija kif imsemmija fil-punt (a) tal-paragrafu 10.
- 12. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jiżguraw li l-parteeipazzjoni transkonfinali fil-mekkanizmi ta' kapaçità tkun organizzata b'mod effettiv u nondiskriminatorju. B'mod partikolari dawn għandhom jipprovd u għal arrangamenti amministrattivi adegwati għall-infurzar tal-pagamenti ta' nuqqas ta' disponibbiltà bejn il-fruntieri.
- 13. Il-kapaçitajiet allokat i kif imsemmija fil-paragrafu 7 għandhom ikunu trasferibbli bejn il-fornituri tal-kapaçità eliġibbli. Il-fornituri tal-kapaçità eliġibbli għandhom jinnotifikaw kwalunkwe trasferiment lir-registru kif imsemmi fil-punt (a) tal-paragrafu 9.

14. Sa mhux aktar tard minn [OP: *sentejn wara d-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament*] l-ENTSO għall-Elettriku għandu jistabbilixxi u jhaddem ir-registru kif imsemmi fil-punt (a) tal-paragrafu 9. Ir-registru għandu jkun miftuħ għall-fornituri tal-kapaċità eliġibbli kollha, għas-sistemi li japplikaw il-mekkanizmi u għall-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni tagħhom.

[]

Artikolu 22

Proċedura ta' approvazzjoni

1. Meta ssir referenza għal dan l-Artikolu, il-proċedura stabbilita fil-paragrafi 2 sa 4 għandha tkun applikabbli għall-approvazzjoni ta' proposta ppreżentata mill-ENTSO għall-Elettriku.
2. Qabel ma tiġi ppreżentata l-proposta, l-ENTSO għall-Elettriku għandu jwettaq proċess ta' konsultazzjoni li jinvolvi lill-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha, lill-awtoritajiet regolatorji [] u awtoritajiet nazzjonali oħra u għandu jieħu inkunsiderazzjoni kif dovut ir-riżultati tal-proċess ta' konsultazzjoni.
3. Fi żmien tliet xhur mid-data tal-wasla tagħha, l-Aġenzija għandha tapprova jew temenda l-proposta. Fil-każ tal-aħħar, l-Aġenzija għandha tikkonsulta lill-ENTSO għall-Elettriku qabel tadotta l-proposta emendata. Il-proposta adottata għandha tiġi ppubblikata fuq is-sit web tal-Aġenzija sa mhux aktar tard minn tliet xhur mid-data tal-wasla tad-dokumenti proposti.
4. Fi kwalunkwe mument, l-Aġenzija tista' titlob li jsiru xi bidliet fil-proposta approvata. Fi żmien sitt xhur mit-talba, l-ENTSO għall-Elettriku għandu jippreżenta abbozz tal-bidliet proposti lill-Aġenzija. Fi żmien tliet xhur mid-data tal-wasla tal-abbozz, l-Aġenzija għandha temenda jew tapprova l-bidliet u tippubblikahom fuq is-sit web tagħha.

Artikolu 23

Prinċipji ta' tfassil għall-mekkanizmi ta' kapaċità

1. Biex jindirizzaw kwistjonijiet residwi li ma jistgħux jiġu eliminati bil-miżuri skont l-Artikolu 18(3), l-Istati Membri jistgħu jintroduċu mekkanizmi ta' kapaċità, soġġetti għad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu u [] **minghajr preġudizzju** għar-regoli tal-Unjoni dwar l-ghajnuna mill-Istat **skont l-Artikoli 107 sa 109 TFUE**.
2. Jekk Stat Membru jkun jixtieq jimplementa mekkanizmu ta' kapaċità, dan għandu jikkonsulta dwar il-mekkanizmu propost mill-inqas mal-Istati Membri ġirien tiegħu konnessi bl-elettriku **direttament, abbażi ta' studju dwar l-effetti possibbli fuq dawk l-Istati Membri**.
- 2a. **Meta mekkanizmu ta' kapaċità jitfassal bħala riżerva strateġika, ir-riżorsi fir-riżerva strateġika għandhom jintbagħtu biss f'każ li l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni [] x'aktarx li jeżawrixxu [] r-riżorsi ta' bilanċjar tagħhom biex jistabbilixxu ekwilibriju bejn id-domanda u l-provvista []. Dan ir-rekwiżit huwa minghajr preġudizzju għall-attivar tar-riżorsi qabel id-dispaċċ attwali sabiex jiġu rrispettati l-limiti u r-rekwiżiti operazzjonali ta' kalar tagħhom. Matul perjodi fejn intbagħtu riżorsi fir-riżerva strateġika, l-iżbilanċi fis-suq għandhom jiġu saldati mill-inqas fil-limitu tal-offerti skont l-Artikolu 9 []. Ir-[] riżorsi li jiehdu sehem fir-riżerva strateġika m'għandhomx jirċievu remunerazzjoni permezz ta' [] swieq bl-ingrossa tal-elettriku jew swieq tal-ibbilanċjar.**
3. Il-mekkanizmi tal-kapaċità għandhom:
 - (a) ma joħolqux distorsjonijiet bla bżonn tas-suq u ma jillimitawx il-kummerċ intra[] zonal;
 - (b) **ikunu bbażati fuq is-suq;**

- (c) ikunu miftuħa għall-parteċipazzjoni tar-rizorsi kollha li huma kapaci jipprovdu l-prestazzjoni teknika meħtieġa b'mod teknologikament newtrali u permezz ta' regoli ġusti u trasparenti, inkluż iżda mhux limitat għall-parteċipazzjoni tal-ħażna, l-effiċjenza fl-enerġija u r-rispons tad-domanda [];
- (d) ikunu temporanji, iżda huma permessi, skont ir-regoli dwar l-ghajjnuna mill-istat, sakemm il-valutazzjoni rilevanti dwar l-adeqwatezza tar-rizorsi tidentifika kwistjoni ta' adegwatezza tar-rizorsi;
- (e) [] ma jmorrux lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex tiġi indirizzata l-kwistjoni tal-adeqwatezza tar-rizorsi.

[]

4. **[] Waqt it-tfassil ta' mekkanizmu ta' kapaċità, l-Istati Membri għandhom japplikaw ir-rekwiżiti li ġejjin fir-rigward tal-limiti tal-emissjonijiet ta' CO2:**

- (a) **Kapaċità ta' ġenerazzjoni b'emissjonijiet ta' aktar minn 550 gr CO2/kWh ta' enerġija jew aktar minn 700 kg CO2 bhala medja fis-sena għal kull kW installat li tkun ittiehdet deċiżjoni finali ta' investiment dwarha wara [OP: data tad-dhul fis-seħh] ma għandhiex tircievi pagamenti jew impenji għal pagamenti futuri skont mekkanizmu ta' kapaċità mill-31 ta' Diċembru 2025.**
- (b) **Kapaċità ta' ġenerazzjoni b'emissjonijiet ta' aktar minn 550 gr CO2/kWh ta' enerġija jew aktar minn 700 kg CO2 bhala medja fis-sena għal kull kW installat li tkun ittiehdet deċiżjoni finali ta' investiment dwarha qabel [OP: data tad-dhul fis-seħh] ma għandhiex tircievi pagamenti jew impenji għal pagamenti futuri skont mekkanizmu ta' kapaċità mill-31 ta' Diċembru 2030, hlief għal kuntratti li jifdlilhom mhux iktar minn 5 snin konkluzi qabel il-31 ta' Diċembru 2030. Bejn il-31 ta' Diċembru 2025 u l-31 ta' Diċembru 2030, il-kapaċità li tircievi remunerazzjoni għal din il-parteċipazzjoni għandha tonqos b'5% kull sena.**

(c) Il-limitu tal-emissjonijiet ta' 550 gr CO₂/kWh ta' enerġija u l-limitu ta' 700 kg CO₂ bhala medja fis-sena għal kull kW installat għandhom jinhadmu abbażi tal-effiċjenza tat-tfassil tal-unità ta' ġenerazzjoni kif ipprovduta minn organizzazzjoni akkreditata taċ-ċertifikazzjoni.

[]

5a. Meta jitfasslu l-mekkanizmi ta' kapaċità, l-Istati Membri għandhom jinkludu dispożizzjoni li tippermetti t-tnehhija gradwali effiċjenti ta' mekkanizmu ta' kapaċità fi żmien 4 snin fil-każ [] li l-kwistjoni tal-adegwatezza tar-rizorsi ma tkunx għadha teżisti. Din it-tnehhija gradwali tista' tkun waqfien amministrattiv tal-mekkanizmu, b'avviż bil-quddiem b'mod raġonevoli, jew dispożizzjonijiet fit-tfassil tal-mekkanizmu li jwasslu għas-sospensjoni ta' inċentivi ekonomiċi assoċjati meta ma jkun hemm ebda kwistjoni dwar l-adegwatezza.

Artikolu 24

Mekkanizmi eżistenti

1. L-Istati Membri li japplikaw il-mekkanizmi ta' kapacità fi [OP: *dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament*] għandhom jadattaw il-mekkanizmi tagħhom biex ikunu konformi mal-Artikoli 18, 21 u 23 ta' dan ir-Regolament [] **minghajr preġudizzju għal impenji jew kuntratti, konkluzi qabel dik id-data, u minghajr preġudizzju għar-regoli tal-Unjoni dwar l-ghajnuna mill-istat skont l-Artikolu 107 sa 109 TFUE, inkluż id-deċiżjonijiet dwar l-ghajnuna mill-istat mehuda minn hemm 'il quddiem qabel dik id-data.**

Kapitolu V

Thaddim tas-sistema ta' trażmissjoni

Artikolu 25

Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku

1. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jikkooperaw fil-livell tal-Unjoni permezz tal-ENTSO għall-Elettriku sabiex jiġu promossi l-ikkompletar u l-funzjonament tas-suq intern tal-elettriku u l-kummerç [] **transżonali** u biex tiġi żgurata l-aħjar ġestjoni, it-thaddim koordinat u l-evoluzzjoni teknika soda tan-netwerk Ewropew ta' trażmissjoni tal-elettriku.
2. Fl-eżerċizzju tal-funzjonijiet tiegħu skont id-dritt tal-UE, l-ENTSO għall-Elettriku għandu [] jikkontribwixxi għall-kisba effiċjenti u sostenibbli tal-oġġettivi stabbiliti fil-qafas ta' politika għall-enerġija u l-klima li jkopri l-perjodu mill-2020 sal-2030, b'mod partikolari billi jikkontribwixxi għall-integrazzjoni effiċjenti tal-elettriku ġġenerat mis-sorsi ta' enerġija rinnovabbli u għaž-żieda fl-effiċjenza tal-enerġija filwaqt li tinzamm is-sigurtà tas-sistema.

Artikolu 26

L-istabbiliment ta' ENTSO għall-Elettriku

1. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni tal-elettriku għandhom jipprezentaw lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija l-abbozz tal-istatuti, il-lista tal-membri u l-abbozz tar-regoli ta' proċedura, inklużi r-regoli ta' proċedura dwar il-konsultazzjoni ta' partijiet ikkonċernati oħrajn, tal-ENTSO għall-Elettriku li jrid jiġi stabbilit.
2. Fi żmien xahrejn mill-jum li fih tirċevihom, l-Aġenzija, wara li tikkonsulta formalment mal-organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw il-partijiet ikkonċernati kollha, b'mod partikolari lill-utenti tas-sistema, inklużi l-klijenti, għandha tagħti opinjoni lill-Kummissjoni dwar l-abbozz tal-istatuti, il-lista tal-membri u l-abbozz tar-regoli ta' proċedura.
3. Il-Kummissjoni għandha tagħti opinjoni dwar l-abbozz tal-istatuti, il-lista tal-membri u l-abbozz tar-regoli ta' proċedura b'kunsiderazzjoni għall-opinjoni tal-Aġenzija prevista fil-paragrafu 2 u fi żmien tliet xhur mill-jum li fih tirċievi l-opinjoni tal-Aġenzija.
4. Fi żmien tliet xhur mill-jum li fih jirċievu l-opinjoni favorevoli tal-Kummissjoni, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jistabbilixxu ENTSO għall-Elettriku u jadottaw u jipubblikaw l-istatuti u r-regoli ta' proċedura tiegħu.
5. Id-dokumenti msemmija fil-paragrafu 1 għandhom jiġu pprezentati lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija f'każ ta' bidliet fihom jew f'każ ta' talba motivata tal-Kummissjoni jew tal-Aġenzija. L-Aġenzija u l-Kummissjoni għandhom jagħtu l-opinjoni tagħhom skont il-paragrafi 2 sa 4.

Artikolu 27

Il-kompiti tal-ENTSO għall-Elettriku

1. L-ENTSO għall-Elettriku għandu:
 - (a) jelabora kodiċijiet tan-netwerk fl-oqsma stabbiliti fl-Artikolu 55(1) bil-għan li jinkisbu l-oġġettivi stipulati fl-Artikolu 25
 - (b) kull sentejn jadotta u jippubblika pjan ta' żvilupp tan-netwerk fuq perjodu ta' għaxar snin mhux vinkolanti għall-Unjoni (pjan ta' żvilupp tan-netwerk għall-Unjoni kollha);
 - (c) iħejji u jadotta proposti relatati mal-valutazzjoni Ewropea dwar l-adegwatezza tar-riżorsi skont l-Artikolu 19(2), (3) u (5) u mal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi għall-partecipazzjoni transkonfinali fil-mekkanizmi ta' kapaċità skont l-Artikolu 21(10);
 - (d) jadotta rakkomandazzjonijiet dwar il-koordinazzjoni tal-koperazzjoni teknika bejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni tal-Unjoni u l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ta' pajjiżi terzi;
 - (e) jadotta qafas għall-koperazzjoni u l-koordinazzjoni bejn **il-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà**;
 - (f) jadotta proposta li tiddefinixxi r-reġjun **ta' thaddim tas-sistema [] [] f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 33**;
 - (fa) **jikkoopera ma' operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni u l-entità tal-UE għad-DSO.**
 - (fb) **jippromwovi d-digitalizzazzjoni tan-netwerks ta' trażmissjoni inkluż l-użu ta' grilji intelligenti u ta' sistemi ta' kejl intelligenti;**

[]

- (g) jadotta għodod komuni għat-tħaddim tan-netwerk biex jiżguraw il-koordinazzjoni tat-tħaddim tan-netwerk f'kundizzjonijiet normali u f'emergenza, inkluża klassifikazzjoni komuni ta' inċidenti, u pjanijiet ta' riċerka , inkluż l-użu ta' dawn il-pjanijiet fi programm ta' riċerka effiċjenti. Din l-għodda għandha tispeċifika fost affarijiet oħra:
- (i) l-informazzjoni, inkluża l-informazzjoni xierqa minn gurnata qabel, tal-istess jum, u f'hin reali, li tkun utli għat-titjib tal-koordinazzjoni operazzjonali, kif ukoll il-frekwenza ottimali għall-għbir u l-kondiviżjoni tal-informazzjoni ta' dan it-tip;
 - (ii) il-pjattaforma teknoloġika għall-iskambju ta' informazzjoni f'hin reali u fejn ikun xieraq, il-pjattaformi teknoloġiċi għall-għbir, l-ipproċessar u t-trażmissjoni tal-informazzjoni l-oħra msemmija fil-punt (i), kif ukoll għall-implimentazzjoni tal-proċeduri li jkunu kapaċi jżidu l-koordinazzjoni operazzjonali bejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni bil-ħsieb li din il-koordinazzjoni tibda sseħħ fl-Unjoni kollha kemm hi;
 - (iii) kif l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni se jqiegħdu l-informazzjoni operazzjonali għad-diżpożizzjoni tal-operaturi l-oħra tas-sistema ta' trażmissjoni jew ta' kwalunkwe entità oħra li tkun inġat il-mandat dovut li tappoġġahom fil-kisba tal-koordinazzjoni operazzjonali, u tal-Aġenzija; u
 - (iv) li l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jahtru punt ta' kuntatt responsabbli biex iwieġeb għall-mistoqsijiet minn operaturi oħrajn tas-sistema ta' trażmissjoni jew minn kwalunkwe entità oħra li tkun inġat il-mandat dovut kif imsemmi fil-punt (iii), jew mill-Aġenzija fir-rigward tal-informazzjoni ta' dan it-tip.
- (h) jadotta programm ta' hidma annwali;
- (i) jadotta rapport annwali;
- (j) iwettaq u jadotta prospetti staġonali dwar l-adeqwatezza skont l-Artikolu 9(2) [Regolament dwar it-tħejjija għar-riskji kif propost minn COM(2016) 862] .

2. L-ENTSO għall-Elettriku għandu jirrapporta lill-Aġenzija dwar in-nuqqasijiet identifikati rigward l-istabbiliment u l-prestazzjoni [] **tal-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà.**
3. L-ENTSO għall-Elettriku għandu jippubblika l-minuti tal-Assemblea tiegħu, tal-laqgħat tal-Bord u tal-Kumitati u jipprovdi lill-pubbliku b'informazzjoni regolari dwar it-teħid tad-deċiżjonijiet u l-attivitajiet tiegħu.
4. Il-programm ta' hidma annwali msemmi fil-punt (h) tal-paragrafu 1 għandu jinkludi lista u deskrizzjoni tal-kodiċijiet tan-netwerk li għandhom jithejjew, pjan dwar il-koordinazzjoni tal-operat tan-netwerk u l-attivitajiet ta' ricerka u żvilupp li għandhom jitwettqu f'dik is-sena, u kalendarju indikattiv.
5. L-ENTSO għall-Elettriku għandu jagħmel disponibbli l-informazzjoni kollha meħtieġa mill-Aġenzija biex twettaq il-kompiti tagħha taħt l-Artikolu 29(1). L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jagħmlu disponibbli l-informazzjoni kollha meħtieġa mill-ENTSO għall-Elettriku biex iwettaq il-kompiti tiegħu skont l-ewwel sentenza.
6. Fuq talba tal-Kummissjoni, l-ENTSO għall-Elettriku għandu jgħarraf lill-Kummissjoni bil-fehmiet tiegħu dwar l-adozzjoni ta' linji gwida kif stabbilit fl-Artikolu 57.

Artikolu 28

Konsultazzjonijiet

1. Fil-preparazzjoni tal-proposti skont il-kompiti msemmija fl-Artikolu 27(1) , l-ENTSO għall-Elettriku għandu jwettaq proċess estensiv ta' konsultazzjoni, fi stadju bikri, u b'mod miftuħ u trasparenti, li jkun jinvolvi lill- partijiet ikkonċernati rilevanti kollha u, b'mod partikolari, lill-organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw lill-partijiet ikkonċernati kollha konformement mar-regoli ta' proċedura msemmija fl-Artikolu 26. Dik il-konsultazzjoni għandha tinvolvi wkoll lill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u awtoritajiet nazzjonali oħrajn, l-imprizi ta' forniment u ta' generazzjoni, l-utenti tas-sistema, inklużi l-klijenti, l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, inklużi l-assoċjazzjonijiet tal-industrija rilevanti, il-korpi tekniċi u l-pjattaformi tal-partijiet ikkonċernati. Il-konsultazzjoni għandha l-għan li tidentifika l-opinjoni u l-proposti tal-partijiet rilevanti kollha waqt il-proċess tat-teħid ta' deċiżjonijiet.
2. Id-dokumenti u l-minuti kollha tal-laqgħat relatati ma' dawn il-konsultazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu pubbliċi.
3. Qabel ma jiġu adottati l-proposti skont l-Artikolu 27(1), l-ENTSO għall-Elettriku għandu jindika kif tqiesu l-osservazzjonijiet li jkun irċieva waqt il-konsultazzjoni. Din għandha tagħti raġunijiet meta l-osservazzjonijiet ma jitqisux.

Artikolu 29

Sorveljanza mill-Aġenzija

1. L-Aġenzija għandha tissorvelja l-eżekuzzjoni tal-kompiti msemmija fl-Artikolu 27(1), (2) u (3), tal-ENTSO għall-Elettriku, u tirrapporta lill-Kummissjoni.

L-Aġenzija għandha tissorvelja l-implimentazzjoni, mill-ENTSO għall-Elettriku, tal-kodiċijiet tan-netwerk imfasslin taht l-Artikolu 55(14). Meta l-ENTSO għall-Elettriku jonqos milli jimplimenta dawn il-kodiċijiet tan-netwerk, l-Aġenzija għandha titlob lill-ENTSO għall-Elettriku biex jipprovdi spjegazzjoni raġunata għalfejn ikun naqas milli jagħmel dan. L-Aġenzija għandha tinforma lill-Kummissjoni dwar dik l-isjegazzjoni u tagħti opinjoni dwarha.

L-Aġenzija għandha tissorvelja u tanalizza l-implimentazzjoni tal-kodiċijiet tan-netwerk u l-linji gwida adottati mill-Kummissjoni kif stabbilit fl-Artikolu 54(1), u l-effett tagħhom fuq l-armonizzazzjoni tar-regoli applikabbli mmirati għall-faċilitazzjoni tal-integrazzjoni tas-suq kif ukoll fuq in-nondiskriminazzjoni, il-kompetizzjoni effettiva, il-funzjonament effiċjenti tas-suq, u tirrapporta lill-Kummissjoni.

2. L-ENTSO għall-Elettriku għandu jippreżenta l-abbozz tal-pjan ta' żvilupp tan-netwerk għall-Unjoni kollha, l-abbozz tal-programm ta' hidma annwali, inkluża l-informazzjoni dwar il-proċess ta' konsultazzjoni, u dokumenti oħra msemmija fl-Artikolu 27(1) lill-Aġenzija għall-opinjoni tagħha.

Fi żmien xahrejn mill-wasla tagħhom, l-Aġenzija għandha tipprovdi opinjoni debitament raġunata kif ukoll rakkomandazzjonijiet lill-ENTSO għall-Elettriku u lill-Kummissjoni meta tqis li l-abbozz tal-programm ta' hidma annwali jew l-abbozz tal-pjan ta' żvilupp tan-netwerk għall-Unjoni kollha preżentati mill-ENTSO għall-Elettriku ma jikkontribwixxux għan-nondiskriminazzjoni, il-kompetizzjoni effettiva, il-funzjonament effiċjenti tas-suq jew livell suffiċjenti ta' interkonnessjoni transkonfinali miftuħa għall-aċċess mill-partijiet terzi.

Artikolu 30

Kostijiet

Il-kostijiet relatati mal-attivitajiet tal-ENTSO għall-Elettriku msemmija fl-Artikoli 25 sa 29 u 54 sa 57 ta' dan ir-Regolament u fl-Artikolu 11 tar-Regolament (UE) Nru 347/2013 għandhom jiġġarrbu mill-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni u għandhom jitqiesu fil-kalkolu tat-tariffi. L-awtoritajiet regolatorji għandhom japprovaw dawn il-kostijiet biss jekk ikunu raġonevoli u xierqa.

Artikolu 31

Kooperazzjoni reġjonali tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jistabbilixxu kooperazzjoni reġjonali fi ħdan l-ENTSO għall-Elettriku biex tikkontribwixxi għall-attivitajiet imsemmija fl-Artikolu 27(1), (2) u (3). B'mod partikolari, għandhom jipubblikaw pjan ta' investiment reġjonali kull sentejn, u jistgħu jieħdu deċiżjonijiet ta' investiment ibbażati fuq dak il-pjan ta' investiment reġjonali. L-ENTSO għall-Elettriku għandu jippromwovi l-kooperazzjoni bejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fil-livell reġjonali filwaqt li jiżgura l-interoperabbiltà, il-komunikazzjoni u s-sorveljanza tal-prestazzjoni reġjonali f'dawk l-oqsma li għadhom mhumiex armonizzati fil-livell tal-Unjoni.
2. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jippromwovu arrangamenti operazzjonali sabiex jiżguraw l-aħjar ġestjoni tan-netwerk, u għandhom jippromwovu l-iżvilupp ta' skambji tal-enerġija, l-allokazzjoni kkoordinata tal-kapaċità transkonfinali permezz ta' soluzzjonijiet nondiskriminatorji bbażati fuq is-suq, bl-attenzjoni dovuta għall-merti speċifiċi tal-bejgħ bl-irkant impliċitu għall-allokazzjonijiet fuq perjodu qasir, u l-integrazzjoni ta' mekkaniżmi ta' bilanċ u ta' riservi tal-enerġija.

3. Sabiex jintlaħqu l-għanijiet stabbiliti fil-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu, iż-żona ġeografika koperta minn kull struttura ta' kooperazzjoni reġjonali tista' tkun definita mill-Kummissjoni, b'kunsiderazzjoni għall-istrutturi ta' kooperazzjoni reġjonali eżistenti. Kull Stat Membru għandu jkun jista' jippromwovi l-kooperazzjoni f'aktar minn żona ġeografika waħda. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti **ta' implimentazzjoni** [] skont l-Artikolu [] **62(2)** dwar iż-żona ġeografika koperta minn kull struttura ta' kooperazzjoni reġjonali. **Id-deċiżjonijiet u l-ghoti tas-setgħa msemmijin f'dan il-paragrafu huma mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 33 u għandhom ikunu soġġetti għall-konsultazzjonijiet.** Għal dak il-għan, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-Aġenzija u lill-ENTSO għall-Elettriku.

Artikolu 32

Stabbiliment u missjoni tal-[]Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà

1. Sa [OP: *tnax-il xhar wara d-dħul fis-seħħ*], l-operaturi kollha tas-sistema ta' trażmissjoni ta' reġjun ta' thaddim tas-sistema għandhom [] jipprezentaw proposta għat-[]titjib tal-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà stabbiliti skont [] il-Linji Gwida dwar l-Operazzjoni tas-Sistema adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009 għall-approvazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji rispettivi.

Il-proposta għandu [] jkun fiha l-elementi [] li ġejjin:

- a) l-Istati Membri parteċipanti u t-TSOs;
- b) l-arranġamenti organizzattivi, finanzjarji u operazzjonali meħtieġa biex jiġi żgurat thaddim effiċjenti, sigur u affidabbli tas-sistema ta' trażmissjoni interkonnessa;

- c) **pjan ta' implimentazzjoni għall-bidu tal-operat ta' Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà;**
- d) **l-istatuti u r-regoli ta' proċedura tal-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà;**
- e) **deskrizzjoni ta' proċessi kooperattivi skont l-Artikolu 35;**
- f) **deskrizzjoni tal-arrangamenti li jikkonċernaw ir-responsabbiltà tal-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà skont l-Artikolu 44.**

2. **[] Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà għandhom ikunu stabbiliti fir-reġjun ta' thaddim tas-sistema fejn ser iwettqu l-kompiti tagħhom u għandhom ikunu organizzati f'forma legali kif imsemmi fl-[] Anness II tad-Direttiva [] (UE) 2017/1132 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁵.**
3. **[] L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom ikunu responsabbli għall-ġestjoni tal-[] flussi tal-elettriku u jiżguraw sistema tal-elettriku sigura, affidabbli u effiċjenti f'konformità mal-[] Artikolu 40 [tar-riformulazzjoni tad-Direttiva 2009/72/KE kif proposta minn COM(2016) 864/2] u mal-leġislazzjoni nazzjonali. Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà għandhom jikkomplementaw ir-rwol tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni billi jwettqu [] kompiti ta' rilevanza reġjonali assenjati lilhom f'konformità mal-Artikolu 34. []**
- 4a. **Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà għandhom jibdeu bil-kompiti ġodda tagħhom stabbiliti fl-Artikolu 34(1) sal-1 ta' Jannar 2025. L-Istati Membri kollha tal-istess reġjun ta' thaddim tas-sistema jistgħu jiddeċiedu b'mod kongunt dwar thaddim aktar bikri tal-Koordinatur Reġjonali tas-Sigurtà rispettiv [+].**

¹⁵ **Direttiva (UE) 2017/1132 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Ġunju 2017 dwar ċerti aspetti tal-liġi dwar il-kumpaniji (GU L 169, 30.6.2017, p. 46).**

Ambitu ġeografiku tal- [] Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà

- 0a.** Għall-iskop ta' dan ir-Regolament, iż-żoni ġeografiċi koperti minn kull wiehed mill-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni li jikkondividu l-istess koordinaturi reġjonali tas-sigurtà stabbiliti skont [] il-Linji Gwida dwar l-Operazzjoni tas-Sistema adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009 għandhom jissejhu reġjuni ta' thaddim tas-sistema.
- 0b.** Il-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà jistgħu jinkorporaw żoni ġeografiċi akbar jew iżgħar minn dawk eżistenti skont [] il-Linji Gwida dwar l-Operazzjoni tas-Sistema adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009. F'każ bħal dan, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni rispettivi għandhom jipprezentaw proposta lill-Aġenzija li tiddefinixxi r-reġjuni ta' thaddim tas-sistema koperti mill-koordinatur reġjonali tas-sigurtà.
1. Sa [OP: sitt xhur wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament] l-ENTSO għall-Elettriku għandu jipprezenta proposta lill-Aġenzija li tispeċifika liema operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, żoni tal-offerti, fruntieri taż-żoni tal-offerti, ir-reġjuni bil-kapaċità kalkolata u r-reġjuni ta' koordinazzjoni tal-indisponibbiltà huma koperti minn kull wiehed mir-reġjuni ta' thaddim tas-sistema.
- 1a.** Meta Stat Membru jkun parti minn diversi żoni sinkroniċi differenti, l-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jista' jkun ikkoordinat minn żewġ koordinaturi reġjonali tas-sigurtà. Għall-fruntieri taż-żoni tal-offerti hdejn reġjuni ta' thaddim tas-sistema, il-proposta fil-paragrafu 1 għandha tispeċifika kif għandha ssir il-koordinazzjoni bejn il-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà għal dawn il-fruntieri.
- 1b.** Kull Koordinatur Reġjonali tas-Sigurtà għandu jwettaq il-kompiti elenkati fl-Artikolu 34(1) għal operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema fejn ikun stabbilit. []

[]

2. Fi żmien tliet xhur minn meta tasal **il-proposta fil-paragrafu 1**, l-Aġenzija għandha tapprova l-proposta li tiddefinixxi r-regjuni ta' tħaddim tas-sistema jew tipproponi li jsiru xi emendi. Fil-każ tal-aħħar, l-Aġenzija għandha tikkonsulta lill-ENTSO għall-Elettriku qabel tadotta l-emendi. Il-proposta adottata għandha tiġi ppubblikata fis-sit web tal-Aġenzija.

Artikolu 34

Kompiti tal-[] Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà

1. Kull [] **Koordinatur** reġjonali **tas-sigurtà** għandu jwettaq [] [] **il-kompiti li ġejjin [] ta' rilevanza reġjonali għall-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fir-regjun ta' tħaddim tas-sistema [] kif stabbilit f'aktar dettall fl-Anness I:**
- (a) **kalkolu koordinat tal-kapaċità f'konformità mal-metodoloġiji żviluppati skont [] il-Linji Gwida dwar l-Allokazzjoni tal-Kapaċità u l-Ġestjoni tal-Konġestjoni adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009;**
 - (b) **analizi koordinata tas-sigurtà f'konformità mal-metodoloġiji żviluppati skont [] il-Linji Gwida dwar l-Operazzjoni tas-Sistema adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009;**
 - (c) **ħolqien ta' mudelli komuni ta' [] grilji f'konformità mal-metodoloġiji u l-proċeduri żviluppati skont [] il-Linji Gwida dwar l-Operazzjoni tas-Sistema adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009;**
 - (d) **jappoġġa l-valutazzjoni tal-konsistenza tal-pjanijiet ta' difiża u l-pjanijiet ta' restawr tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni f'konformità mal-proċedura stabbilita [] fil-Kodiċi dwar in-Netwerk ta' Emerġenza u Restawr, adottata abbażi tal-Artikolu 6 tar-Regolament 714/2009;**

(da) previżjonijiet u valutazzjonijiet reġjonali dwar l-adeqwatezza tas-sistema minn ġimgha bil-quddiem sa [] ġurnata bil-quddiem [] tal-azzjonijiet li jnaqqsu r-riskji f'konformità mal-proċeduri stabbiliti [] fil-Linji Gwida dwar l-Operazzjoni tas-Sistema adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009;

(db) koordinazzjoni tal-ippjanar tal-indisponibbiltà reġjonali f'konformità mal-proċeduri stabbiliti [] fil-Linji Gwida dwar l-Operazzjoni tas-Sistema adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009;

[]

(dd) tahriġ u ċertifikazzjoni għall-persunal tal-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà[+];

[]

(e) **jappoġġa l-koordinazzjoni u l-ottimizzazzjoni tar-restawr reġjonali kif mitlub minn operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni;**

(f) analiżi u rappurtar ta' wara t-thaddim u t-tfixkil;

[]

[]

[]

[]

[]

[]

- (m) identifikazzjoni tax-xenarji ta' krizi reġjonali jekk u safejn jintalbu skont l-Artikolu 6(1) ta' [Regolament dwar it-tnejn għar-riskji kif propost mill-COM(2016) 862];
- (n) tnejn u tnejn tas-simulazzjonijiet annwali ta' krizi f'kooperazzjoni mal-awtoritajiet kompetenti skont l-Artikolu 12(3) ta' [Regolament dwar it-tnejn għar-riskji kif propost mill-COM(2016) 862];

[]

- (p) kompiti relatati mal-identifikazzjoni tal-prospettivi stagionali tal-adeqwatezza jekk u safejn jintalbu skont l-Artikolu 9([] 3) ta' [Regolament dwar it-tnejn għar-riskji kif propost mill-COM(2016) 862];

[]

- (q) kalkolu tal-**valur għall**-kapaċità fi dħul massimu disponibbli għall-partecipazzjoni tal-kapaċità barranija fil-mekkanizmi ta' kapaċità **għall-fini li tinhareg rakkomandazzjoni skont l-Artikolu 21(6)[]**.

2.

Fuq proposta kongunta minn awtoritajiet regolatorji, wara konsultazzjoni mal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, u l-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà, l-Istati Membri tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema jistgħu jiddeċiedu b'mod kongunt li jipprevedu kompiti ta' koordinazzjoni konsultattivi addizzjonali, li abbażi tagħhom il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà ser johorġu rakkomandazzjonijiet skont l-Artikolu 38. F'każ bħal dan, il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà għandhom iwettqu dawk il-kompiti abbażi tal-metodoloġiji mfassla mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u maqbula mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti.

3. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jipprovdu lill-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà bl-informazzjoni meħtieġa biex iwettqu l-kompiti tagħhom.

4. Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà għandhom jipprovdu lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema bl-informazzjoni neċessarja kollha biex jimplimentaw ir-rakkomandazzjonijiet u l-azzjonijiet koordinati proposti mill-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà.

Artikolu 35

Kooperazzjoni fi ħdan u bejn il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà

1. Il-koordinazzjoni ta' kuljum fil-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà u bejniethom għandha tiġi amministrata permezz ta' proċessi kooperattivi bbażati fuq:

(a) arrangamenti ta' ħidma li jindirizzaw l-aspetti ta' ppjanar u operazzjonali rilevanti għall-kompiti msemmija fl-Artikolu 34(1);

- (b) proċedura għal **kondiviżjoni tal-analiżi u konsultazzjoni tal-proposti tal-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà mal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fit-twertiq tad-doveri u l-kompiti operazzjonijiet tagħhom f'konformità mal-Artikolu 37 u ma' Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà oħra;**
- (c) proċedura għall-adozzjoni ta' **azzjonijiet koordinati** u rakkomandazzjonijiet skont l-Artikolu 38;
- (d) proċedura għar-reviżjoni ta' **azzjonijiet koordinati** u rakkomandazzjonijiet **maħruġa mill-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** skont l-Artikolu 39.

Artikolu 36

Arranġamenti ta' ħidma

1. **Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** għandhom jiżviluppaw arranġamenti ta' ħidma biex jiġu indirizzati l-aspetti tal-ippjanar u operazzjonali relatati mal- **kompiti** li għandhom jitwettqu b'kont meħud, b'mod partikolari, tal-ispeċifikitajiet u r-rekwiżiti ta' dawk **il-kompiti** kif speċifikat fl-Anness I. **Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà għandhom jiżviluppaw ukoll proċess għal kwalunkwe reviżjoni ta' dawk l-arranġamenti ta' ħidma.**
2. **Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** għandhom jiżguraw li l-arranġamenti ta' ħidma jinkludu regoli għan-notifika tal-partijiet ikkonċernati.

Artikolu 37

Proċedura ta' konsultazzjoni

1. **Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** għandhom jiżviluppaw proċedura biex jorganizzaw, fl-eżerċitar tal-obbligi u tal-kompiti operazzjonali tagħhom ta' kuljum, il-konsultazzjoni xierqa u regolari tal-operaturi **tas-sistema ta' trażmissjoni tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema, ta' Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà ohra** u ta' partijiet ikkonċernati rilevanti. Sabiex jiżguraw li jistgħu jiġu indirizzati l-kwistjonijiet regolatorji, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu involuti meta jkun meħtieġ.
2. **Jekk meħtieġ, il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà jistgħu jikkonsultaw lill-Istati Membri tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema, u fejn applikabbli, il-forums reġjonali tagħhom dwar kwistjonijiet ta' rilevanza politika li jeskludu l-attivitajiet ta' kuljum tal-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà u l-implimentazzjoni tal-kompiti tagħhom. Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà għandhom jiehdu kont debitu tar-rakkomandazzjonijiet mogħtija mill-Istati Membri u fejn applikabbli, mill-forums reġjonali tagħhom.**

Artikolu 38

Azzjonijiet u rakkomandazzjonijiet koordinati

1. **L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ta' reġjun ta' thaddim tas-sistema** għandhom jiżviluppaw proċedura għall-adozzjoni ta' **azzjonijiet koordinati** u rakkomandazzjonijiet **ppreżentati mill-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà f'konformità mal-kriterji stabbiliti fil-paragrafi 2 sa 4.**

2. Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà għandhom jistabbilixxu azzjonijiet koordinati indirizzati lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fir-rigward tal-kompiti msemmija fil-punti (a) u (b), tal-Artikolu 34(1). L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jistgħu jiddeċiedu li ma jimplimentawx l-azzjonijiet koordinati mahruġa mill-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà fejn l-implimentazzjoni tal-azzjonijiet koordinati tirriżulta fi ksur tal-limiti tas-sigurtà operazzjonali definiti minn kull operatur tas-sistema ta' trażmissjoni f'konformità mal-Linji Gwida dwar l-Operazzjoni tas-Sistema adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009 .
- 2a. Meta wara r-reviżjoni mibdija skont l-Artikolu 39, operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jiddeċiedi li ma jimplimentax azzjoni koordinata għar-raġunijiet stabbiliti fil-paragrafu 2, huwa għandu jirrapporta b'mod trasparenti r-raġunijiet dettaljati lill-Koordinatur Reġjonali tas-Sigurtà u lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema mingħajr dewmien żejjed . F'każijiet bħal dawn, il-Koordinatur Reġjonali tas-Sigurtà għandu jivvaluta l-impatt fuq l-operaturi l-oħra tas-sistema ta' trażmissjoni tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema u jista' jipproponi grupp differenti ta' azzjonijiet koordinati soġġetti għall-proċedura fil-paragrafu 2.
3. Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà għandhom jadottaw rakkomandazzjonijiet indirizzati lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għall- kompiti msemmija fl-Artikolu 34(1) hliet għall-kompiti koperti fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.
4. Fuq proposta mill-awtorità regolatorja, wara konsultazzjoni mal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u l-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà l-Istati Membri ta' reġjun ta' thaddim tas-sistema jistgħu jiddeċiedu b'mod kongunt li jagħtu l-kompetenza għal azzjonijiet koordinati jew għal setgħat għat-tehid ta' deċiżjonijiet vinkolanti lill- Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà għal komputu wiehed jew aktar previst fl-Artikolu 34(1).

Reviżjoni tal-[] azzjonijiet koordinati u r-rakkomandazzjonijiet

1. [] **Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** għandhom jiżviluppaw proċedura għar-reviżjoni ta' [] **azzjonijiet koordinati** u rakkomandazzjonijiet **imsemmijin fil-kompiti deskritti fl-Artikolu 34.**
2. Il-proċedura għandha tibda fuq talba ta' operatur wiehed jew aktar tas-sistema ta' trażmissjoni tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema. Wara r-reviżjoni [] **tal-azzjoni koordinata** jew tar-rakkomandazzjoni, [] **il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** [+] għandhom jikkonformaw jew jimmodifikaw il-miżura.
3. Meta l-miżura soġġetta għal reviżjoni hija [] **azzjoni kkoordinata** f'konformità mal-Artikolu 38(2), it-talba għal reviżjoni m'għandhiex tissospendi l-[] **azzjoni kkoordinata** minbarra f'każijiet [] **fejn l-implimentazzjoni tal-azzjonijiet ikkoordinati tirriżulta fi ksur tal-limiti tas-sigurtà operazzjonali definiti minn kull operatur tas-sistema ta' trażmissjoni f'konformità mal-[] Linji Gwida dwar l-Operazzjoni tas-Sistema adottati abbażi tal-Artikolu 18 tar-Regolament 714/2009**
4. Meta **wara** r-[] reviżjoni [] tar-rakkomandazzjoni skont l-Artikolu 38([]**3**) [] operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jiddeċiedi li jiddevja mir-rakkomandazzjoni, l-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni għandu jippreżenta ġustifikazzjoni [] lill-[] **Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** u lill-operaturi l-oħra tas-sistema ta' trażmissjoni tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema.

Artikolu 40

Bord manigerjali tal-[] Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà

1. Sabiex jadotta miżuri relatati mal-governanza tagħhom u biex jimmonitorja l-prestazzjoni tagħhom, il-[] **Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** għandhom jistabbilixxu bord manigerjali.
2. Il-bord manigerjali għandu jkun magħmul minn membri li jirrappreżentaw lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni [].
3. Il-bord manigerjali għandu jkun responsabbli:
 - (a) mill-abbozzar u mill-approvazzjoni tal-istatuti u mir-regoli ta' proċedura [] **tal-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà**;
 - (b) mit-teħid tad-deċiżjonijiet u mill-implimentazzjoni tal-istruttura organizzazzjonali;
 - (c) mit-tnejnija u mill-approvazzjoni tal-baġit annwali;
 - (d) mill-iżvilupp u mill-approvazzjoni tal-proċessi kooperattivi [] skont l-Artikolu 35.
4. Il-kompetenzi tal-bord manigerjali ma jinkludux dawk li huma relatati mal-attivitajiet ta' kuljum tal-[] **Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** u mal-prestazzjoni tal-**kompiti**[] tiegħu.

Artikolu 41

Struttura organizzazzjonali

1. **L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jistabbilixxu l-arranġamenti neċessarji għall-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà [] biex jimmaniġġaw l-organizzazzjoni tagħhom skont struttura li tappoġġa s-sikurezza tal-**kompiti** tagħhom [].**
L-istruttura organizzazzjonali tagħhom għandha tispeċifika:
 - (a) l-awtorità, l-obbligi u r-responsabbiltajiet tal-persunal ta' ġestjoni;
 - (b) ir-relazzjoni u l-linji ta' rappurtar bejn partijiet u proċessi differenti tal-organizzazzjoni.
2. **[] Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà jistgħu jistabbilixxu uffiċċji reġjonali biex jindirizzaw speċifikitajiet [] subreġjonali jew għall-appoġġ tal-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà għall-eżerċitar effiċjenti u affidabbli tal-[] **kompiti** tagħhom.**

Artikolu 42

Tagħmir u persunal

[] Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà għandhom ikunu mgħammra bir-riżorsi umani, tekniċi, fiżiċi u finanzjarji kollha meħtieġa biex jissodisfaw l-obbligi tagħhom skont dan ir-Regolament u biex iwettqu [] **l-kompiti tagħhom.**

Artikolu 43

Sorveljanza u rappurtar

1. **Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** għandhom jistabbilixxu proċess għas-sorveljanza kontinwa ta' mill-inqas:
 - (a) il-prestazzjoni operazzjonali tagħhom;
 - (b) l- azzjonijiet ikkoordinati u r-rakkomandazzjonijiet mahruġa u l-livell ta' implimentazzjoni tal-azzjonijiet ikkoordinati u rakkomandazzjonijiet mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u r-riżultati miksuba;
 - (c) l-effettività u l-effiċjenza ta' kull waħda mill- **kompiti** li huma responsabbli għalihom.
2. **Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** għandhom jipprezentaw lill-Aġenzija lill-awtoritajiet regolatorji **u lill-operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni** tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema d-data li tirriżulta mis-sorveljanza tal-inqas annwalment.
3. **Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** għandhom jistabbilixxu l-kostijiet tagħhom b'mod trasparenti u jirrapportawhom lill-Aġenzija u lill-awtoritajiet regolatorji tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema.
4. **Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** għandhom jipprezentaw rapport annwali dwar il-prestazzjoni tagħhom lill-ENTSO għall-Elettriku, lill-Aġenzija, lill-awtoritajiet regolatorji tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema u lill-Grupp għall-Koordinazzjoni tal-Elettriku stabbilit skont l-Artikolu 1 tad-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2012/C 353/02¹⁶.

¹⁶ Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni tal-15 ta' Novembru 2012 li twaqqaf Grupp għall-Koordinazzjoni tal-Elettriku (ĠU L 353, 17.11.2012, p.2).

5. **Il-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** għandhom jirrappurtaw in-nuqqasijiet identifikati fil-proċess ta' sorveljanza skont il-paragrafu 1 tal-ENTSO għall-elettriku lill-awtoritajiet regolatorji tar-**reġjun**, lill-Aġenzija u lill-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri responsabbli mill-prevenzjoni u mill-ġestjoni tas-sitwazzjonijiet ta' kriżi. **Wara dan ir-rapport, l-awtoritajiet regolatorji tar-reġjun jistghu jipproponu lill-Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà miżuri biex jindirizzaw in-nuqqasijiet.**

Artikolu 44

Responsabbiltà

Fil-proposta għall-istabbiliment ta' koordinaturi reġjonali tas-sigurtà skont l-Artikolu 32, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni tar-reġjun ta' thaddim tas-sistema għandhom jieħdu l-passi meħtieġa biex ikopru r-responsabbiltà relatata mat-twertiq tal-kompiti tagħhom. Il-metodu użat biex jipprovdu kopertura għandu jkollha l-istatus ġuridiku tal- **Koordinaturi Reġjonali tas-Sigurtà** u l-livell ta' kopertura tal-assigurazzjoni kummerċjali disponibbli.

Artikolu 45

Pjan ta' żvilupp tan-netwerk fuq perjodu ta' għaxar snin

1. Il-pjan ta' żvilupp tan-netwerk għall-Unjoni kollha msemmi fl-Artikolu 27(1)(b) għandu jinkludi t-tfassil tan-netwerk integrat, l-iżvilupp tax-xenarju u l-valutazzjoni tal-kapaċità ta' reżiljenza tas-sistema.

Il-pjan ta' żvilupp tan-netwerk għall-Unjoni kollha għandu, b'mod partikolari:

- (a) jibni fuq pjanijiet ta' investiment nazzjonali, filwaqt li jitqiesu l-pjanijiet ta' investiment reġjonali kif imsemmijin fl-Artikolu 12(1), u, jekk ikun il-każ, l-aspetti tal-Unjoni tal-ippjanar tan-netwerk, kif stipulat fir-Regolament (UE) Nru 347/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁷; għandu jkun soġġett għal analiżi tal-benefiċċji meta mqabblin mal-kostijiet permezz tal-metodoloġija stabbilita kif stipulat fl-Artikolu 11 ta' dak ir-Regolament;
- (b) rigward l-interkonnessjonijiet transkonfinali, jibni wkoll fuq il-htigijiet raġonevoli tal-utenti differenti tas-sistema u jintegra l-impenji fit-tul mill-investituri kif imsemmija fl-Artikoli 44 u 51 ta' [riformulazzjoni tad-Direttiva 2009/72/KE kif proposta minn COM(2016) 864/2]; u
- (c) jidentifika l-lakuni fl-investment, notevolment fir-rigward tal-kapaċitajiet transkonfinali.

F'dak li għandu x'jaqsam mal-punt (c) , għandha tkun annessa mal-pjan ta' żvilupp tan-netwerk għall-Unjoni kollha, reviżjoni tal-ostakoli għaž-żieda fil-kapaċità transkonfinali tan-netwerk, li gejjin mill-proċeduri jew prattiki ta' approvazzjoni differenti.

- 2. L-Aġenzija għandha tagħti opinjoni dwar il-pjanijiet ta' żvilupp tan-netwerk nazzjonali fuq perjodu ta' għaxar snin biex tevalwa l-konsistenza tagħhom mal-pjan ta' żvilupp tan-netwerk għall-Unjoni kollha. Jekk l-Aġenzija tidentifika inkonsistenzi bejn il-pjanijiet ta' żvilupp tan-netwerk nazzjonali fuq perjodu ta' għaxar snin u l-pjanijiet ta' żvilupp tan-netwerk għall-Unjoni kollha, hija għandha tirrakkomanda li jkun emendat kif xieraq il-pjan ta' żvilupp tan-netwerk nazzjonali fuq perjodu ta' għaxar snin jew il-pjan ta' żvilupp tan-netwerk għall-Unjoni kollha. Jekk dan il-pjan ta' żvilupp tan-netwerk nazzjonali fuq perjodu ta' għaxar snin ikun elaborat skont l-Artikolu 51 ta' [riformulazzjoni tad-Direttiva 2009/72/KE kif proposta minn COM(2016) 864/2] , l-Aġenzija għandha tirrakkomanda lill-awtorità regolatorja nazzjonali kompetenti biex temenda l-pjan ta' żvilupp tan-netwerk nazzjonali fuq perjodu ta' għaxar snin skont l-Artikolu 51(7) ta' dik id-Direttiva u tinforma lill-Kummissjoni dwar dan.

¹⁷ Ir-Regolament (UE) Nru 347/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2013 dwar linji gwida għall-infrastruttura tal-enerġija trans-Ewropea (ĠU L 115, 25.4.2013, p. 39).

Artikolu 46

Mekkaniżmu ta' kumpens għall-operaturi tas-sistema ta' intertrażmissjoni

1. L-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni għandhom jirċievu kumpens għall- kostijiet imgarrba talli ospitaw il-flussi transkonfinali tal-elettriku fuq in-netwerks tagħhom.
2. Il-kumpens li jirriferi għalih il-paragrafu 1 għandu jithallas mill-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni nazzjonali li minnhom joriginaw il-flussi transkonfinali u tas-sistemi fejn jaslu l-flussi.
3. Il-pagamenti ta' kumpens għandhom isiru fuq bażi regolari fir-rigward ta' perjodu ta' żmien partikolari li jkun għadda. L-aġġustamenti ex post ta' kumpens imhallas għandhom isiru fejn meħtieġ biex jikkorrispondu mal-kostijiet realment imgarrba.

L-ewwel perjodu ta' żmien li għalih għandu jsir pagament ta' kumpens għandu jiġi determinat fil-linji gwida msemmija fl-Artikolu 57.

4. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti delegati skont l-Artikolu 63 dwar l-ammonti ta' kumpens li għandhom jithallsu.
5. Id-dimensjoni tal-flussi transkonfinali ospitati u d-dimensjoni tal-flussi transkonfinali denominati bħala li joriginaw u/jew jidterminaw f'sistemi ta' trażmissjoni nazzjonali għandhom jiġu determinati fuq il-bażi tal-flussi fiżiċi tal-elettriku li attwalment jiġu mkejla matul perjodu ta' żmien partikolari.

6. Il-kostijiet imġarrba għall-ospitar tal-flussi transkonfinali għandhom ikunu stabbiliti fuq il-bażi tal-kostijiet medji inkrementali mistennija għat-tul ta' żmien li ġej, meta wieħed jikkunsidra t-telf, l-investiment f'infrastruttura ġdida, u l-proporzjon xieraq tal-kost fuq l-infrastruttura eżistenti, sa fejn l-infrastruttura tkun użata għat-trażmissjoni tal-flussi transkonfinali, partikolarment billi tiġi kkunsidrata l-ħtieġa li tkun iggarantita s-sigurtà tal-provvista. Meta jiġu stabbiliti l-kostijiet imġarrba, għandhom jintużaw metodoloġiji rikonoxxuti ta' kost standard. Il-benefiċċji li netwerk igawdi minnhom għall-ospitar ta' flussi transkonfinali għandhom jiġu kkunsidrati biex jitnaqqas il-kumpens riċevut.
7. Għall-iskop biss tal-mekkanizmu ta' kumpens tal-operatur tas-sistema ta' intertrażmissjoni meta n-netwerks ta' trażmissjoni ta' żewġ Stati Membri jew iżjed jiffirmaw parti, kompletament jew parzjalment, minn blokka unika ta' kontroll, il-blokka ta' kontroll shiħa għandha titqies li tiffirma parti min-netwerk ta' trażmissjoni ta' wieħed mill-Istati Membri kkonċernati, sabiex jiġi evitat li flussi fil-blokki ta' kontroll jkunu kkunsidrati bħala flussi transkonfinali taħt l-Artikolu 2(2)(b) u li jagħtu lok għal pagamenti ta' kumpens taħt il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu. L-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri kkonċernati jistgħu jiddeċiedu liema mill-Istati Membri kkonċernati għandu jkun dak li l-blokka shiħa ta' kontroll tiffirma parti integrata tiegħu.

Artikolu 47

Għoti ta' informazzjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jistabbilixxu mekkaniżmi ta' koordinazzjoni u ta' skambju ta' informazzjoni biex jassiguraw is-sigurtà tan-netwerks fil-kuntest tal-ġestjoni tal-kongestjoni.

2. L-istandards ta' sikurezza, ta' operazzjoni u ta' ppjanar użati mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom ikunu pubbliċi. L-informazzjoni ppubblikata għandha tinkludi skema ġenerali għall-kalkolu tal-kapaċità totali ta' trażmissjoni u l-margni tal-affidabbiltà tat-trażmissjoni bbażata fuq il-karatteristiċi elettriki u fiżiċi tan-netwerks. Tali skemi għandhom ikunu soġġetti għall-approvazzjoni tal-awtoritajiet regolatorji.
3. L-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni għandhom jipubblikaw stimi tal-kapaċità ta' trażmissjoni disponibbli għal kull jum, waqt li tkun indikata kull kapaċità ta' trasferiment diġà riservata. Dawn il-pubblikazzjonijiet għandhom isiru f'intervalli speċifikati qabel il-jum tat-trasport u għandhom jinkludu, f'kull każ, stimi tal-ġimgħa u tax-xahar minn qabel, kif ukoll indikazzjoni kwantitattiva tal-affidabbiltà mistennija tal-kapaċità disponibbli.
4. L-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni għandhom jipubblikaw id-dejta rilevanti dwar it-tbassir aggregat u d-domanda attwali, dwar id-disponibbiltà u l-użu attwali ta' assi ta' ġenerazzjoni u ta' tagħbija, dwar id-disponibbiltà u l-użu tan-netwerks u tal-interkonnessjonijiet, u dwar l-ibbilanċjar tal-enerġija u l-kapaċità ta' riserva. Għad-disponibbiltà u l-użu attwali ta' unitajiet ta' ġenerazzjoni u tagħbija żgħar, tista' tintuża dejta stmata aggregata.
5. Il-partecipanti konċernati fis-suq għandhom jagħtu d-dejta rilevanti lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni.
6. L-imprizi ta' ġenerazzjoni li jkunu proprjetarji jew li joperaw assi ta' ġenerazzjoni, fejn mill-inqas assi ta' ġenerazzjoni wieħed minnhom ikollu kapaċità installata ta' mill-anqas 250 MW, jew li għandhom portafoll magħmul mill-inqas minn assi ta' ġenerazzjoni ta' 400 MW ta' assi ta' ġenerazzjoni, għal hames snin għandhom iżommu għad-disponibbiltà tal-awtorità regolatorja nazzjonali, l-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni u l-Kummissjoni, id-dejta ta' kull siegħa ta' kull impjant li hi meħtieġa biex tivverifika d-deċiżjonijiet operazzjonali kollha ta' dispaċċ u kif isiru l-offerti fi skambji tal-enerġija, fl-irkanti ta' interkonnessjonijiet, fis-swieq ta' riserva u fis-swieq barra l-Borża. L-informazzjoni għal kull impjant u kull siegħa li għandha tinhażen għandha tinkludi, iżda mhux limitata għal, dejta dwar il-kapaċità ta' ġenerazzjoni disponibbli u r-riservi impenjati, inkluża l-allokazzjoni ta' dawk ir-riservi impenjati fuq il-livell ta' kull impjant, fil-waqt meta jsiru l-offerti u meta ssehh il-produzzjoni.

7. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jiskambjaw regolarment sett ta' dejta tan-netwerk u tal-fluss tat-tagħbija preċiż biżżejjed sabiex jippermetti li jsiru l-kalkoli tal-fluss tat-tagħbija għal kull operatur tas-sistema ta' trażmissjoni fiż-żona rilevanti tiegħu. L-istess sett ta' dejta għandu jkun disponibbli għall-awtoritajiet regolatorji u għall-Kummissjoni **u l-Istati Membri** fuq talba. L-awtoritajiet regolatorji, **l-Istati Membri** u l-Kummissjoni għandhom jitrattaw dak is-sett ta' dejta b'mod kunfidenzjali u għandhom jiżguraw li dak it-trattament kunfidenzjali jingħata wkoll minn kwalunkwe konsulent li jwettaq hidma analitika fuq talba tagħhom abbażi ta' dik id-dejta.

Artikolu 48

Ċertifikazzjoni tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni

1. Il-Kummissjoni għandha teżamina kwalunkwe notifika ta' deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trażmissjoni kif stabbilit fl-Artikolu 52(6) ta' [riformulazzjoni tad-Direttiva 2009/72/KE kif proposta minn COM(2016) 864/2] hekk kif tirċeviha. Fi żmien xahrejn mill-jum li fih tirċievi din in-notifika, il-Kummissjoni għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja nazzjonali rilevanti fir-rigward tal-kompatibbiltà tagħha mal-Artikolu 52(2) jew l-Artikolu 53 u l-Artikolu 43 ta' [riformulazzjoni tad-Direttiva 2009/72/KE kif proposta minn COM(2016) 864/2].

Fit-tnejn tal-opinjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu, il-Kummissjoni tista' titlob lill-Agenzija biex tagħti l-opinjoni tagħha dwar id-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja nazzjonali. F'tali każ, il-perjodu ta' xahrejn imsemmi fl-ewwel subparagrafu għandu jittawwal b'xahrejn oħra.

Fin-nuqqas ta' opinjoni mill-Kummissjoni fil-perjodi msemmijin fl-ewwel u t-tieni subparagrafi, il-Kummissjoni titqies li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.

2. Fi żmien xahrejn minn meta tircievi opinjoni tal-Kummissjoni, l-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tadotta d-deċiżjoni finali tagħha rigward iċ-ċertifikazzjoni tal-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni, filwaqt li tiegħu kont kemm jista' jkun ta' dik l-opinjoni. Id-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja u l-opinjoni tal-Kummissjoni għandhom jiġu pubblikati flimkien.
3. Fi kwalunkwe waqt matul il-proċedura, l-awtoritajiet regolatorji u/jew il-Kummissjoni jistgħu jitolbu lill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni u/jew lill-impreżi li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni jew ta' provvista, kull informazzjoni rilevanti għat-twettiq tal-kompiti tagħhom taħt dan l-Artikolu.
4. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni għandhom iżommu l-kunfidenzjalità tal-informazzjoni kummerċjalment sensittiva.
5. Fejn il-Kummissjoni tkun irċeviet notifika taċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trażmissjoni taħt l-Artikolu 43(9) ta' [riformulazzjoni tad-Direttiva 2009/72/KE kif proposta mill-COM(2016) 864/2], il-Kummissjoni għandha tiegħu deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni. L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni.

Kapitolu VI

Thaddim tas-sistema ta' distribuzzjoni

Artikolu 49

[] Kooperazzjoni tal-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni [] għandhom jikkooperaw fil-livell tal-Unjoni [] sabiex jippromwovu l-ikkompletar u l-funzjonament tas-suq intern tal-elettriku, u biex jippromwovu l-ġestjoni ottimali u t-tħaddim koordinat tas-sistemi ta' distribuzzjoni u ta' trażmissjoni. []
- 1a. **L-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni huma intitolati jassoċjaw ruhhom permezz tal-istabbiliment ta' Entità Ewropea għal Operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni mal-entità tal-UE għad-DSO u biex jinghaqdu magħha. L-entità tal-UE DSO għandha tkun stabbilita sa mhux aktar tard mill-31 ta' Diċembru 2022 u għandha twettaq il-kompiti u l-proċeduri previsti minn dan ir-Regolament f'konformità mal-Artikolu [51]. Bħala entità esperta li taħdem għall-interess Ewropew komuni, din m'għandhiex tirrappreżenta interess partikolari u lanqas tfittex li tinfluwenza l-proċess tat-tehid ta' deċiżjonijiet sabiex tiddefendi ċerti interessi.**
- 1b. **Il-membri tal-entità tal-UE għad-DSO għandhom ikunu soġġetti għar-registrazzjoni u l-hlas ta' tariffa ta' shubija ġusta u proporzjonata.**

Artikolu 50

L-istabbiliment tal-entità tal-UE għad-DSO []

- 0. L-entità tal-UE għad-DSO għandha tikkonsisti, mill-inqas, minn Assemblea Ġenerali, Bord tad-Diretturi, Grupp Strateġiku ta' Konsulenti, Gruppi ta' Esperti u Segretarju Ġenerali.**
1. [] Sa [OP: *max-il xahar wara d-dhul fis-seħħ*], l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni [] għandhom jipprezentaw lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija l-abbozz tal-istatuti **f'konformità mal-[Artikolu 50a], inkluż kodiċi ta' kondotta**, lista tal-membri rreġistrati, l-abbozz tar-regoli ta' proċedura, inklużi r-regoli tal-proċeduri dwar il-konsultazzjoni mal-ENTSO għall-Elettriku u partijiet ikkonċernati oħra [] u r-regoli għall-iffinanzjar, sabiex tiġi stabbilita l-entità tal-UE għad-DSO.
- []
- []
2. Fi żmien xahrejn mill-wasla tagħhom, l-Aġenzija, wara li tikkonsulta formalment lill-organizzazzjonijiet li jirrapprezentaw il-partijiet ikkonċernati kollha, b'mod partikolari lill-utenti tas-sistema ta' distribuzzjoni, għandha tagħti opinjoni lill-Kummissjoni dwar l-abbozz tal-istatuti, il-lista tal-membri u l-abbozz tar-regoli ta' proċedura.
3. Il-Kummissjoni għandha tagħti opinjoni dwar l-abbozz tal-istatuti, il-lista tal-membri u l-abbozz tar-regoli ta' proċedura filwaqt li tqis l-opinjoni tal-Aġenzija prevista fil-paragrafu 2 u fi żmien tliet xhur minn meta tirċievi l-opinjoni tal-Aġenzija.
4. Fi żmien tliet xhur mill-wasla tal-opinjoni pożittiva tal-Kummissjoni, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jistabbilixxu entità tal-UE għad-DSO u jadottaw u jippubblikaw l-istatuti u r-regoli ta' proċedura tagħha.

5. Id-dokumenti msemmija fil-paragrafu 1 għandhom jiġu ppreżentati lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija f'każ ta' bidliet fihom jew f'każ ta' talba motivata tal-Kummissjoni jew tal-Aġenzija. L-Aġenzija u l-Kummissjoni għandhom jagħtu l-opinjoni tagħhom f'konformità mal-proċess stabbilit fil-paragrafu 2 sa 4.
6. Il-kostijiet relatati mal-attivitajiet tal-entità tal-UE għad-DSO għandhom jiġġarrbu mill-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni li huma membri rreġistrati u għandhom jitqiesu fil-kalkolu tat-tariffi. L-awtoritajiet regolatorji għandhom japprovaw dawn il-kostijiet biss jekk ikunu raġonevoli u proporzjonati.

Artikolu 50a

Regoli u proċeduri prinċipali tal-entità tal-UE għad-DSO għall-elettriku

1. **L-istatuti tal-entità tal-UE għad-DSO adottati skont l-Artikolu 50 għandhom iharsu l-prinċipji li ġejjin:**
 - (a) **il-partecipazzjoni fil-hidmiet tal-entità tal-UE għad-DSO hija limitata għal membri rreġistrati bil-possibiltà ta' delega fi hdan is-shubija;**
 - (b) **id-deċiżjonijiet strateġiċi rigward l-attivitajiet tal-entità tal-UE għad-DSO kif ukoll linji gwida ta' politika għall-Bord tad-Diretturi huma adottati mill-Assemblea Ġenerali;**
 - (c) **id-deċiżjonijiet tal-Assemblea Ġenerali huma adottati skont ir-regoli li ġejjin:**
 - **meta 65 % tal-voti attribwiti lill-membri tal-Assemblea Ġenerali jintlahqu,**
 - **fejn kull membru jkollu numru ta' voti proporzjonali għan-numru rispettiv ta' klijenti u**
 - **ir-riżultat finali jkun appoġġat minn tal-anqas 55 % tal-membri tal-Assemblea Ġenerali.**

- (d) **id-deċiżjonijiet tal-Assemblea Ġenerali jiġu bblukkati skont ir-regoli li ġejjin: -meta 35 % tal-voti attribwiti lill-membri tal-Assemblea Ġenerali jintlahqu,**
- **fejn kull membru jkollu numru ta' voti proporzjonali għan-numru rispettiv ta' klijenti; u**
 - **ir-rizultat finali jkun appoġġat minn tal-anqas 25 % tal-membri tal-Assemblea Ġenerali**
- (e) **il-Bord tad-Diretturi jiġi elett mill-Assemblea Ġenerali għal mandat ta' massimu ta' 4 snin;**
- (f) **il-Bord tad-Diretturi jinnomina l-President u t-tliet Viċi Presidenti minn fost il-membri tiegħu;**
- (g) **il-kooperazzjoni DSO-TSO skont l-Artikoli 52 u 53 titmexxa mill-Bord tad-Diretturi;**
- (h) **id-deċiżjonijiet tal-Bord tad-Diretturi jiġu adottati b'maġġoranza sempliċi ta' 15-il vot;**
- (i) **abbażi ta' proposta mill-Bord tad-Diretturi, is-Segretarju Ġenerali jinhatar mill-Assemblea Ġenerali minn fost il-membri tagħha għal mandat ta' erba' snin, li jista' jiġġedded darba;**
- (j) **abbażi ta' proposta mill-Bord tad-Diretturi, il-Gruppi ta' Esperti jinhatru mill-Assemblea Ġenerali fejn kull grupp m'għandux jaqbeż it-30 membru bil-possibbiltà li terz minnhom ikunu ġejjin minn barra s-shubija. Barra minn hekk, grupp ta' esperti ta' 'pajjiż wiehed' għandu jkun stabbilit u għandu jikkonsisti minn rappreżentant DSO wiehed minn kull Stat Membru.**

2. Il-proċeduri adottati mill-entità tal-UE għad-DSO għandhom jissalvagwardjaw it-trattament ġust u proporzjonat tal-membri tagħha u jirriflettu d-diversità ġeografika u l-istruttura ekonomika tal-membri tagħha. B'mod partikolari, il-proċeduri għandhom jipprevedu li:
- (a) il-Bord tad-Diretturi jkun magħmul mill-President tal-Bord u 27 rappreżentant tal-membri, li minnhom:
 - [] 9 jkunu rappreżentanti tal-membri b'aktar minn miljun utent tal-grilja;
 - [] 9 jkunu rappreżentanti tal-membri b'aktar minn 100,000 iżda inqas minn miljun utent tal-grilja; u
 - [] 9 jkunu rappreżentanti tal-membri b'inqas minn 100,000 utent tal-grilja;
 - (ab) rappreżentanti ta' assoċjazzjonijiet eżistenti ta' DSO jistgħu jipparteċipaw bhala osservaturi fil-laqgħat tal-Bord tad-Diretturi;
 - (b) il-Bord tad-Diretturi ma jistax ikun fih aktar minn 3 rappreżentant ta' membri bbażati fl-istess Stat Membru jew fl-istess grupp industrijali;
 - (c) kull Viċi President tal-Bord għandu jiġi nnominat minn fost ir-rappreżentanti tal-membri f'kull kategorija deskritta fil-paragrafu (a) hawn fuq;
 - (e) rappreżentanti tal-membri bbażati fi Stat Membru wiehed jew l-istess grupp industrijali ma jistgħux jikkostitwixxu l-maġġoranza tal-parteċipanti tal-Gruppi ta' Esperti;
 - (f) il-Bord tad-Diretturi għandu jstabbilixxi Grupp Strateġiku Konsultattiv li jagħti l-opinjoni tiegħu lill-Bord tad-Diretturi u l-Gruppi ta' Esperti u jikkonsisti f'rappreżentanti tal-assocjazzjonijiet ta' DSO Ewropej u rappreżentanti ta' dawk l-Istati Membri li mhumiex rappreżentati fil-Bord tad-Diretturi.

Artikolu 51

Il-kompiti tal-entità tal-UE għad-DSO

1. Il-kompiti tal-entità tal-UE għad-DSO għandhom ikunu kif ġej:

(l-ordni tal-punti nbidel)

- (a) *(qabel kien f)* il-partecipazzjoni fl-elaborazzjoni tal-kodicijiet tan-netwerk **li huma rilevanti għat-thaddim u l-ippjanar tal-grilji ta' distribuzzjoni u t-thaddim ikkoordinat tan-netwerks ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni** skont l-Artikolu 55.
- (b) *(qabel kien a)* [] **il-promozzjoni** tat-thaddim u l-ippjanar tan-[] netwerks ta' distribuzzjoni **f'kooperazzjoni mat-thaddim u l-ippjanar tan-netwerks ta' trażmissjoni**;
- (c) *(qabel kien b)* **il-faċilitazzjoni tal-integrazzjoni tar-rizorsi ta' enerġija rinnovabbli, tal-generazzjoni distribwita u ta' rizorsi oħra inkorporati fin-netwerk ta' distribuzzjoni bħall-ħzin tal-enerġija**;
- (d) *(qabel kien c)* [] **il-faċilitazzjoni**[] tar-rispons **u l-flessibbiltà min-naħa** tad-domanda, **u l-aċċess tal-utenti tal-grilja ta' distribuzzjoni għas-swieq**;
- (e) *(qabel kien d)* **il-kontribut għad-diġitalizzazzjoni tas-sistemi**[] ta' distribuzzjoni inkluż l-użu ta' grilji intelligenti u ta' sistemi ta' kejl intelligenti;
- (f) *(qabel kien e)* **l-appoġġ għall- iżvilupp ta' gestjoni tad-dejta, sigurtà ċibernetika u protezzjoni tad-dejta b'kooperazzjoni mal-awtoritajiet rilevanti u l-entitajiet regolati**;

2. Barra minn hekk l-entità tal-UE għad-DSO għandha:
- (a) tikkoopera mal-ENTSO għall-elettriku [] dwar is-sorveljanza tal-implimentazzjoni tal-kodiċijiet tan-netwerk u tal-linji gwida li huma rilevanti għat-tħaddim u l-ippjanar tal-grilji ta' distribuzzjoni u t-tħaddim koordinat tan-netwerks ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni u li huma adottati skont dan ir-Regolament;
 - (b) tikkoopera mal-ENTSO għall-elettriku [] u tadotta l-aħjar prattiki dwar it-tħaddim u l-ippjanar koordinat tas-sistemi ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni inklużi kwistjonijiet bħall-iskambju ta' dejta bejn operaturi u koordinazzjoni tar-riżorsi ta' enerġija distribwiti;
- []
- (d) tadotta programm ta' ħidma annwali u rapport annwali;
 - (e) taħdem f'konformità sħiħa mar-regoli ta' kompetizzjoni **u tiżgura n-newtralità**.

Artikolu 52

Konsultazzjonijiet fil-proċess ta' żvilupp tal-kodiċi tan-netwerk

1. Filwaqt li thejji l-kodiċijiet tan-netwerk possibbli skont l-Artikolu 55, l-entità tal-UE għad-DSO għandha twettaq proċess ta' konsultazzjoni estensiv, fi stadju bikri u b'mod miftuħ u trasparenti, li jkun jinvolvi lill-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha u, b'mod partikolari, lill-organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw il-partijiet ikkonċernati kollha, skont ir-regoli ta' proċedura msemmija fl-Artikolu 50. Dik il-konsultazzjoni għandha tinvolvi wkoll lill-awtoritajiet regolatorji [] u awtoritajiet nazzjonali oħrajn, l-impriżi ta' forniment u ta' generazzjoni, l-utenti tas-sistema, inklużi l-klijenti, [], il-korpi tekniċi u l-pjattaformi tal-partijiet ikkonċernati. Il-konsultazzjoni għandha l-għan li tidentifika l-opinjoni u l-proposti tal-partijiet rilevanti kollha waqt il-proċess tat-teħid ta' deċiżjonijiet.

2. Id-dokumenti u l-minuti kollha tal-laqgħat relatati ma' dawn il-konsultazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu pubbliċi.
3. L-entità tal-UE għad-DSO għandha tqis l-opinjoni mogħtija waqt il-konsultazzjonijiet. Qabel ma jiġu adottati l-proposti għall-kodiċijiet tan-netwerk imsemmija fl-Artikolu 55, l-entità tal-UE għad-DSO għandha tindika kif tqiesu l-osservazzjonijiet li rċeviet waqt il-konsultazzjoni. Din għandha tagħti raġunijiet meta l-osservazzjonijiet ma jitqisux.

Artikolu 53

Kooperazzjoni bejn l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni u l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni u **l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni** għandhom jikkooperaw ma' **xulxin** [] biex jippjanaw u jhaddmu n-netwerks tagħhom. B'mod partikolari, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni għandhom jiskambjaw l-informazzjoni u d-dejta kollha meħtieġa dwar, il-prestazzjoni tal-assi ta' generazzjoni u r-rispons fin-naħa tad-domanda, it-tħaddim ta' kuljum tan-netwerks tagħhom u l-ippjanar fit-tul tal-investimenti tan-netwerk sabiex jiġu żgurati l-iżvilupp u t-tħaddim kosteffiċjenti, sigur u affidabbli tan-netwerks tagħhom.
2. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni għandhom jikkooperaw **flimkien** sabiex jiksbu aċċess koordinat għar-riżorsi bħall-generazzjoni distribwita, il-ħżin tal-enerġija jew ir-rispons tad-domanda li jistgħu jappoġġaw il-htigijiet partikolari kemm tas-sistema ta' distribuzzjoni kif ukoll tas-sistema ta' trażmissjoni.

Kapitolu VII

Kodiċijiet tan-netwerk u linji gwida

Artikolu 54

Adozzjoni tal-kodiċijiet tan-netwerk u tal-linji gwida

1. Il-Kummissjoni, tista' tadotta atti [] **ta' implimentazzjoni** soġġett għas-setgħat mogħtija fl-Artikoli 55 u 57. Dawn l-atti **ta' implimentazzjoni** [] jistgħu jew jiġu adottati bħala kodiċijiet tan-netwerk abbażi tal-proposti tat-test żviluppati mill-ENTSO għall-Elettriku, jew, fejn jiġi deċiż hekk fil-lista ta' prijorità skont l-Artikolu 55 il-paragrafu 2, mill-entità tal-UE għad-DSO **fejn rilevanti f'kooperazzjoni reċiproka mal-ENTSO għall-Elettriku** u mill-Aġenzija skont il-proċedura fl-Artikolu 55 jew bħala linji gwida skont il-proċedura fl-Artikolu 57.

2. Il-kodiċijiet tan-netwerk u l-linji gwida għandhom
[]
 - (a) jiżguraw li dawn jipprovdu livell minimu ta' armonizzazzjoni meħtieġ biex jinkisbu l-għanijiet ta' dan ir-Regolament;
 - (a) iqisu, fejn xieraq, l-ispeċifitàjiet reġjonali;

- (b) ma jmorru lil hinn minn dak meħtieġ għal dak il-għan; u
- (c) jkunu mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-Istati Membri li jistabbilixxu kodiċijiet tan-netwerk nazzjonali li ma jaffettwawx il-kummerċ trans[]**żonali**.

Artikolu 55

Stabiliment tal-Kodiċijiet tan-Netwerk

1. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa tadotta **atti[] ta' implimentazzjoni** skont l-Artikolu[] **62(2) sabiex jiġu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament permezz[] tal-istabiliment[] ta' kodiċijiet tan-netwerk fl-oqsma li ġejjin:**
 - (a) regoli ta' sigurtà u affidabbiltà tan-netwerk inklużi regoli għal kapaxità ta' riserva ta' trażmissjoni teknika għas-sigurtà operazzjonali tan-netwerk **inkluż l-istati tas-sistema, l-azzjonijiet ta' rimedju u l-limiti tas-sigurtà operazzjonali, il-kontroll tal-vultaġġ u l-ġestjoni tal-potenza reattiva, il-ġestjoni tal-kurrent f'ċirkwit kort, il-ġestjoni tal-flussi tal-enerġija, analiżi u mmaniġġjar tal-kontinġenzi, tagħmir u skemi ta' protezzjoni, skambju ta' data, il-konformità, it-taħriġ, l-analiżi tal-ippjanar operazzjonali u tas-sigurtà, il-koordinazzjoni tas-sigurtà operazzjonali reġjonali, il-koordinazzjoni tal-indisponibbiltà, il-pjanijiet tad-disponibbiltà tal-assi rilevanti, analiżi tal-adekwatezza, servizzi anċillari, l-iskedar, u l-ambjenti ta' data għall-ippjanar operazzjonali;**
 - (b) regoli dwar il-konnessjoni man-netwerk **inkluż konnessjoni ta' faċilitajiet tad-domanda konnessi għat-trażmissjoni, faċilitajiet tad-distribuzzjoni konnessi għat-trażmissjoni u s-sistemi tad-distribuzzjoni, konnessjoni ta' unitajiet tad-domanda użati biex jipprovdu rispons tad-domanda, rekwiżiti għall-konnessjoni tal-ġeneraturi mal-grilja, rekwiżiti għal konnessjoni mal-grilja b'kurrent dirett b'vultaġġ għoli, ir-rekwiżiti għal moduli ta' parks tal-enerġija konnessi b'kurrent dirett ta' konverżjoni u l-istazzjonijiet ta' konverżjoni ta' kurrent dirett ta' vultaġġ għoli mbieghda, u proċeduri ta' notifika operazzjonali għal konnessjoni mal-grilja;**

- (c) regoli ta' aċċess għal partijiet terzi;
- (d) regoli dwar l-iskambju ta' data u dwar is-saldu;
- (e) regoli dwar l-interoperabbiltà;
- (f) proċeduri operazzjonali f'emergenza **inkluż pjanijiet tad-difiza tas-sistema, pjanijiet ta' restawr, l-interazzjonijiet tas-swieq, skambju ta' informazzjoni u komunikazzjoni u l-ghodod u l-faċilitajiet;**
- (g) allokkazzjoni ta' kapaċità u regoli dwar il-ġestjoni tal-kongestjoni [] **inkluż metodoloġiji u proċessi tal-kalkolu tal-kapaċità ġurnata bil-quddiem, tal-istess ġurnata u bil-quddiem, mudelli tal-grilja, il-konfigurazzjoni taż-żona tal-offerti, ridispaċċ u tpartit, algoritmi ta' negozjar, akkoppjament singolu ġurnata bil-quddiem u fl-istess ġurnata, ċertezza tal-kapaċità transżonali allokata, il-qsim tal-introjtu mill-kongestjoni, iħheġġjar kontra r-riskju transżonali tat-trażmissjoni, il-proċeduri ta' nomina, u allokkazzjoni tal-kapaċità u rkupru tal-ispiza tal-ġestjoni tal-kongestjoni;**
- (h) regoli għall-kummerċ relatati mal-provvista teknika u operazzjonali tas-servizzi ta' aċċess għan-netwerk u l-ibbilanċjar tas-sistema **inkluż funzjonijiet u responsabbiltajiet, il-pjattaformi għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar, il-hinijiet tal-gheluq, ir-rekwiziti għall-prodotti standard u għall-prodotti speċifiċi, l-akkwist ta' servizzi tal-ibbilanċjar, l-allokkazzjoni tal-kapaċità transżonali għall-iskambju ta' servizzi tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riservi, is-saldu tal-enerġija ta' bbilanċjar, is-saldu ta' skambji tal-enerġija bejn l-operaturi ta' sistemi, is-saldu tal-iżbilanċi u s-saldu tal-kapaċità tal-ibbilanċjar;**
- (i) regoli dwar it-trasparenza;
- (j) regoli dwar l-ibbilanċjar, inklużi regoli dwar ir-riserva tal-enerġija relatati man-netwerk **inkluż kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija, parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza u parametri tal-miri, riservi ta' konteniment tal-frekwenza, riservi tar-restawr tal-frekwenza, riservi ta' sostituzzjoni, skambju u kondiviżjoni tar-riservi, proċessi ta' attivazzjoni transfruntiera tar-riservi, proċessi tal-kontroll tal-hin u t-trasparenza tal-informazzjoni;**

(k) regoli dwar strutturi tariffarji armonizzati għat-trażmissjoni [] **[kif imsemmija fl-Artikolu 16]** [] inkluz is-sinjali differenzjati skont il-lokalità u regoli dwar il-kumpens tal-operaturi ta' sistemi ta' intertrażmissjoni; regoli dwar l-effiċjenza fl-enerġija tan-netwerks tal-elettriku;

(m) regoli għall-forniment nondiskriminatorju u trasparenti ta' servizzi anċillari mhux tal-frekwenza, inkluzi l-kontroll tal-voltaġġ tal-istaticità, l-inerzja, l-injezzjoni ta' kurrent b'reattività mgħaġġla, **inerzja għall-istabbiltà tal-grilja, kurrent f'ċirkwit kort, l-abilità ta' startjar minn mitfi totali u l-abilità ta' operat ta' netwerk iżolat;**

[]

(o) **regoli speċifiċi għas-settur dwar l-aspetti taċ-ċibersigurtà** [] **għall-flussi transfruntiera tal-elettriku, [] fuq rekwiżiti minimi komuni, l-ippjanar, il-monitoraġġ, ir-rappurtar u l-ġestjoni tal-kriżijiet;**

[]

2. Il-Kummissjoni għandha, wara li tikkonsulta mal-Aġenzija, mal-ENTSO għall-Elettriku, **l-Entità tal-UE għad-DSO** u mal-partijiet ikkonċernati rilevanti l-oħrajn, kull tliet snin tistabbilixxi lista ta' prijoritajiet li tidentifika l-oqsma stipulati fil-paragrafu 1 li għandhom ikunu inkluzi fl-iżvilupp tal-kodiċijiet tan-netwerk. Jekk is-sugġett tal-kodiċi tan-netwerk ikun direttament relatat mat-tħaddim tas-sistema ta' distribuzzjoni u [] **mhux primarjament** rilevanti għat-trażmissjoni, il-Kummissjoni tista' titlob lill-entità tal-UE għad-DSO [] **f'kooperazzjoni mal-[]**ENTSO għall-Elettriku biex tlaqqa' kumitat għall-abbozzar u tippreżenta proposta għal kodiċi tan-netwerk lill-aġenzija.

3. Il-Kummissjoni għandha titlob lill-Aġenzija sabiex din tippreżentalha fi żmien raġonevoli ta' mhux aktar minn sitt xhur, abbozz ta' linji gwida ta' qafas mhux vinkolanti (linja gwida ta' qafas) li jipprovdu prinċipji ċari u ogġettivi għall-iżvilupp tal-kodiċijiet tan-netwerk relatat mal-oqsma identifikati fil-lista ta' prijorità. It-talba tal-Kummissjoni tista' tinkludi kundizzjonijiet li għandhom jiġu indirizzati mil-linji gwida ta' qafas. Kull linja gwida ta' qafas għandha tikkontribwixxi għall-integrazzjoni tas-suq, għan-nuqqas ta' diskriminazzjoni, għall-kompetizzjoni effettiva u għall-funzjonament effiċjenti tas-suq. Fuq talba raġunata mill-Aġenzija, il-Kummissjoni tista' testendi dak il-perjodu.
4. L-Aġenzija għandha tikkonsulta formalment lill-ENTSO għall-Elettriku, lill-entità tal-UE għad-DSO u lill-partijiet ikkonċernati rilevanti l-oħrajn dwar il-linja gwida ta' qafas, matul perjodu ta' mhux inqas minn xahrejn, b'mod miftuħ u trasparenti.
5. Meta tiġi mitluba, l-Aġenzija għandha tippreżenta lill-Kummissjoni ,linji gwida ta' qafas mhux vinkolanti skont il-paragrafu 3. Meta tiġi mitluba, l-Aġenzija għandha tirrevedi l-linji gwida ta' qafas mhux vinkolanti u terġa' tippreżentahom lill-Kummissjoni skont il-paragrafu 6.
6. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-linji gwida ta' qafas ma jikkontribwixxux għall-integrazzjoni tas-suq, għan-nuqqas ta' diskriminazzjoni, għall-kompetizzjoni effettiva u għall-funzjonament effiċjenti tas-suq, hija tista' titlob lill-Aġenzija biex tirrevedi l-linji gwida ta' qafas f'perjodu ta' żmien raġonevoli, u terġa' tippreżentahom lill-Kummissjoni.
7. Jekk l-Aġenzija tonqos milli tippreżenta jew li tippreżenta mill-ġdid il-linji gwida ta' qafas fil-limitu ta' żmien stabbilit mill-Kummissjoni taht il-paragrafu 3 jew il-paragrafu 6, il-Kummissjoni għandha tnejji l-linji gwida ta' qafas inkwistjoni.
8. Il-Kummissjoni għandha titlob lill-ENTSO għall-Elettriku jew, fejn jiġi deċiż hekk fil-lista ta' prijorità skont il-paragrafu 2, lill-entità tal-UE għad-DSO għall-Elettriku, [] **f'kooperazzjoni mal-ENTSO għall-Elettriku** biex jippreżenta lill-Aġenzija proposta għal kodiċi tan-netwerk li jikkonforma mal-linja gwida ta' qafas rilevanti, fi żmien perjodu raġonevoli ta' mhux aktar minn tmax-il xahar.

9. L-ENTSO għall-elettriku, jew fejn jiġi deċiż hekk fil-lista ta' prijorità skont il-paragrafu 2, l-entità tal-UE għad-DSO għandha tlaqqa' kumitat għall-abbozzar biex jappoġġaha fil-proċess ta' żvilupp tal-kodiċijiet tan-netwerk. Il-Kumitat għall-abbozzar għandu jkun magħmul minn rappreżentanti tal-ENTSO għall-Elettriku, tal-Aġenzija, **meta xieraq għall-entità tal-UE għad-DSO**, fejn xieraq, minn operaturi nominati tas-suq tal-elettriku u minn għadd limitat tal-partijiet ikkonċernati affettwati ewlenin. L-ENTSO għall-Elettriku jew fejn ikun gie deċiż hekk fil-lista ta' prijorità skont il-paragrafu 2, l-entità tal-UE għad-DSO, **f'kooperazzjoni mal-ENTSO għall-Elettriku** għandu jelabora proposti għal kodiċijiet tan-netwerk fl-oqsma previsti fil-paragrafu 1 fuq talba indirizzata lill-Kummissjoni skont il-paragrafu 8.
10. L-Aġenzija għandha tirrevedi l-kodiċi tan-netwerk u tiżgura li dan ikun konformi mal-linji gwida ta' qafas u li jikkontribwixxi għall-integrazzjoni tas-suq, għan-nuqqas ta' diskriminazzjoni, għall-kompetizzjoni effettiva u għall-funzjonament effiċjenti tas-suq u , għandha tippreżenta l-kodiċi tan-netwerk lill-Kummissjoni fi żmien sitt xhur minn meta tirċievi l-proposta. Fil-proposta ppreżentata mill-Kummissjoni, l-Aġenzija għandha tqis l-opinjoni mogħtija mill-partijiet kollha involuti waqt l-abbozzar tal-proposta mmexxija mill-ENTSO għall-Elettriku jew mill-entità tal-UE għad-DSO u għandha tikkonsulta formalment lill-partijiet ikkonċernati rilevanti dwar il-verżjoni li trid tiġi ppreżentata lill-Kummissjoni.
11. Meta l-ENTSO għall-Elettriku jew l-entità tal-UE għad-DSO jkun naqsu milli jiżviluppaw kodiċi tan-netwerk fi żmien il-perjodu stabbilit mill-Kummissjoni skont il-paragrafu 8, il-Kummissjoni tista' titlob lill-Aġenzija biex thejji abbozz ta' kodiċi tan-netwerk fuq il-bażi tal-linji gwida ta' qafas rilevanti. L-Aġenzija tista' tniedi konsultazzjoni oħra matul it-thejjija ta' abbozz ta' kodiċi tan-netwerk taht dan il-paragrafu. L-Aġenzija għandha tippreżenta lill-Kummissjoni abbozz ta' kodiċi tan-netwerk imhejji taht dan il-paragrafu u tista' tirrakkomanda li jiġi adottat.

12. Il-Kummissjoni tista' tadotta, fuq inizjattiva tagħha stess, meta l-ENTSO għall-Elettriku jew l-entità tal-UE għad-DSO jkunu naqsu milli jizviluppaw kodiċi tan-netwerk, jew l-Aġenzija tkun naqset milli thejji abbozz ta' kodiċi tan-netwerk kif imsemmi fil-paragrafu 11 ta' dan l-Artikolu, jew fuq rakkomandazzjoni tal-Aġenzija taħt il-paragrafu 10 ta' dan l-Artikolu, kodiċi wieħed jew aktar tan-netwerk fl-oqsma elenkati fil-paragrafu 1.
13. Jekk il-Kummissjoni tipproponi l-adozzjoni ta' kodiċi tan-netwerk fuq inizjattiva tagħha, hija għandha tikkonsulta lill-Aġenzija, lill-ENTSO għall-Elettriku u lill-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha dwar l-abbozz ta' kodiċi tan-netwerk matul perjodu ta' mhux inqas minn xahrejn.
14. Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-Kummissjoni li tadotta u temenda l-linji gwida kif stabbilit fl-Artikolu 57. Dan għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà għall-ENTSO għall-Elettriku li jizviluppa gwida mhux vinkolanti fl-oqsma stabbiliti fil-paragrafu 1 fejn din ma tkunx relatata mal-oqsma koperti minn talba indirizzata lilha mill-Kummissjoni. Din il-gwida għandha tiġi ppreżentata lill-Aġenzija għal opinjoni. Din l-opinjoni għandha tiġi kkunsidrata b'mod xieraq mill-ENTSO għall-Elettriku.

Artikolu 56

Emendi tal-Kodiċijiet tan-Netzwerk

1. **Sal-31 ta' Dicembru 2025** il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta [] **atti ta' implimentazzjoni** skont l-Artikolu [] **62(2)** dwar l-emenda tal-kodiċijiet tan-netwerk **fl-oqsma elenkati fl-Artikolu 55(1)** u f'konformità mal-proċedura fl-Artikolu 55. []

2. L-abbozzi ta' emendi għal kwalunkwe kodiċi tan-netwerk adottat taħt l-Artikolu 55 jistgħu jiġu proposti lill-Aġenzija minn persuni li x'aktarx ikollhom interess f'dak il-kodiċi tan-netwerk, inklużi l-ENTSO għall-Elettriku, l-entità tal-UE għad-DSO, l-operaturi tas-sistema **ta' distribuzzjoni u trażmissjoni tal-awtoritajiet regolatorji**, l-utenti tas-sistema u l-konsumaturi. L-Aġenzija tista' wkoll tipproponi emendi fuq inizjattiva tagħha stess[] .
3. L-Aġenzija tista' tagħmel proposti raġunati għal emendi lill-Kummissjoni[] waqt li tispjega kif proposti bħal dawn ikunu konsistenti mal-objettivi tal-kodiċijiet tan-netwerk stipulati fl-Artikolu 55(2). Jekk tqis li proposta għal emenda hija aċċettabbli jew għall-emendi fuq inizjattiva tagħha stess, l-Aġenzija għandha tikkonsulta lill-partijiet ikkonċernati kollha skont l-Artikolu 15 [riformulazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 713/2009 kif proposta minn COM(2016) 863/2].
4. **Sal-31 ta' Diċembru 2025** il-Kummissjoni għandha s-setgħa tadotta, wara li tqis il-proposti tal-Aġenzija, emendi għal kwalunkwe kodiċi tan-netwerk adottat taħt l-Artikolu 55 bħala **atti ta' implimentazzjoni** [] f'konformità mal-Artikolu [] **62(2)**.

[]

Artikolu 57

Linji gwida

1. **Sal-31 ta' Diċembru 2025** il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida vinkolanti fl-oqsma elenkati hawn taħt. **Dawk il-linji gwida għandhom jiġu adottati bħala atti ta' implimentazzjoni f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 62(2)**.
2. **Sal-31 ta' Diċembru 2025** il-Kummissjoni tista' tadotta[] **atti ta' implimentazzjoni bħala** Linja gwida fl-oqsma fejn atti bħal dawn jistgħu jiġu żviluppatti wkoll skont il-proċedura tal-kodiċijiet tan-netwerk fl-Artikolu 55(1).

3. Jistgħu jiġu adottati linji gwida relatati għall- mekkaniżmu ta' kumpens għal operatur tas-sistema ta' intertrażmissjoni. Dawn għandhom jispeċifikaw, konformement mal-prinċipji stipulati fl-Artikoli 46 u 16:
- (a) dettalji tal-proċedura biex jiġi stabbilit liema operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jkunu soġġetti għal ħlas ta' kumpens għall-flussi transkonfinali fosthom dawk dwar il-qsim bejn l-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni nazzjonali li minnhom joriġinaw dawk il-flussi transkonfinali u s-sistemi fejn jaslu l-flussi, taħt l-Artikolu 46(2);
 - (b) dettalji tal-proċedura ta' pagament li trid tiġi segwita, inkluża d-determinazzjoni tal-ewwel perjodu ta' żmien li għalih ikollu jithallas kumpens, skont it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 46(3);
 - (c) metodoloġiji ddettaljati biex jiġu stabbiliti l-flussi transkonfinali ospitati li għalihom għandu jithallas kumpens taħt l-Artikolu 46, f'termini kemm ta' kwantità u ta' tip ta' flussi, kif ukoll tad-deżinjazzjoni tad-dimensjoni ta' dawn il-flussi kif joriġinaw u/jew jaslu fis-sistemi ta' trażmissjoni ta' Stati Membri individwali, taħt l-Artikolu 46(5);
 - (d) metodoloġija ddettaljata biex jiġu stabbiliti l-kostijiet u l-benefiċċji mgarrba għax ikunu ospitati l-flussi transkonfinali, taħt l-Artikolu 46(6);
 - (e) trattament iddettaljat fil-kuntest tal-mekkanizmu ta' kumpens tal-operatur tas-sistema ta' intertrażmissjoni ta' flussi tal-elettriku li joriġinaw jew jaslu f'pajjiżi barra miż-Zona Ekonomika Ewropea; u
 - (f) parteċipazzjoni ta' sistemi nazzjonali li jkunu interkonnessi permezz ta' linji ta' kurrent diretti, taħt l-Artikolu 46.

4. Il-linji gwida jistgħu jistabbilixxu wkoll regoli xierqa marbuta mal-imposti applikati għall-produtturi, il-ħzin tal-enerġija u l-klijenti (tagħbija) skont sistemi tariffarji ta' trażmissjoni [] nazzjonali [], inkluż ir-riflessjoni tal-mekkanizmu ta' kumpens għall-operatur tas-sistema ta' intertrażmissjoni f'imposti ta' netwerks nazzjonali u l-provvista ta' sinjali xierqa u effiċjenti differenzjati skont il-lokalità, konformement mal-prinċipji stipulati fl-Artikolu 16.

Il-linji gwida jistgħu jipprovdu għal sinjali differenzjati skont il-lokalità armonizzati xierqa u effiċjenti fil-livell tal-Unjoni .

Kull armonizzazzjoni f'dan is-sens ma għandhiex timpedixxi lill-Istati Membri milli japplikaw mekkaniżmi biex jiżguraw li l-imposti għal aċċess għan-netwerks imgarrba mill-klijenti (tagħbija) ikunu mqabbla fit-territorju kollu tagħhom.

5. Fejn ikun il-każ, il-linji gwida li jipprovdu livell minimu ta' armonizzazzjoni meħtieġ għall-finijiet ta' dan ir-Regolament jistgħu jispeċifikaw ukoll:

(a) dettalji dwar regoli tal-kummerċ fl-elettriku; (b) dettalji dwar regoli ta' inċentiv għall-investiment għall-kapaċità ta' interkonnettur inklużi s-sinjali tal-lokalità;

6. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida dwar l-implimentazzjoni tal-koordinazzjoni operazzjonali bejn l-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni fil-livell tal-Unjoni. Dawk il-linji gwida għandhom ikunu konsistenti mal-kodicijiet tan-netwerk imsemmijin fl-Artikolu 55 ta' dan ir-Regolament u jibnu fuqhom, u għandhom jibnu fuq l-ispeċifikazzjonijiet adottati u l-opinjoni tal-Aġenzija msemmija fl-Artikolu 27(1)(g) ta' dan ir-Regolament. Meta tkun qed tadotta dawn il-linji gwida, il-Kummissjoni għandha tqis ir-rekwiżiti operazzjonali reġjonali u nazzjonali li jvarjaw bejniethom.

[Dawk il-linji gwida għandhom jiġu adottati bi qbil mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 62(2).]

7. Meta tadotta jew temenda l-linji gwida, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-Aġenzija, lill-ENTSO għall-Elettriku, **l-entità tal-UE għad-DSO** u, jekk ikun il-każ, lil partijiet ikkonċernati oħra.

Artikolu 58

Dritt tal-Istati Membri li jipprovdu miżuri aktar dettaljati

Dan ir-Regolament għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-drittijiet tal-Istati Membri li jzommu jew idañhlu miżuri li jkun fihom dispozizzjonijiet aktar dettaljati minn dawk imniżzla f'dan ir-Regolament, fil-linji gwida li hemm referenza għalihom fl-Artikolu 57 jew fil-kodicijiet tan-netwerk imsemmija fl-Artikolu 55, sakemm dawk il-miżuri ma **jikkontradixxux** [] il-leġislazzjoni tal-Unjoni .

Artikolu 58a

Sal-31 ta' Diċembru 2023 il-Kummissjoni għandha tivvaluta l-atti ta' implimentazzjoni eżistenti li fihom kodicijiet tan-netwerk u linji gwida sabiex tevalwa liema mill-elementi tagħhom jistgħu jiġu stabbiliti f'atti leġislattivi tal-Unjoni dwar is-suq intern tal-elettriku u kif it-tishih għall-kodiċi u l-linji gwida tan-netwerk skont l-Artikoli 55 u 57 jistgħu jiġu riveduti. Il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport dettaljat tal-valutazzjoni tagħha lill-Parlament Ewropew u l-Kunsill. Dak ir-rapport għandu jkun akkumpanjat, fejn xieraq, minn proposti leġislattivi b'segwitu għall-valutazzjoni tal-Kummissjoni.

Kapitolu VIII

Dispożizzjonijiet finali

Artikolu 59

Interkonnnetturi ġodda

1. L-interkonnnetturi l-ġodda tal-kurrent dirett jistgħu, fuq talba, jiġu eżentati, għal perjodu limitat ta' żmien, mid-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 17(2) ta' dan ir-Regolament u l-Artikoli 6 u 43 u l-Artikolu 59(6) u l-Artikolu 60(1) ta' [riformulazzjoni tad-Direttiva 2009/72/KE kif proposta minn COM(2016) 864/2] taħt il-kundizzjonijiet li ġejjin:
 - (a) l-investiment irid ikabbar il-kompetizzjoni fil-provvista tal-elettriku;
 - (b) il-livell ta' riskju assoċjat mal-investiment huwa tali li l-investiment ma jsirx jekk ma tingħatax eżenzjoni;
 - (c) l-interkonnnettur irid ikun proprjetà ta' persuna fiżika jew ġuridika li mill-inqas tkun separata f'termini tal-forma ġuridika tagħha mill-operaturi li l-interkonnnettur ikun ser jinbena fis-sistemi tagħhom;
 - (d) jingħataw imposti fuq l-utenti ta' dak l-interkonnnettur;
 - (e) mill-ftuh parzjali tas-suq li hemm referenza għalih fl-Artikolu 19 tad-Direttiva 96/92/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁸, ma tkun giet irkuprata l-ebda parti mill-kostijiet kapitali jew operattivi tal-interkonnnettur minn xi komponent tal-imposti magħmula għall-użu tas-sistemi ta' trażmissjoni jew distribuzzjoni kkollegati mal-interkonnnettur; u

¹⁸ Id-Direttiva 96/92/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Diċembru 1996 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-elettriku (ĠU L 27, 30.1.1997, p. 20).

- (f) l-eżenzjoni ma tridx tkun għad-detriment tal-kompetizzjoni jew għall-funzjonament effettiv tas-suq intern tal-elettriku, jew għall-funzjonament effiċjenti tas-sistema regolata li l-interkonnettur huwa kkollegat magħha.
2. Il-paragrafu 1 għandu japplika wkoll, f'każijiet eċċezzjonali, għal interkonnetturi ta' kurrent alternat, sakemm il-kostijiet u r-riskji tal-investment inkwistjoni jkunu partikolarment għoljin meta mqabbla mal-kostijiet u r-riskji normalment iffaccati meta jkunu qegħdin jiġu konnessi żewġ sistemi ta' trażmissjoni nazzjonali girien minn interkonnettur ta' kurrent alternat.
 3. Il-paragrafu 1 għandu japplika wkoll għal żidiet sinifikanti fil-kapaċità tal-interkonnetturi eżistenti.
 4. Id-deċiżjoni dwar l-eżenzjoni taħt il-paragrafi 1, 2 u 3 għandha tittiehed fuq bażi ta' każ b'każ mill-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri kkonċernati. Eżenzjoni tista' tkopri l-kapaċità kollha jew parti minnha tal-interkonnettur il-ġdid, jew tal-interkonnettur eżistenti b'żieda sinifikanti tal-kapaċità.

Fi żmien xahrejn mid-data meta tkun giet irċevuta t-talba għall-eżenzjoni mill-aħħar awtorità regolatorja kkonċernata, l-Aġenzija tista' tressaq opinjoni konsultattiva lil dawk l-awtoritajiet regolatorji, li tista' ttiprovdi bażi għad-deċiżjoni tagħhom.

Meta tittiehed deċiżjoni biex tingħata eżenzjoni, għandha tiġi kunsidrata, fuq bażi ta' każ b'każ, il-ħtieġa li jiġu imposti kundizzjonijiet dwar kemm għandhom idumu l-eżenzjoni u l-aċċess mhux diskriminatorju għall-interkonnettur. Meta jiġu deċiżi dawk il-kundizzjonijiet, għandhom jitqiesu b'mod partikolari l-kapaċità addizzjonali li għandha tinbena jew il-modifika tal-kapaċità eżistenti, il-perjodu ta' żmien tal-proġett u ċ-ċirkostanzi nazzjonali.

Qabel ma jagħtu eżenzjoni, l-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri kkonċernati għandhom jiddeċiedu dwar ir-regoli u l-mekkaniżmi għall-ġestjoni u l-allokazzjoni tal-kapaċità. Ir-regoli ta' ġestjoni tal-kongestjoni għandhom jinkludu l-obbligu li tiġi offruta kapaċità mhux uzata fis-suq, u l-utenti tal-faċilità għandhom ikunu intitolati li jagħmlu kummerċ fil-kapaċitajiet kuntrattwali tagħhom fis-suq sekondarju. Fil-valutazzjoni tal-kriterji msemmija fil-punti (a), (b) u (f) tal-paragrafu 1, għandu jittieħed kont tar-riżultati tal-proċedura tal-allokazzjoni ta' kapaċità.

Meta l-awtoritajiet regolatorji kollha kkonċernati jilhqgħu ftehim dwar id-deċiżjoni rigward l-eżenzjoni fi żmien sitt xhur, dawn għandhom jinfurmaw lill-Aġenzija b'dik id-deċiżjoni.

Id-deċiżjoni dwar l-eżenzjoni, li tinkludi kwalunkwe mill-kundizzjonijiet imsemmija fit-tieni subparagrafu ta' dan il-paragrafu, għandha tkun motivata u ppubblikata kif jixraq.

5. Id-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 4 għandha tittieħed mill-Aġenzija:
 - (a) meta l-awtoritajiet regolatorji kkonċernati kollha ma jkunx irnexxielhom jilhqgħu ftehim fi żmien sitt xhur mid-data li fiha tkun saret talba għal eżenzjoni lill-aħħar waħda fost dawk l-awtoritajiet regolatorji; jew
 - (b) fuq talba kongunta mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali kkonċernati.

Qabel tiegħu din id-deċiżjoni, l-Aġenzija għandha tikkonsulta lill-awtoritajiet regolatorji kkonċernati u lill-applikanti.

6. Minkejja l-paragrafi 4 u 5, l-Istati Membri jistgħu jipprevedu li l-awtorità regolatorja jew l-Aġenzija, skont il-każ, tippreżenta, għal deċiżjoni formali, lill-korp rilevanti fl-Istat Membru, l-opinjoni tagħha dwar it-talba għal eżenzjoni. Dik l-opinjoni għandha tiġi ppubblikata flimkien mad-deċiżjoni.

7. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jibagħtu mingħajr dewmien, għall-finijiet ta' informazzjoni, kopja ta' kull talba għal eżenzjoni lill-Aġenzija u lill-Kummissjoni hekk kif din tiġi riċevuta. Id-deċiżjoni għandha tiġi notifikata, mingħajr dewmien, mill-awtoritajiet regolatorji kkonċernati jew mill-Aġenzija ("il-korpi notifikatorji") lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha rigward id-deċiżjoni. Din l-informazzjoni tista' tkun mogħtija lill-Kummissjoni f'forma aggregata, b'tali mod li tgħin lill-Kummissjoni tasal għal deċiżjoni mibnija fuq sisien sodi. Partikolarment, l-informazzjoni għandu jkollha:
- (a) ir-raġunijiet dettaljati li abbażi tagħhom tkun ingħatat jew giet miċhuda l-eżenzjoni, inkluża l-informazzjoni finanzjarja li tiġġustifika l-htieġa għall-eżenzjoni;
 - (b) l-analiżi li tkun saret dwar l-effett fuq il-kompetizzjoni u l-funzjonament effettiv tas-suq intern tal-elettriku li jirrizultaw mill-għoti tal-eżenzjoni;
 - (c) ir-raġunijiet tal-perjodu taż-żmien u tas-sehem tal-kapaċità totali tal-interkonnettur ikkonċernat li għalihom ingħatat l-eżenzjoni; u
 - (d) ir-riżultat tal-konsultazzjoni mal-awtoritajiet regolatorji kkonċernati.
8. Fi żmien 50 jum ta' xogħol mill-jum li fih tirċievi notifika taħt il-paragrafu 7, il-Kummissjoni tista' tieħu deċiżjoni li titlob lill-korpi notifikatorji biex jemendaw jew jirtiraw id-deċiżjoni li tingħata eżenzjoni. Dak il-perjodu ta' 50 jum ta' xogħol jista' jittawwal b'perjodu addizzjonali ta' 50 jum ta' xogħol meta tiġi mitluba informazzjoni ulterjuri mill-Kummissjoni. Dak il-perjodu addizzjonali għandu jibda l-għada li tasal l-informazzjoni kompluta. Il-perjodu inizjali jista' wkoll jiġi estiż bil-kunsens kemm tal-Kummissjoni kif ukoll tal-korpi notifikatorji.

In-notifika għandha titqies li giet irtirata jekk l-informazzjoni mitluba ma tkunx giet ipprovduta fil-perjodu stipulat fit-talba, ħlief jekk qabel l-iskadenza ta' dak il-perjodu, il-perjodu jiġi estiż bil-kunsens kemm tal-Kummissjoni kif ukoll tal-korpi notifikatorji, jew jekk il-korpi notifikatorji, f'dikjarazzjoni motivata kif xieraq, jinfurmaw lill-Kummissjoni li huma jqisu li n-notifika hija kompluta.

Il-korpi notifikatorji għandhom jikkonformaw mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex jemendaw jew jirtiraw id-deċiżjoni dwar l-eżenzjoni fi żmien xahar u għandhom jinformaw lill-Kummissjoni b'dan.

Il-Kummissjoni għandha tippreserva l-kunfidenzjalità tal-informazzjoni kummerċjalment sensitiva.

L-approvazzjoni tal-Kummissjoni għal deċiżjoni ta' eżenzjoni għandha tiskadi sentejn mid-data ta' adożzjoni tagħha, fil-każ li l-bini tal-interkonnettur ma jkunx għadu beda sa dik id-data u wara ħames snin mill-adożzjoni tagħha jekk, sa dak iż-żmien, l-interkonnettur ma jsirx operazzjonali, ħlief jekk il-Kummissjoni tiddeċiedi, abbażi ta' talba motivata mill-korpi notifikatorji, li d-dewmien huwa dovut għal ostakli kbar li mhumiex fil-kontroll tal-persuna li lilha tkun ingħatat l-eżenzjoni.

9. Jekk l-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri kkonċernati jiddeċiedu li jimmodifikaw deċiżjoni skont il-paragrafu 1, dawn għandhom jinnotifikaw din id-deċiżjoni mingħajr dewmien lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni kollha rilevanti dwar id-deċiżjoni. Il-paragrafi 1 sa 8 għandhom japplikaw għal din id-deċiżjoni notifikata, filwaqt li jqisu l-partikolaritajiet tal-eżenzjoni eżistenti.

10. Il-Kummissjoni tista', fuq talba jew fuq inizjattiva tagħha stess, tiftaħ mill-ġdid il-proċedimenti:
- (a) jekk, filwaqt li jitqiesu l-aspettattivi legittimi mill-partijiet u l-bilanċ ekonomiku miksub fl-eżenzjoni oriġinali tad-deċiżjoni, kien hemm bidla materjali ta' kwalunkwe fatt li fuqu kienet ibbażata d-deċiżjoni;
 - (b) jekk l-impriżi kkonċernati jaġixxu b'mod li jmur kontra l-impenji tagħhom; jew
 - (c) jekk id-deċiżjoni kienet ibbażata fuq informazzjoni mhux kompluta, skorretta jew qarrieqa mogħtija mill-partijiet.
11. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa tadotta atti delegati skont l-Artikolu 63 dwar l-adozzjoni tal-linji gwida għall-applikazzjoni tal-kundizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu u biex tistipula l-proċedura li għandha tkun segwita għall-applikazzjoni tal-paragrafi 4, 7, 8, 9 u 10 ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 59a

Derogi

1. **L-Istati Membri jistgħu japplikaw għal derogi mid-dispożizzjonijiet relevanti tal-Artikoli 3, 5, 6 (1), 7 (1) u (4), 8 sa 10, 13 sa 15, 17 sa 22, 23 (1), (2), (4), (5) u (5a), 24, 32 sa 44 u 48 fil-każijiet li ġejjin:**
- (a) **I-Istat Membru jista' juri li hemm problemi sostanzjali għat-thaddim tas-sistemi iżolati u konnessi żgħar tagħhom. F'dan il-każ, id-deroga għandha tkun għal żmien limitat u soġġetta għal kondizzjonijiet li jimmiraw għal aktar kompetizzjoni u integrazzjoni fis-suq intern.**
 - (b) **għal reġjuni ultraperiferiċi fis-sens tal-Artikolu 349 TFUE, li ma jistgħux jiġu interkonnessi fis-suq Ewropew tal-enerġija għal raġunijiet fiżiċi evidenti. F'dan il-każ, id-deroga ma tkunx limitata fiż-żmien.**

Fiz-żewġ kazijiet, id-deroga ghandha tkun soġġetta ghal kondizzjonijiet mahsubin biex jiżguraw li d-deroga ma tfixkilx it-transizzjoni lejn enerġiji rinnovabbli.

Meta taghti deroga, il-Kummissjoni ghandha turi fid-deċizzjoni taghha sa fejn id-derogi ghandhom jiehdu kont tal-applikazzjoni tal-kodiċijiet tan-netwerk u tal-linji gwida.

Jekk tinghata deroga, il-Kummissjoni ghandha tinforma lill-Istati Membri dwar dawk l-applikazzjonijiet qabel ma tittiehed xi deċizzjoni, waqt li jiġi kkunsidrat ir-rispett lejn il-kunfidenzjalità.

2. L-Artikoli 3, 4, 5, 6 (1), (2)(c), (2)(h), 7 sa 10, 12 sa 15, 17 sa 22, 23 (1), (2), (5) u (5a), 23(4)(b), 24, 31(2), (3), 32 sa 44, 46 u 48 ma ghandhomx japplikaw ghal Ċipru sakemm is-sistema ta' trażmissjoni tiegħu tiġi konnessa ma' sistemi ta' trasmissjoni ta' Stati Membri ohra permezz ta' interkonnessjonijiet.

Jekk is-sistema ta' trażmissjoni ta' Ċipru ma tiġix konnessa ma' sistemi ta' trasmissjoni ta' Stati Membri ohra permezz ta' interkonnessjonijiet sal-1 ta' Jannar 2026, Ċipru ghandu jivvaluta l-htieġa ghal deroga minn dawk id-dispożizzjonijiet u jista' jissottometti talba lill-Kummissjoni ghal deroga kontinwa. Il-Kummissjoni ghandha tivvaluta jekk l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet rispettivi turriskjax li tikkawża problemi sostanzjali ghat-thaddim tas-sistema tal-elettriku f'Ċipru jew jekk l-applikazzjoni tagħhom f'Ċipru hijiex mistennija li tkun ta' benefiċċju għall-funzjonament tas-suq. Abbażi ta' din il-valutazzjoni, il-Kummissjoni ghandha tohroġ deċizzjoni motivata dwar estensjoni shiha jew parzjali tad- []deroga li ghandha tiġi ppubblikata f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

3. Id-dispożizzjonijiet tar-Regolament m'għandhomx jaffettwaw l-applikazzjoni tad-derogi skont [id-Direttiva dwar l-Elettriku].

Artikolu 60

Għoti ta' informazzjoni u kunfidenzjalità

1. L-Istati Membri u l-awtoritajiet regolatorji għandhom, fuq talba, jipprovdu lill-Kummissjoni bl-informazzjoni kollha meħtieġa għall-finijiet ta' infurzar tad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament.

Il-Kummissjoni għandha tiffissa żmien raġonevoli sa meta l-informazzjoni għandha tkun provduta, meta tkun tqieset il-kumplessità tal-informazzjoni meħtieġa u l-urġenza li biha l-informazzjoni tkun meħtieġa.

2. Jekk l-Istat Membru jew l-awtorità regolatorja kkonċernata ma jipprovdux dik l-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 fiż-żmien mogħti taħt il-paragrafu 1, il-Kummissjoni tista' titlob l-informazzjoni kollha meħtieġa għall-finijiet ta' infurzar tad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament direttament lill-impriża kkonċernata.

Meta tibgħat talba għal informazzjoni lil xi impriża, il-Kummissjoni għandha fl-istess ħin tibgħat kopja lill-awtoritajiet regolatorji tal-Istat Membru li fih tkun qiegħda s-sede tal-impriża.

3. Fit-talba tagħha għall-informazzjoni taħt il-paragrafu 1, il-Kummissjoni għandha tiddikjara l-bażi ġuridika tat-talba, it-terminu ta' żmien li fih l-informazzjoni għandha tiġi provduta, l-għan tat-talba, u l-penali previsti fl-Artikolu 61(2) għall-għoti ta' informazzjoni skorretta, mhux kompluta jew qarrieqa. Il-Kummissjoni għandha tiffissa terminu ta' żmien raġonevoli meta titqies il-kumplessità tal-informazzjoni meħtieġa u l-urġenza li biha l-informazzjoni tkun meħtieġa.

4. Il-proprjetarji tal-imprizi jew ir-rappreżentanti tagħhom, u fil-każ ta' persuni ġuridici, il-persuni awtorizzati li jirrapreżentawhom legalment jew bl-istrument ta' inkorporazzjoni, għandhom jipprovdu l-informazzjoni mitluba. Jekk avukati awtorizzati kif jisthoqq biex jagħmlu dan, jipprovdu l-informazzjoni f'isem il-klijenti tagħhom, il-klijent għandu jibqa' totalment responsabbli jekk l-informazzjoni pprovduta tkun mhux kompluta, skorretta jew qarrieqa.
5. Meta impriza ma tipprovdi l-informazzjoni mitluba fiż-żmien iffissat mill-Kummissjoni jew tipprovi informazzjoni mhux kompluta, il-Kummissjoni tista' b'deċizjoni tesigi li l-informazzjoni tkun iprovduta. Dik id-deċizjoni għandha tispeċifika x'informazzjoni hija meħtieġa u tiffissa żmien xieraq li matulu għandha tkun iprovduta. Għandha tindika l-penali previsti fl-Artikolu 61(2). Għandha wkoll tindika d-dritt li jkollha d-deċizjoni eżaminata mill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea .

Il-Kummissjoni għandha fl-istess waqt tibgħat kopja tad-deċizjoni tagħha lill-awtoritajiet regolatorji tal-Istat Membru li fih tkun ir-residenza tal-persuna kkonċernata jew tkun stabbilita s-sede tal-impriza kkonċernata.

6. L-informazzjoni msemmija fil-paragrafi 1 u 2 għandha tintuża biss għall-finijiet ta' infurzar tad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament.

Il-Kummissjoni ma għandhiex tiżvela informazzjoni tat-tip kopert bl-obbligu ta' segretezza professjonali li jinkiseb skont dan ir-Regolament.

Artikolu 61

Penali

1. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2, l-Istati Membri għandhom jistabbilixxu regoli dwar il-penali applikabbli għal ksur tad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament, il-kodiċijiet tan-netwerk adottati skont l-Artikolu 55 u l-linji gwida adottati skont l-Artikolu 57 u għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li dawk id-dispożizzjonijiet ikunu implimentati. Il-penali previsti għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi.
2. Il-Kummissjoni tista' b'deċiżjoni timponi fuq imprizi multi li ma jaqbzux il-1 % tal-fatturat totali fis-sena finanzjarja preċedenti fejn, bi ħsieb jew b'negligenza, huma jagħtu informazzjoni skorretta, mhux kompluta jew qarrieqa bi twegiba għal talba magħmula taħt l-Artikolu 60(3) jew jonqsu milli jagħtu informazzjoni fiż-żmien iffissat minn deċiżjoni adottata skont l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 60(5). Meta jiġi stabbilit l-ammont tal-multa, il-Kummissjoni għandha tqis il-gravità tan-nuqqas ta' konformità mad-dispożizzjonijiet tal-ewwel subparagrafu.
3. Il-penali previsti taħt il-paragrafu 1 u d-deċiżjonijiet meħuda taħt il-paragrafu 2 ma għandhomx ikunu ta' natura kriminali.

Artikolu 62

Proċedura ta' kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun meġhuna mill-kumitat stabbilit bl-Artikolu 68 ta' [riformulazzjoni tad-Direttiva 2009/72/KE kif proposta minn COM(2016) 864/2].

2. Meta ssir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁹.

Artikolu 63

Eżercizzju tad-delega

1. Is-setgħa li tadotta atti delegati tingħata lill-Kummissjoni soġġetta għall-kundizzjonijiet stipulati f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa li tadotta atti delegati msemmija fl-[] Artikolu 46(4) [] u l-Artikolu 59(11) għandha tingħata lill-Kummissjoni għal perjodu ta' żmien mhux determinat [OP: *jekk jogħġbok dahhal id-data tad-dhul fis-sehħ*].
3. Id-delega tas-setgħa msemmija fl-Artikolu [] 46(4) [] u l-Artikolu 59(11) tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċizzjoni ta' revoka għandha ttejjem id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċizzjoni. Din għandha tidhol fis-sehħ fil-jum wara dak tal-pubblikazzjoni tad-deċizzjoni f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data aktar tard speċifikata fiha. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe att [delegat] li jkun diġà fis-sehħ.
4. Qabel tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta l-**Kumitat Transfruntier dwar l-Elettriku u** lill-esperti nnominati minn kull Stat Membru skont il-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016.

¹⁹ Ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jstabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżercizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (ĠU L 55, 28.2.2011, p. 13).

5. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
6. Att delegat adottat skont [] l-Artikolu 46(4) [] u l-Artikolu 59(11) għandu jidhol fis-seħh biss jekk ma tkun giet espressa l-ebda oġġezzjoni mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill fi żmien xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, kemm il-Parlament Ewropew kif ukoll il-Kunsill ikunu infurmaw lill-Kummissjoni li mhumiex ser joġġezzjonaw. Dak il-perjodu għandu jigi estiż b'xahrejn fuq inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 64

Thassir

1. Ir-Regolament (KE) Nru 714/2009 huwa mhassar. Ir-referenzi għar-Regolament imhassar għandhom jitqiesu bhala referenzi għal dan ir-Regolament u għandhom jinqraw konformement mat-tabella ta' korrelazzjoni fl-Anness II.
 - 1a. **Kull att ta' implimentazzjoni adottat fuq il-bażi tar-Regolament 714/2009 għandu jkompli japplika wara d-data tat-thassir tar-Regolament 714/2009 sakemm jithassar.**

Artikolu 65

Dhul fis-sehh

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Dan għandu japplika mill-1 ta' Jannar 2020.

L-Artikoli 13 u 58a ta' dan ir-Regolament għandhom japplikaw b'effett mid-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament.

Għall-fini tal-implimentazzjoni tal-Artikolu 13, l-Artikolu 14 ta' dan ir-Regolament għandu japplika b'effett mid-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament.

Għall-finijiet tar-rieżami ta' dan ir-Regolament mhux aktar tard minn tmiem l-2030, il-Kummissjoni għandha, fejn xieraq, tressaq proposta.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Parlament Ewropew
Il-President

Għall-Kunsill
Il-President